

भरतपुर महानगरपालिकाको वस्तुगत विवरण २०७६

भरतपुर महानगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
भरतपुर, चितवन
प्रदेश नं. ३, नेपाल

विषयसूचि

प्रकाशकीय

वस्तुगत विवरण प्रकाशन गर्नुको उद्देश्य

तथ्याङ्क संकलन गर्न प्रयोग गरिएका विधिहरू

वस्तुगत विवरणको सीमा

१. पृष्ठभूमि.....	१
२. भौगोलिक अवस्था.....	४-६
२.१ भौगोलिक अवस्थिति	४
२.२ भौगोलिक सिमाना	४
२.३ भौगोलिक स्वरूप	४
२.४ जलवायु	५
२.५ हावापानी	५
२.६ महानगरका मुख्य बस्तीहरू	६
३. महानगरको आर्थिक अवस्था.....	६-८
३.१ नगरको कूल ग्राहस्थ उत्पादन.....	६
३.२ उत्पादनको मुख्य स्रोत	७
३.३ आम्दानीको मुख्य स्रोत	७
४. जनसांख्यिक विवरण	९-१४
४.१ घरधुरीको घरधुरी तथा जनसंख्याका विवरण.....	९
४.२ जीवनस्तर (Living Standard).....	१२
५. महानगर भित्रका पूर्वाधारहरू	१५-१८
५.१ सडक संजाल.....	१६
५.२ महानगरमा खानेपानीको वितरण	१७
६. वातावरण तथा सरसफाईको अवस्था	१९-२०
७. शिक्षा सम्बन्धी विवरण	२०-२९
७.१ विद्यालय विवरण.....	२०

७.२ सामुदायिक विद्यालय तथा बाल केन्द्रको विवरण.....	२२
७.३ विश्वविद्यालय तथा कलेजहरु तथा विषय अनुरूपको विवरण	२५
८. स्वास्थ्य सम्बन्धी विवरण	२९-३१
९. सञ्चारको अवस्था.....	३१-३४
९.१ टेलिभिजन/एफ.एम. रेडियो स्टेशनहरुको विवरण.....	३१
९.२ चितवनका नियमित सञ्चार माध्यमहरु	३२
९.३ टेलिफोन, मोबाईल र ईन्टरनेट सम्बन्धी विवरण	३२
१० स्थानीय मौलिकता र संस्कृति.....	३४-३६
११ पर्यटकीय अवस्था	३६-४६
११.१ पर्यटकीय स्थलहरुको विवरण	३६
११.२ प्राकृतिक, सांस्कृतिक, सामाजिक स्थलहरुको विशेष विवरण.....	३८
११.३ पर्यटकीय गतिविधि	४३
११.४ पर्यटकीय संभावना.....	४३
११.५ पर्यटकीय पूर्वाधार.....	४४
११.६ पार्क	४४
११.७ निकुञ्ज तथा वन (सामुदायिक र निजी)	४४
११.८ नर्सरी सम्बन्धी विवरण	४६
१२. कृषि तथा पशुपंक्षी क्षेत्र	४६-४८
१२.१ कृषियोग्य भू-भाग	४६
१२.२ कृषि तथा पशुजन्य उत्पादन	४७
१२.३ कृषि उत्पादनको आर्थिक योगदान	४७
१२.४ पकेट क्षेत्रहरु	४७
१२.५ कृषि बजार.....	४७
१२.५ कृषि पूर्वाधार	४८
१३ सहकारी	४९-५१
१४. सेवा प्रभाव विवरण.....	५१-५२

१५. उद्योग सम्बन्धी अवस्था	५२-५६
१६. सामाजिक तथा अन्य क्षेत्र	५६-५८
१६.१ लैंगिक समानता	५६
१६.२ लैंगिक तथा घरेलु हिंसाको अवस्था	५७
१६.३ लैंगिक बजेटको व्यवस्था	५७
१६.४ सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउने व्यक्तिहरूको विवरण	५८
१७. सामाजिक परिचालन सम्बन्धी	५८-६०
१७.१ नगर स्तरीय बाल संजाल	५८
१७.२ बढागत बाल क्लबहरू तथा तिनका प्रमुखहरूको विवरण	५९
१७.३ बाल क्लब / तथा बाल समुहले प्रतिनिधित्व गरेका संघ संस्थाहरूको विवरण	६०
१७.४ महानगरपालिकासंग साझेदारी गरेका संघ संस्थाहरू	६०
१८. भरतपुर महानगरका उपलब्ध सुविधा / अवसर	६१
१९. समस्या र चुनौतीहरू	६१
२०. अपेक्षित अवस्था	६२
२१. भरतपुर महानगरपालिकाको नक्सा	६४
२२. अनुसूची	६५-८९

तालिका सूची

तालिका १ : महानगरका हालका वडाहरू	३
तालिका २ : भौगोलिक अवस्थिति	४
तालिका ३ : भौगोलिक सिमाना	४
तालिका ४ : हावापानी	४
तालिका ५ : महानगरका मुख्य बस्तीहरू	५
तालिका ६ : शीर्षकगत आय संकलन विवरण	७
तालिका ७ : जनसंख्या वितरणको अवस्था	९
तालिका ८ : वडा अनुसार घरधुरी तथा जनसंख्याको विवरण	९
तालिका ९ : उमेर तथा लिङ्गका आधारमा जनसंख्याको विवरण	१०
तालिका १० : आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्याको अवस्था	१०
तालिका ११ : जातीयताको आधारमा जनसंख्याको विवरण	११
तालिका १२ : मातृ भाषाको आधारमा जनसंख्याको विवरण	११
तालिका १३ : छानाको प्रकारको आधारमा घरधुरी संख्या	१२
तालिका १४ : खानेपानीको श्रोतको आधारमा घरपरिवार सम्बन्धी विवरण	११
तालिका १५ : इन्धनको प्रयोगको आधारमा घर परिवार विवरण	१२
तालिका १६ : बत्ती प्रयोगको आधारमा घर परिवार विवरण	१२
तालिका १७ : उपलब्ध सेवा सुविधाको आधारमा घरपरिवार विवरण	१३
तालिका १८ : शौचालय प्रयोगको आधारमा घरपरिवार विवरण	१४
तालिका १९ : स्वामित्वको आधारमा घरपरिवारको बसोबासको अवस्था	१४
तालिका २० : सडक सजाल	१५
तालिका २१ : विविध पूर्वाधारहरूको विवरण	१६
तालिका २२ : विमानस्थल	१७
तालिका २३ : बसपार्कहरू	१७
तालिका २४ : फनपार्कहरू तथा पिकनिक स्थल	१७
तालिका २५ : खेलमैदान तथा रंगशाला	१८
तालिका २६ : विद्यालयहरूको विवरण	२१
तालिका २७ : शैक्षिक सूचाङ्क अवस्था	२१
तालिका २८ : विद्यार्थीहरूको विवरण	२२
तालिका २९ : सामुदायिक विद्यालय तथा बाल केन्द्र	२२
तालिका ३० : अध्ययन गरिरहेका छात्रछात्राहरूको विवरण	२७
तालिका ३१ : विश्वविद्यालय तथा कलेजहरू तथा विषय अनुरूपको विवरण	२५
तालिका ३२ : सामुदायिक सिकाई केन्द्रको विवरण	२५
तालिका ३३ : शिक्षक दरबन्दीको विवरण	२७
तालिका ३४ : स्रोतकेन्द्र विवरण	२८
तालिका ३५ : स्वास्थ्य संस्थाहरू को विवरण	२९

तालिका ३६: सरकारी स्वास्थ्य सेवा केन्द्रहरूको विवरण (वडागत)	३०
तालिका ३७: स्वास्थ्य सम्बन्धी तथ्यांक आर्थिक वर्ष २०७४/०७५	३१
तालिका ३८ टेलिभिजन/एफ.एम.रेडियो स्टेशनहरूको विवरण	३१
तालिका ३९: एफ.एम. रेडियो.....	३२
तालिका ४०: छापा (दैनिक)	३२
तालिका ४१: छापा (अर्ध साप्ताहिक)	३२
तालिका ४२: छापा (साप्ताहिक)	३३
तालिका ४३: छापा मासिक.....	३३
तालिका ४४: टेलिफोन, मोबाइल र इन्टरनेट प्रयोगकर्ताको विवरण	३३
तालिका ४५: टेलिफोन, मोबाइल र इन्टरनेट सेवा प्रदायक विवरण.....	३४
तालिका ४६: चाडपर्व जात्रा र मेलाहरूको विवरण.....	३४
तालिका ४७: मेला तथा जात्रा	३५
तालिका ४८ धार्मिक स्थल, मठ मन्दिरको विवरण.....	३५
तालिका ४९: पर्यटन क्षेत्रका सम्पदा तथा आकर्षणहरू.....	४२
तालिका ५०: सामुदायिक र निजी वन.....	४५
तालिका ५१: वडागत पकेट क्षेत्रहरू.....	४७
तालिका ५२: हाटबजार लाग्ने स्थान.....	४८
तालिका ५३: वडागत सहकारी	४९
तालिका ५४: वडा कार्यालयमा रहेका सेवा केन्द्र	५१
तालिका ५५: वडागत मुख्य मुख्य घरेलु, साना मझौला र ठूला उद्योगहरू	५२
तालिका ५६: वडा अनुसार सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउने व्यक्तिहरूको विवरण.....	५७
तालिका ५७: भरतपुर महानगरपालिकामा भएका नक्सापासका विवरणहरू	५८
तालिका ५८: नगर स्तरीय बाल संजाल	५८
तालिका ५९: वडागत बाल क्लबहरू तथा तिनका प्रमुखहरूको विवरण.....	५९

तस्वीर सूची

तस्वीर १: ऐतिहासिक नारायणगढ बजार.....	३८
तस्वीर २: पवित्र तीर्थस्थल देवघाटधाम	३८
तस्वीर ३: गणेशको मन्दिर सहितको गणेशधामका योजना.....	३९
तस्वीर ४: धनगढा मन्दिर.....	३९
तस्वीर ५: नारायणी नदीमा जलक्रिडा सहितको तस्वीर.....	४०
तस्वीर ६: बीस हजारौ ताल.....	४१
तस्वीर ७: पटिहानीमा रहेको कमलपोखरी	४२

प्रकाशकीय

सम्भावना नै सम्भावनाको सहर, भरतपुर महानगर

समुद्री सतहबाट १४० मिटरदेखि ३९० मिटर उचाईसम्म अवस्थित रहेको भरतपुर महानगरपालिका २७° ३२' ५८" देखि २७° ४५' ४०" उत्तरी अक्षांश र ८४° ९' ४१" देखि ८४° २९' ५" पूर्वी देशान्तरमा पर्दछ । पूर्वतर्फ रत्ननगर नगरपालिका, कालिका नगरपालिका र ईच्छाकामना गाउँपालिका रहेका छन भने पश्चिमतर्फ विश्व सम्पदा सूचीमा सूचीकृत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज र नवलपरासी जिल्ला उत्तरतर्फ तनहुँ जिल्ला र ईच्छाकामना गाउँपालिका तथा दक्षिण तर्फ चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज नै पर्दछ । नारायणी र राप्ती दुई नदीको किनार, विश्व सम्पदा सूचीमा सूचीकृत राष्ट्रिय निकुञ्ज, रामसार क्षेत्रमा सूचीकृत बीस हजारौं ताल, पवित्र तिर्थस्थल देवघाट लगायतका सम्पदाहरु यहाँका पर्यटकीय आकर्षण हुन् । फराकिला सडक, समथर भूभाग र केही पहाडी क्षेत्र जोडिएको भरतपुर नेपालका छ वटा महानगरपालिका मध्ये एक सम्भावनायुक्त महानगरपालिका हो । बितेको दुई वर्षको गतिलाई सामान्य आँखाले हेर्दा पनि यहाँको विकासको क्रम अन्य महानगर र नगरपालिकाको भन्दा आशा लाग्दो देखिन्छ । सडक सञ्जाल क्षेत्रमा भएको द्रुत विकासले यसको प्रारम्भिक प्रतिविम्ब देखाई सकेको सन्दर्भमा अबका केही वर्षमा चौतर्फी विकासको प्रतिफलको अपेक्षा गर्न सकिन्छ । भरतपुर प्रकृतिक प्रदत्त रूपमा पनि ऐतिहासिक, भौगोलिक, आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक दृष्टिकोणले निकै सम्भावना बोकेको महानगर हो । प्राकृतिक श्रोत साधन र पर्यटकीय गन्तव्यका दृष्टिले पनि भरतपुरको उत्तिकै सम्भावना छ ।

नेपालको संविधानले निर्धारण गरेका तीन तहका सरकारहरु मध्ये स्थानीय तहको सरकार जनताका दैनिकीसँग नजिक रहेको र जनतासँग प्रत्यक्ष सरोकार राख्ने सरकार हो । स्थानीय सरकार गठनपछि महानगरपालिकाको वस्तुस्थितिको अवस्थालाई अद्यावधिक गर्न महानगरका २९ वटै वडाहरुबाट संकलन गरिएको यथार्थ विवरणलाई विश्लेषण गरीयो वस्तुगत विवरण तयार पारिएको हो ।

महानगर र महानगरका प्रत्येक वडा समेतको वर्तमान भौगोलिक अवस्थाको विश्लेषण, आर्थिक अवस्थाको जानकारी, वडास्तरमा जनसंख्याको अवस्था, भाषा एवम् साक्षरता दरमा देखिएको प्रतिविम्ब लगायतका समग्र भौतिक एवम् आर्थिक-सामाजिक र साँस्कृतिक परिसूचकहरुको आधारमा तयार पारिएका ३८ प्रश्नावलीको आधारमा यो विवरण तयार पारिएको छ । यिनै प्रश्नहरुको आधारमा वडास्तरबाट आएको सर्वेक्षण तथ्यांक लाई विश्लेषण गरी समग्र महानगरको अवस्थाको बारेमा जानकारी गर्ने प्रयास गरिएको छ ।

हिजोसम्म केन्द्रीकृत सत्ता रहेको र भरखरै मात्र स्थानीय सरकार बनेको परिवेशमा वडास्तरमा अभिलेखीकरण ज्यादै कम मात्र पाइएकाले समग्र वडाबाट आएका तथ्यांक पूरा विश्वास गर्न सकिने पाइएन भने अर्को तर्फ धेरै विषयमा वडामा तथ्यांक समेत भेटिएन । २९ वटा वडा मध्ये केही वडालाई छोडेर अधिकांश वडामा घरधुरी संख्या र जनसंख्याको आधार राष्ट्रिय जनगणना २०६८ लाई नै आधार मान्नु पर्ने अवस्था रह्यो । यति हुँदाहुँदै पनि जुन वडामा जनसंख्या र घरधुरीलाई अद्यावधिक गरिएको पाइयो त्यसलाई आधार मान्ने हो भने २०६८ को घरधुरी संख्या भन्दा महानगरका सबैजसो वडामा घरधुरी झण्डै दोब्बर हुने अवस्थामा रहेको देखिन्छ । सडक सञ्जालको अवस्था वितेको एक डेढ वर्षमा धेरै सुधार आएको, बिजुलीको सुविधा शतप्रतिशत पुगेको, खानेपानी वितरण पनि जोडतोडका साथ भइरहेकोले समग्रमा महानगरको विकास आशलाग्दो अवस्थामा रहेको देखिन्छ ।

अद्यावधिक गरेको सर्वेक्षण फारम र त्यसको आधारमा गरिएको तथ्याङ्क विश्लेषणले महानगरको विषयमा बुझ्न चाहने र अध्ययन अनुसन्धान गर्नेहरूको लागि थोरै भएपनि यो प्रकाशनले सन्दर्भ सामग्री समेतको काम गर्नेछ । यो वस्तुस्थिति अद्यावधिक गर्ने क्रममा सहयोग गर्नुहुने भरतपुर महानगरपालिकाका प्रमुख रेनु दाहाल, उपप्रमुख पार्वती शाह ठकुरी, २९ वटै वडाका अध्यक्षहरू, महानगरका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत नेत्र प्रसाद सुवेदी, महाशाखा प्रमुखहरू, विषयगत कार्यालयका प्रमुख लगायत सम्पूर्ण कर्मचारीहरू र वडा वडामा पुग्दा हाम्रा सर्वेक्षकहरूलाई सहयोग गर्नुहुने प्रकट गर्दछौं । साथै हाम्रो यस सर्वेक्षण र विश्लेषणको काममा साथ र सहयोग गर्नुहुने सर्वेक्षक, प्रतिवेदक, विश्लेषक र सम्पादनको जिम्मेवारी निभाउनु हुने सम्पूर्णमा सम्पूर्ण वडा सदस्यलगायत वडामा कार्यरत कर्मचारीहरूमा आभार आभार व्यक्त गर्दछौं ।

वस्तुगत विवरण प्रकाशन गर्नुको उद्देश्य

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ ले स्थानीय तहलाई आ-आफ्नो क्षेत्रको वार्षिक, आवधिक तथा रणनीतिक र दीर्घकालीन योजनाहरू तर्जुमा गर्ने, कार्यान्वयन गर्ने र अनुगमन गर्ने लगायतका जिम्मेवारी प्रदान गरेको छ । सो अनुसार स्थानीय तहको दीर्घकालीन आवधिक तथा वार्षिक योजना तर्जुमा र नतिजा अनुगमनको लागि क्षेत्रगत स्थिति सहित स्थानीय तहको वस्तुगत विवरण आवश्यक रहेको छ । स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४ ले प्रत्येक स्थानीय तहले वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा सहभागितामूलक प्रक्रियाबाट नतिजामूलक ढंगले बनाउनु पर्ने र योजना तथा बजेट तर्जुमा गर्नु पूर्व स्थानीय तहको भौगोलिक, सामाजिक, आर्थिक तथा पूर्वाधार लगायतका क्षेत्रको यथार्थ स्थिति देखिने गरी वस्तुस्थिति विवरण तयार गर्नु पर्ने व्यवस्था गरी स्थानीय तहको वस्तुगत विवरणको तयारीलाई महत्व दिइएको छ ।

नगर क्षेत्रको विकासको विद्यमान अवस्था, संभावना र स्रोतको सम्बन्धमा आवश्यक सूचना व्यवस्थापन गर्न महानगरपालिकाको समग्र स्थिति झल्किने वस्तुगत विवरण तयार पार्नु यसको प्रमुख उद्देश्य रहेको छ । साथै यसमा विशिष्ट उद्देश्यहरू

- महानगरको जनसांख्यिक, भू-जैविक, भौतिक, मानवीय,
- प्रास आर्थिक, सामाजिक, वातावरण र संस्थागत क्षेत्रको विषयगत र वस्तुगत स्थिति चित्रण हुने गरी विवरण तयार गर्ने
- महानगरपालिका, विषयगत कार्यालय तथा शाखा, संघ संस्थाहरूबाट विवरण, अध्ययन, सर्वेक्षण तथा प्रगति प्रतिवेदनबाट प्रास आधारभूत तथा संस्थागत तथ्याङ्कलाई विश्लेषण गरी विषयगत रूपमा एकीकृत वस्तुगत विवरण तयार गर्ने
- महानगरपालिकाको विकास निर्माणका लागि, एकीकृत एवम् विषयगत रूपमा आवधिक, अर्ध-वार्षिक, वार्षिक योजना, रणनीतिक योजना तथा गुरुयोजना तर्जुमा, अनुगमन तथा मूल्याङ्कनका लागि आवश्यक समग्र तथा खण्डीकृत सूचना विवरण उपलब्ध गराउने ।

तथ्याङ्क संकलन गर्न प्रयोग गरिएका विधिहरू

- सर्वेक्षकको छनौट तथा अभिमुखीकरण
सर्वेक्षक छनौट पश्चात निश्चित फर्मेट, स्वीकृत प्रश्नावली र संकलन गर्ने तरिकाको बारेमा अभिमुखीकरण कार्यक्रम गरिएको ।
- महानगर, वडा कार्यालय, विषयगत कार्यालय शाखामा भैरहेको विवरण, प्रगति प्रतिवेदनहरूको अध्ययन गरिएको ।
- सर्वेक्षकहरूबाट निश्चित प्रश्नावलीको आधारमा रही प्रत्येक वडाको जानकारी सङ्कलन गरिएको ।
- प्रास सम्पूर्ण सूचना / तथ्यांकहरूलाई कम्प्युटरमा प्रविष्ट गरिएको (बाटो, पुल, खोला, नदी, पोखरी, चरन क्षेत्र, कटान क्षेत्र, विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था, श्रोत केन्द्र, सेवा केन्द्र, संघ / संस्था अवस्थितिको सूचना) ।
- प्रत्येक वडा, विषयगत शाखा, कार्यालयबाट प्रास तथ्यांकहरू, श्रोतहरू, सूचना एवम् विवरणलाई अवश्यक विश्लेषण गरिएको ।
- विश्लेषण गरिएका तथ्यांकहरूलाई लेखन, तालिका, ग्राफ, चार्ट र नक्सा तथा प्रत्यक्ष तस्बिरको उपयोग गरि मस्यौदा प्रतिवेदन तयार गरिएको ।
- तयार गरिएको मस्यौदा प्रतिवेदनमा माथी छलफल गरी सम्बन्धित शाखाबाट सुधारको लागि सुझाव सङ्कलन गरिएको छ ।
- संकलित सुझावहरूलाई समेत समावेश गरी अन्तिम प्रतिवेदन तयार पारिएको ।

वस्तुगत विवरणको सीमा

- महानगरका वडाहरूबाट संकलित तथ्याङ्क तथा जानकारीमा आधारित रहेको ।
- महानगरको सम्बन्धित विवरण, प्रगति प्रतिवेदनको अध्ययनमा आधारित रहेको ।
- विषयगत कार्यालयहरूबाट प्राप्त सूचनाहरूमा आधारित रहेको ।
- आवश्यकता अनुसारको तथ्याङ्कको अप्रयासता ।
- निश्चित समय सीमाभित्र रहेर गरिएको अध्ययन ।

१.पृष्ठभूमि

भौगोलिक हिसाबले मुलुककै केन्द्रमा अवस्थित चितवन जिल्लाको सदरमुकाम रहेको भरतपुर नेपालकै नवीनतम बसोवास रहेको एक सुन्दर शहर हो । विशेष गरी गण्डकी प्रदेश अन्तरगतका कास्की, लमजुङ, तनहुँ, गोरखा, वाग्लुङ्ग, पर्वत, स्याङ्जा जिल्लाबाट चितवनमा ठूलो जनसंख्या बसाई सरेर आएको छ । वि.सं. सालको राप्ती दुन परियाजनाबाट २०१३ सालदेखि मात्र व्यवस्थित बसोवास शुरू भएको यो नगरमा नेपालका ७७ जिल्लाकै बासिन्दाको बसोवास रहेको पाईन्छ ।

शुरुवातको अवस्थामा यहाँका रैथाने मानिएका आदिवासी बासिन्दा थारु, बोटे, दराई बजारको छेउछाउमा बसोवास गरेका थिए भने, बसाई सराई गरेर आउनेहरू महानगरको सम्पूर्ण क्षेत्रमा छरिएर रहेको पाईन्छ । विशेष गरी नारायणगढ क्षेत्रमा बन्दिपुरबाट बसाई सरी आउने नेवार जातीको बाहुल्यता रहन गयो । २०३५ सालमा साविक भरतपुर गाउँ पञ्चायत र नारायणगढ गाउँ पञ्चायतको पुरै भाग र कल्याणपुर गाउँ पञ्चायतको केही भाग मिलेर भरतपुर नगर पञ्चायत बने पछि भरतपुर र नारायणगढ क्षेत्र गाउँ पञ्चायत बाट नगर पञ्चायत बन्न पुगेको थियो ।

२०४६ सालको जनआन्दोलनको सफलता पछि अर्थात बहुदलीय व्यवस्थाको पुनर्स्थापना पछि २०४८ सालमा भरतपुर नगरपञ्चायतको नाम भरतपुर नगरपालिका बन्न पुग्यो । २०४८ देखि २०५३ साल सम्म चितवन जिल्लामा भरतपुर एउटा मात्र नगरपालिका रहयो । २०५३ माघ ११ गते रत्ननगर नगरपालिकाको घोषणा पछि लामो समय सम्म चितवन जिल्ला दुई नगरपालिका र ३६ गाउँपालिका भएको जिल्लाको रूपमा परिचित रह्यो ।

भरतपुर नगरपालिका नेपाल सरकारको २०७१ मंसिर १३ गतेको निर्णय पछि साविकका मंगलपुर, फूलवारी, शिवनगर, गितानगर, पटिहनी गाउँ विकास समितिलाई समाहित गरी उपमहानगरपालिकामा स्तवृद्धि भएको भरतपुर २०७३ फागुन १७ गते नेपाल सरकारको अर्को निर्णयबाट भरतपुर महानगरपालिका बन्न पुग्यो । भरतपुर उपमहानगरपालिका बन्दै गर्दा नगरपालिका बन्न पुगेका पश्चिम चितवनका चित्रवन र नारायणी दुई नगरपालिका, दिव्यनगर गाउँपालिका र साविक कविलास गाउँपालिका भरतपुर महानगरपालिकामा समाहित भए ।

भरतपुर महानगरपालिकाको वर्तमान संरचना अनुसार उपमहानगरपालिका हुँदाको वडा नम्बर १ र ३ लाई समाहित गरि वडा नम्बर १ बनाइएको छ भने, वडा नम्बर २, ७, ८, ९, १०, ११ र १२ को वडा नम्बरमा कुनौ परिवर्तन भएन । साविक उपमहानगरको वडा नम्बर ४ सिंगै वडा ३ नम्बर वडा बन्यो भने, साविक उपमहानगरका ५ र ६ वडालाई ४ नम्बर वडा बनाइयो । साविक उपमहानगरको १३ र १४ महानगरको ५ नम्बर वडा बन्यो । साविक उपमहानगरको २१ र २२ महानगरको वडा नम्बर ६ बन्यो ।

त्यसै गरी उपमहानगरको साविक २० र २८ वडा मिलाएर वडा नम्बर १३, साविक उपमहानगरको २४, २५ र २९ मिलाएर वडा नम्बर १४ बनेको छ भने, उपमहानगरको साविक १५, १९ र २३ जोडिएर । यसैगरी उपमहानगरको साविक १६ र १८ मिलाएर वडा नम्बर १६ बनाइएको छ ।

त्यसै गरी चित्रवन नगरपालिकाको वडा नम्बर १, २ र ११ मिलाएर वडा नम्बर १७ बन्न पुग्यो भने वडा नम्बर १८ बनाउन साविक चित्रवनको ७, ९ र १० लाई एक बनाइयो । त्यस्तै चित्रवनको ३, ४ र ६ नम्बर वडा महानगरको वडा नम्बर १९ बन्यो । साविक चित्रवनको वडा नम्बर ५ र ६ बाट महानगरपालिकाको वडा नम्बर २० बनेको हो ।

यसरी नै नारायणी नगरपालिकाको १० र ११ नम्बर वडा महानगरको वडा नम्बर २१ बनेको छ भने, वडा नम्बर २२ बन्नको लागि साविक भरतपुर महानगरको वडा नम्बर २६ र २७ गाभिएका हुन् । त्यसै गरी वडा नम्बर २३ बन्दा नारायणीका १० र ११ नम्बर वडा समाहित गरिए । नारायणीको वडा नम्बर १२ महानगरको वडा नम्बर २४ बन्यो । त्यसै गरी नारायणी नगरपालिका बन्दाको बखत तीन वटा वडा ४, ५ र ६ नम्बर वडामा विभाजन भएको सिंगो शुक्रनगर गाउँपालिका महानगरको २५ नम्बर वडा बन्यो । त्यस्तै कुनै बेला सिंगो दिव्यनगर गाउँपालिका अहिले महानगरपालिकाको वडा नम्बर २६ बनेको छ । उपमहानगर हुँदाको दिव्यनगर ४, ५ र ६ नम्बर वडामा सीमित थिए ।

त्यसै गरी महानगरको नयाँ राजनीतिक विभाजनमा वडा नम्बर २७ बन्न चित्रवनका २ र ३ वडा नम्बर मिलाइएको छ । त्यस्तै वडा नम्बर २८ साविक नारायणी नगरपालिकाको वडा नम्बर १ थियो भने कविलास गाउँपालिकाको सबै महानगरको २९ वडा बनेको छ ।

तालिका १ : महानगरका हालका वडाहरू

साविकको वडाहरू नगरपालिका उपमहानगरपालिका	महानगरको हालको वडा
साविक उपमहानगरपालिका वडा १ र ३	वडा-१
साविक उपमहानगरपालिका वडा २	वडा-२
साविक उपमहानगरको वडा ४	वडा-३
साविक उपमहानगरका वडा ५ र ६	वडा-४
साविक उपमहानगरका वडा १३ र १४	वडा-५
साविक उपमहानगरका २१ र २२ वडा	वडा-६
साविक उपमहानगरपालिका वडा ७	वडा-७
साविक उपमहानगरपालिका वडा ८	वडा-८
साविक उपमहानगरपालिका वडा ९	वडा-९
साविक उपमहानगरपालिका वडा १०	वडा-१०
साविक उपमहानगरपालिका वडा ११	वडा-११
साविक उपमहानगरपालिका वडा १२	वडा-१२
उपमहानगरको साविक २० र २८ वडा	वडा-१३
साविक उपमहानगरको २४, २५ र २९	वडा-१४
उपमहानगरको साविक वडा १५, १९ र २३	वडा-१५

महानगरको साविक १६ र १८ नम्बर वडा	वडा-१६
चित्रवन नगरपालिकाको वडा १, २ र ११	वडा-१७
चित्रवनको ७, ९ र १० नम्बर वडा	वडा-१८
चित्रवनको ३, ४ र ६ नम्बर वडा	वडा-१९
साविक चित्रवनको वडा नम्बर ५ र ६	वडा-२०
नारायणी नगरपालिका १० र ११	वडा-२१
भरतपुर महानगरको वडा २६ र २७	वडा-२२
नारायणीका १० र ११ नम्बर वडा	वडा-२३
नारायणीको वडा नम्बर १२	वडा-२४
नारायणीको तीन वटा वडा ४, ५ र ६ (सिंगो साविक शुक्रनगर गाविस)	वडा-२५
दिव्यनगर गाउँपालिका (उपमहानगर हुँदाको दिव्यनगर ४, ५ र ६ नम्बर वडा)	वडा-२६
चित्रवनका २ र ३ नम्बर वडा	वडा-२७
साविक नारायणी नगरपालिकाको वडा नम्बर १	वडा-२८
साविक कविलास गाउँपालिका सबै वडाहरू	वडा-२९

नारायणी र राप्ती नदीको सङ्गमस्थल गोलाघाट देखि वडा नम्बर २९, पहाडी परिवेश रहेको भरतपुर महानगर ऐतिहासिक, भौगोलिक, आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक हिसाबले निकै सम्भावना बोकेको छ । प्राकृतिक श्रोत साधन, जैविकविविधता तथा पर्यटनका दृष्टीले पनि भरतपुर उत्तिकै सम्पन्न छ भने विविध सामाजिक तथा साँस्कृतिक विशेषताहरू पनि बोकेको पाइन्छ । यस क्षेत्रमा धार्मिक तथा पर्यटकीय क्षेत्रहरूको अवस्थितिले यस महानगरपालिकालाई आर्थिक विकास र समृद्धिका लागि योगदान दिइरहेको छ । भौगोलिक रूपमा सुगम भएको कारण आवश्यक भौतिक तथा सामाजिक पूर्वाधारको अवस्था राम्रो छ । शिक्षा, स्वास्थ्य, गरिबी तथा अन्य सूचकहरू पनि तुलनात्मक रूपमा देश कै अन्य महानगरपालिका र नगरपालिकाको तुलनामा मजबुत देखिन्छ । सहकारीको उद्गमस्थल, शिक्षा र स्वास्थ्यको हब बन्ने प्रशस्त सम्भावना रहेको भरतपुर महानगरपालिका क्षेत्रमा दुइवटा सुविधासम्पन्न मेडिकल कलेजहरू, नमूना भरतपुर अस्पताल, बी.पी. कोइराला मेमोरियल क्यान्सर अस्पताल र डेढ दर्जनको हाराहारीका निजी अस्पताल र नर्सिङ कलेजहरू यहाँको स्वास्थ्य र मेडिकल सिटीको परिकल्पनाका आधार हुन् । कृषि प्रधान देश भएका नाताले यहाँको कृषि तथा वन विश्वविद्यालय यो महानगरको अर्को अमूल्य गहना हो भन्ने कुरामा कसैको दुईमत छैन ।

२. भौगोलिक अवस्था

२.१ भौगोलिक अवस्थिति

तालिका २ : भौगोलिक अवस्थिति

उत्तरी अक्षांश	२७° ३२' ५८" देखि २७° ४५' ४०"
पूर्वी देशान्तरमा	८४° ९' ४९" देखि ८४° २९' ५"
समुद्र सतहदेखि	१४० मिटर देखि ३९० मिटरसम्म
क्षेत्रफल	४३२.९५ वर्ग कि.मि.

२.२ भौगोलिक सिमाना

तालिका ३ : भौगोलिक सिमाना

पूर्व	रत्ननगर न.पा., कालिका न.पा. र ईच्छाकामना गाउँपालिका
पश्चिम	चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज र नवलपरासी जिल्ला
उत्तर	तनहुँ जिल्ला
दक्षिण	चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज

२.३ भौगोलिक स्वरूप

भौगोलिक रूपमा भरतपुर महानगरपालिका २७° ३२' ५८" देखि २७° ४५' ४०" उत्तरी अक्षांश र ८४° ९' ४९" देखि ८४° २९' ५" पूर्वी देशान्तरमा पर्दछ । भरतपुर, नजिकका ग्रामीण तथा पहाडी बस्तीहरूबाट बसाई सरी आएका मानिसहरूको बस्ती हो । आदिवासी थारु, दराई, कुमाल, चेपाङ बाहेक प्रायः अन्य सबै जातजाती अन्यत्रबाट बसाई सरी आएका समुदाय छन् । मूलतः हैजा महामारी नियन्त्रण भएपछि नै बसाई सर्ने प्रक्रिया अत्यधिक हुन गएको हो साथै ६०को दशकको राप्ती उपत्यका विकासको चर्चाले पनि बसाई सराईमा निकै तीव्रता ल्यायो । महानगरको भू-बनोट खासगरी नारायणी नदीको प्रभावको कारण जमिनको बनावटलाई हेर्दा दुई तहमा छुट्याउन सकिन्छ । तल्लो समथर सतह जुन वडा नं. १, २, ३ र ४ तथा ५ को केही भागमा पर्ने गर्दछ त्यहाँको माटो विशेष गरी नारायणीको बगरले गर्दा ग्राभेल मिश्रित रहेको छ भने माथिल्लो समथर सतहका वडाहरू बलौटे र पानीको प्राकृतिक नाला (घोल) भएको क्षेत्र वरिपरि चिम्ट्याइलो किसिमको रहेको छ । भौगोलिक दृष्टिकोणले भरतपुरको माटो उर्वर मानिन्छ । यहाँको कृषि जमिन प्रायः सिंचित छ ।

२.४ जलवायु

समुद्री सतहबाट कम उचाइमा, तल्लो समथर भू-भागमा र महाभारत पर्वतको नजिकै परेको कारण भरतपुर क्षेत्रमा औसत तापक्रम बढी, आर्द्रतायुक्त जलवायु भएको पाइन्छ । यहाँ पुस, माघ महिनामा सबैभन्दा जाडो हुन्छ र सो समयमा न्यूनतम तापक्रम १० डिग्री सेल्सियस सम्म हुने गर्छ भने वैशाख, जेठ र असारमा अधिकतम गर्मी हुन्छ र यस समयमा ४० डिग्री सेल्सियस सम्म तापक्रम पुग्ने गर्छ । यहाँको वार्षिक औसत

तापक्रम २५ डिग्री सेल्सियस रहेको छ । भरतपुरमा वार्षिक औसत वर्षा १,५०० मिलिमिटर हुने गर्दछ जसमध्ये लगभग ७८ प्रतिशत वर्षा असार, साउन, भदौमा मनसुनी वर्षाको रूपमा हुने गर्दछ भने बाँकी महिना पश्चिमी वायु तथा अन्य कारणले हुने गर्दछ । साधारणतया वैशाख र जेठमा बढी सुख्खा हुने गर्दछ ।

२.५ हावापानी

तालिका ४ : हावापानी

औषत वर्षा	१५०० मी. मी.
औषत तापक्रम	२५ डि. से.
न्यूनतम तापक्रम	१० डि. से.
अधिकतम तापक्रम	४० डि. से.

२.६ महानगरका मुख्य बस्तीहरू

तालिका ५ : महानगरका मुख्य बस्तीहरू

वडा नं.	मुख्य बस्तीहरू
१	रामनगर, ठिमुरा, देवघाट, पोखरा, बसपार्क, लिलाचोक, पुलचोक
२	तिनखोले, मेयरचोक, क्षेत्रपुर, मिल्सएरिया, रामेश्वरटोल, सहिदचोक, बेलचोक
३	न्यूरोड, नौघरे, बाह्रघरे
४	धर्मचोक, यज्ञपुरी, शिवघाट, रामघाट, बाह्रघरे
५	कैलाशनगर, तोरीखेत, आनन्दपुर, नारायणपुर, रामबाग
६	इन्द्रपुरी, चोकबजार, गितानगर, केशरबाग
७	तेहसालचोक, प्रेमबस्ती, सितारामचोक, कृष्णपुर
८	शरदपुर, गौरिगञ्ज, पारसनगर
९	कांडाघारी, सिमेन्ट फ्याक्ट्री, साझाटोल, गोन्द्र्याड
१०	वीरेन्द्र क्याम्पस चोक, चौविस कोठी, हाकिम चोक, स्याउली बजार, रिजाल चोक
११	लामा टोल, जखडीमाई, गणेश थान, बसेनी, भोजाड
१२	नौरङ्गे, मिलनचोक, जागृतिचोक, कालिकाटोल, आस्थाटोल
१३	गंगानगर, उज्ज्वलनगर, चम्पानगर, ब्रम्हपुरी
१४	शिवनगर, राधापुर, हनुमाननगर, पकौडी, सुन्दरबस्ति, शान्तिपुर
१५	श्रीपुर, मंगलपुर बजार, महिन्द्रचोक, फुलबारीचोक
१६	ब्रम्हपुर, मोहनपुर, विजयनगर, ढड्ढाघारी
१७	लगौडा, वनगाई, मोहनबस्ति
१८	राईगञ्ज, गाजिपुर, शशिनगर
१९	शारदानगर टाउन, मिलडाडा, किरणगञ्ज, शारदानगर हेल्थपोष्ट

२०	चन्द्रनगर, नयाँबजार, भिमनगर, चनौली, शंकरचोक
२१	सीतापुर, कञ्चनबस्ति, पार्वतीपुर, रंगिला (पुर्व र पश्चिम), रतनपुर, पहारीलो टार
२२	धनौजी, पटियानी टाउन, छितामाई, सुन्दरबस्ती
२३	जगतपुर, कसरा, खडगौली
२४	धुव्र, नयाबस्ती, देविथान
२५	शुक्र्नगर, अमृतचोक, सोसी, अमृतनगर
२६	ज्योतीनगर, भगेडी, सिमरी, टाउन, मिलनचोक
२७	मेघौली, तेलौली, गौतमनगर, बुद्धनगर
२८	साझापुर, लौखुरी, गोलाघाट, जितपुर, अन्द्रौली
२९	जुगेडी, दासढुंगा, १५ किलो, चौकीडाँडा, कुससुमटार, लामागाउँ, सिमलताल, भोर्ले

स्रोत : सम्बन्धित वडा कार्यालयहरु, भरतपुर महानगरपालिका

३. महानगरको आर्थिक अवस्था

३.१ नगरको कुल गार्हस्थ उत्पादन

भरतपुर महानगरपालिका मुलुककै केन्द्र बिन्दुमा रहेको र हरेक दृष्टिकोणले संभावना बोकेको महानगर भएकाले राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रको समेत ध्यानार्कषण भएको छ । यँहा विभिन्न क्षेत्रमा लगानी गर्न सक्ने अवसरहरु विद्यमान छन् । भौगोलिक रुपमा सुगम भएका कारण आवश्यक भौतिक तथा सामाजिक पूर्वाधारको अवस्था राम्रो छ । शिक्षा, स्वास्थ्य, गरिबी निवारण लगायतका सूचकहरु पनि देशका अन्य स्थानीय तहको तुलनामा मजबुत देखिन्छ ।

यू.एन.डि.पी.ले सन् २०१४ मा प्रकाशन गरेको मानव विकास सूचाङ्क अनुसार नेपाल १४५ औँ स्थानमा रहेको छ । विश्वमा नेपालको मानव विकास सूचाङ्क ०.५४० रहेको छ । उक्त प्रतिवेदनको सवैभन्दा अग्रस्थानमा नर्वे रहेको छ जसको सूचाङ्क ०.९४४ रहेको छ भने सबै भन्दा अन्तिममा अफ्रिकी देश नाईजर रहेको छ जसको सूचाङ्क ०.३३७ रहेको छ । देशको समग्र मानव विकास सूचकको अवस्था हेर्दा चितवन जिल्लाको मानव विकास सूचाङ्क राम्रो रहेको देखिएको छ । मानव विकास सूचाङ्कको आधारमा देशको ७७ वटै जिल्लाहरुलाई ५ भागमा विभाजन गरिएको छ । यसमा सवै भन्दा धेरै मानव विकास सूचाङ्क ०.५५० भएको ६ वटा जिल्ला मध्ये चितवन जिल्ला पनि एक रहेको छ । देशको औषत मानव विकास सूचक ०.४९० रहेकोमा चितवन जिल्लाको मानव विकास सूचाङ्क ०.५५१ राम्रो रहेको छ । त्यसै गरी नेपालको मानव गरिबीको अवस्था ३१.१२ रहेकोमा चितवनको मानव गरिबीको अवस्था २४.८ रहेको छ ।

३.२ उत्पादनको मुख्य स्रोत

भरतपुर महानगरपालिका भित्र हुने उत्पादनहरूमा मुख्यतः धान, मकै र गहुँ जस्ता अन्नबाली र तिनका बिउ उत्पादन, मौसमी तथा बेमौसमी तरकारी उत्पादन, कुखुरा पालन (अण्डा, मासु, चल्ला र दाना उत्पादन), दुध तथा दुग्धजन्य पदार्थको उत्पादन, केरा उत्पादन, माछा पालन, मौरी पालन, तोरी उत्पादन, पुष्प खेती / नर्सरी, राजमा तथा दालहरू आदी वस्तुहरू हुन् । यी उत्पादनहरूले भरतपुर महानगरपालिकाको आर्थिक अवस्थामा सन्तोषजनक टेवा पुर्याएको छ ।

३.३ आम्दानीको मुख्य स्रोत

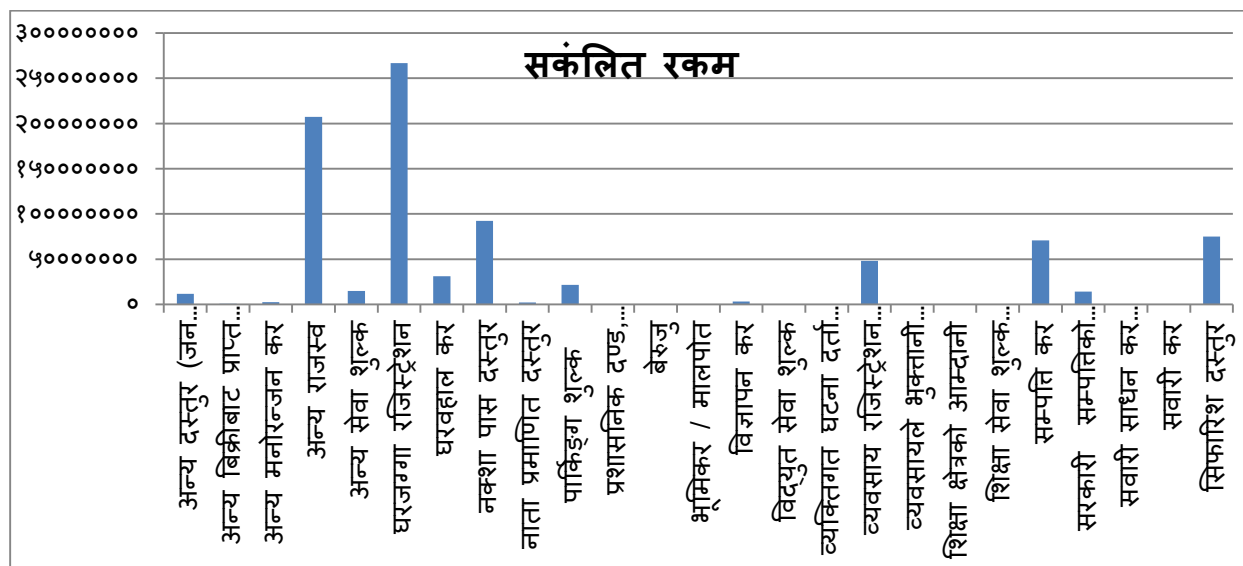
महानगरपालिका भित्र बसोवास गर्ने नागरिक सँग संकलन गरिने कर, दस्तुर, शुल्क बाट संकलित रकम महानगरको प्रमुख आम्दानीको स्रोत हो । घर जग्गा खरिद बिक्री, रजिष्ट्रेशन, नक्सापास, सफारिस बाट प्राप्त हुने राजस्व, गिटी बालुवा र ढुंगाको ठेक्काबाट हुने आम्दानी, घर बहाल कर, एकीकृत सम्पत्ती कर, व्यवसाय कर महानगरको आम्दानीका स्रोत हुन् । यस बाहेक यहाँको धार्मिक, ऐतिहासिक तथा साँस्कृतिक पर्यापर्यटन, होटल तथा रेस्टुरेन्ट, फन पार्क, शिक्षा सेवा, स्वास्थ्य सेवा र उद्योगहरूबाट संकलन हुने शुल्क महानगरको आम्दानीको स्रोत र सम्भावनाका क्षेत्र हुन सक्छ । नगरवासीले आफूले तिरेको कर महानगरको विकासको लागि भन्ने अवधारणा लिई तयार गरेको महानगर आर्थिक ऐन २०७५ मा रहेर संकलित कर पनि आम्दानीको मुख्य स्रोत रहेको छ । हाल आएर महानगरको आफ्नै स्वामित्वमा रहेको ४३ बिघा ११ कठ्ठा १७ धुर जग्गाको आम्दानीमूलक उचित व्यवस्थापन पनि प्रमुख आम्दानीको स्रोत हुने देखिन्छ । महानगरले चालु आ.व.मा लक्षित गरी विभिन्न क्षेत्रहरूबाट कर, दस्तुर, शुल्क संकलित आन्तरिक राजस्व रकम रु. ८६२१४०६७६।४२ रहेको छ । चालु आ.व.मा महानगरको घरजग्गा रजिष्ट्रेशनमा सबै भन्दा बढि राजस्व संकलन भएको छ भने महत्वपूर्ण पक्ष यहाँका नागरिकले भौतिक पूर्वाधार विकासको क्षेत्र (सडक, पुल, सडक बत्ती जस्ता क्षेत्र) मा जनसहभागिता जुटाएर महानगरको विकास योजनालाई साथ दिँदै आएका छन् । यसलाई समेत पूँजीकृत गर्दा महानगरको विकासमा यहाँका बासिन्दाको ठूलो योगदान देखिन्छ ।

तालिका ६: शीर्षकगत आय संकलन विवरण (आर्थिक वर्ष २०७६/०३/२३ सम्म)

क्र.स.	आम्दानीको स्रोतको शीर्षक	संकलित रकम(रु.)
१	अन्य दस्तुर (जन श्रमदान रकम)	११५७२२७२।१६
२	अन्य बिक्रीबाट प्राप्त रकम	६०८८५०।००
३	अन्य मनोरन्जन कर	२२४४०७७।३४
४	अन्य राजस्व	२०७४२९३५९।९८
५	अन्य सेवा शुल्क	१४८८७६३४।००
६	घरजग्गा रजिष्ट्रेशन	२६६६५८०९४।८५

७	घरवहाल कर	३११९२४१९।५२
८	नक्शा पास दस्तुर	९२१२९२५१।६२
९	नाता प्रमाणित दस्तुर	१९०५०५५।००
१०	पार्किङ्ग शुल्क	२१३९०४४२।००
११	प्रशासनिक दण्ड, जरिवाना र जफत	१७७६४१।७६
१२	बेरुजु	३२५४६।००
१३	भूमिकर/ मालपोत	१६१८१८।७१
१४	विज्ञापन कर	३२४९७८०।००
१५	विद्युत सेवा शुल्क	४१०३१२।००
१६	व्यक्तिगत घटना दर्ता दस्तुर	४४५१५।००
१७	व्यवसाय रजिस्ट्रेशन दस्तुर	४८१०८०१६।४२
१८	व्यवसायले भुक्तानी गर्न	१४०००।००
१९	शिक्षा क्षेत्रको आम्दानी	२५०००।००
२०	शिक्षा सेवा शुल्क निजी शैक्षिक	१८०००।००
२१	सम्पत्ति कर	७०५३७००४।८०
२२	सरकारी सम्पत्तिको बहालबाट प्राप्त आय	१३९९२४७५।७२
२३	सवारी साधन कर (सवारी दर्ता, बार्षिक सवारी कर, पटके सवारी कर)	९७९०।००
२४	सवारी कर	६०२६।००
२५	सिफारिश दस्तुर	७४९४४७१९।४२
	जम्मा	८६२१४०६७६।४२

स्रोत: राजस्व व्यवस्थापन महाशाखा, भरतपुर महानगरपालिका

४. जनसांख्यिक विवरण

४.१ घरधुरी तथा जनसंख्या विवरण

तालिका ७ : जनसंख्या वितरणको अवस्था

क्र. स.	विवरण	जम्मा
१	जनसंख्या	२,८०,५०२
२	परिवार संख्या	६९,०३५
३	जन संख्याको अनुपातिक वितरण	९,६७२.६८ / वडा
४	जनघनत्व	६६५.१०
५	औषत वृद्धि दर	२.०६
६	परिवारको औषत आकार	४.०६३
७	महिला पुरुष अनुपात	९९.४६

श्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग, राष्ट्रिय जनगणना २०६८

तालिका ८ : वडा अनुसार घरधुरी तथा जनसंख्याको विवरण

वडा नं.	घरधुरी संख्या	पुरुष	महिला	जम्मा	क्षेत्रफल वर्ग कि.मि.	जनघनत्व
१	२५०६	५९९४	५१७५	१११६९	३६.११	३०९.३०
२	४१६८	८४८९	८२४२	१६७३१	१.३४	१२४८५.८२
३	३५३५	७९९२	६८२२	१४८१४	४.१९	३५३५.५६
४	३६३६	६९५३	७६००	१४५५३	८.२२	१७७०.४४
५	१८८६	३९५१	४२९७	८२४८	९.९१	८३२.२९
६	२६१०	५१०२	५७२२	१०८२४	१२.२१	८८६.४९
७	२६९०	५०८७	५४१८	१०५०५	४.१४	२५३७.४४
८	१५६९	३४०५	३६७५	७०८०	६६.६६	१०६.२१
९	२३४४	४३६१	४७९६	९१५७	५.३०	१७२७.७४
१०	६४९७	१२३६२	११०९६	२३४५८	३.९४	५९५३.८१
११	५३१८	१०२३७	१०८७६	२१११३	९.११	२३१७.५६
१२	१८३८	५३७४	५५७५	१०९४९	१२.५३	८७३.८२
१३	१४८५	२८४१	३१७७	६०१८	९.७०	६२०.४१
१४	२२९२	४२२२	५१०७	९३२९	१२.०७	७७२.९१
१५	२६४८	५२७०	५८६३	१११३३	२०.५०	५४३.०७
१६	३२३६	६४१७	७३०२	१३७१९	१७.०६	८०४.१६
१७	१५१४	३०१८	३६९२	६७१०	७.८७	८५२.६०
१८	१६७५	३१५०	३८६८	७०१८	१०.३३	६७९.३८
१९	१४७३	२७९१	३३८४	६१७५	६.२९	९८१.७२
२०	१५७७	३०५७	३६४७	६७०४	११.८३	५६६.६९
२१	१६१४	२९३७	३५६९	६५०६	१०.०२	६४९.३०
२२	१२९४	२३७५	२८९४	५२६९	५.२२	१००९.३९
२३	१६५५	३३१४	३८४५	७१५९	१२.८५	५५७.१२
२४	९८२	२०८१	२२६०	४३४१	५.२२	८३१.६१
२५	१८६३	३६९३	४३६४	८०५७	१४.१६	५६९.००
२६	१९३८	३८३५	४५६०	८३९५	१८.६३	४५०.६२
२७	१७६५	३५०६	४३३९	७८४५	१७.७३	४४२.४७
२८	१३२३	२८७५	३४९४	६३६९	१२.७०	५०१.५
२९	११६५	२८२२	२९९७	५८१९	६२.९२	९२.४८
जम्मा	६९०३५	१३४००१	१४६५०१	२८०५०२	४३२.९५	६६५.१०

श्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग, राष्ट्रिय जनगणना २०६८

तालिका ९ : उमेर तथा लिङ्गका आधारमा जनसंख्याको विवरण

क्र.स.	उमेर समूह	महिला	पुरुष	जम्मा	प्रतिशत
१	५ वर्ष भन्दा मुनि	९,०९९	१०,२९८	१९,३९७	६.९२
२	५ – ९ वर्ष सम्म	१२,५५८	१३,७५९	२६,३१७	९.३८
३	१० – १४ वर्ष सम्म	१६,३०१	१७,१३४	३३,४३५	११.९२
४	१५ – १९ वर्ष सम्म	१६,२७३	१६,८६२	३३,१३५	११.८१
५	२० – २४ वर्ष सम्म	१६,०७९	१२,५५७	२८,६३६	१०.२१
६	२५ – ४४ वर्ष सम्म	४६,५६८	३४,५२२	८१,०९०	२८.९१
७	४५ – ५९ वर्ष सम्म	१७,३०८	१७,२९१	३४,५९९	१२.३४
८	६० – ६९ वर्ष सम्म	६,७६१	६,४४१	१३,२०२	४.७०
९	७० वर्ष सम्म भन्दा माथि	५,५३४	५,१३७	१०,६९१	३.८१
	जम्मा	१४६५०१	१३४००१	२८०५०२	१००

श्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग, राष्ट्रिय जनगणना २०६८

तालिका १०: आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्याको अवस्था

क्र.स.	उमेरसमुह	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत
१	० देखि १४	४१,१९१	३७,९५८	७९,१४९	२८.२३
२	१५ देखि ५९	८१,२३२	९६,२२८	१,७७,४६०	६३.२६
३	६० भन्दा माथि	११,५७८	१२,३१५	२३,८९३	८.५१
	जम्मा	१३४००१	१४६५०१	२८०५०२	१००

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग, राष्ट्रिय जनगणना २०६८

तालिका ११: जातीयताको आधारमा जनसंख्याको विवरण

क्र.स.	जाति	जनसंख्या	प्रतिशत
१	क्षेत्री	३५,३८५	१२.६१
२	ब्राम्हण	९६,२५५	३४.३१
३	नेवार	१७,२४२	६.१५

४	सार्की, कामी	१८,९६३	६.७६
५	दमाई	६,२७०	२.२४
६	कुमाल	६,७७१	२.४१
७	गुरुङ्ग	२४,४८५	८.७३
८	मगर	१४,४९०	५.१७
९	राई लिम्बु	१,४८४	०.५३
१०	थारु	१७,१५६	६.१२
११	यादव	८२३	०.२९
१२	घर्ती	२,१०२	०.७५
१३	अन्य	३९,०७६	१३.९३
	जम्मा	२,८०,५०२	१००

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग, राष्ट्रिय जनगणना २०६८
तालिका १२: मातृ भाषाको आधारमा जनसंख्याको विवरण

क्र.स.	मातृभाषा	जनसंख्या	प्रतिशत
१.	नेपाली	२२१९४१	७७.८३
२.	थारु	१४७५६	५.१७
३.	तामाङ	१००३०	३.५२
४.	गुरुङ	१२०११	४.२१
५.	चेपाङ	३३६	०.१२
६.	नेवार	६३१८	२.२२
७.	मगर	४९६०	१.७४
८.	दराइ	२२१२	०.७८
९.	भोजपुरी	४७३७	१.६६
१०	हिन्दी	१९४३	०.६८
११	वोटे	७३०	०.२६
१२	मैथिली	२१३२	०.७५
	जम्मा	२८०,५०२	१००

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग, राष्ट्रिय जनगणना २०६८

४.२ जीवनस्तर (Living Standard)

तालिका १३: छानाको प्रकारको आधारमा घरधुरी संख्या

क्र.स.	घरको प्रकार	संख्या	प्रतिशत
१	फुस तथा खरले छाएको	५,३९५	७.८१
२	जस्ता / च्यादरले छाएका	३३,३३७	४८.२९
३	टायल तथा ढुंगा (Slate) छाएका	४९०	०.७१
४	आर सी.सी	२८६९६	४१.५७
५	काठले छाएका	१६७	०.२४
६.	अन्य	२३३	०.३४
७.	उल्लेख नभएको	७१७	१.०४
	जम्मा	६९,०३५	१००

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग, राष्ट्रिय जनगणना २०६८

तालिका १४: खानेपानीको श्रोतको आधारमा घरपरिवार विवरण

क्र.स.	खानेपानीको श्रोत	घरपरिवार संख्या	प्रतिशत
१	पाइप धारा	२१,०८९	३०.५५
२	टयुबवेल / हेन्डपम्प	३८,१९३	५५.३२
३	ढाकिएको इनार / कुवा	६,५३१	९.४६
४	नढाकिएको इनार/ कुवा	१,९०४	२.७६
५	मूलको पानी	१६१	०.२३
६	खोला / नदीकोपानी	९५	०.१४
७	अन्य	७८०	१.१३
८	उल्लेख नभएको	२८२	०.४१
	जम्मा	६९,०३५	१००

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग, राष्ट्रिय जनगणना २०६८

तालिका १५: इन्धनको प्रयोगको आधारमा घर परिवार विवरण

क्र. स.	इन्धनको प्रकार	घर परिवार संख्या	प्रतिशत
१	दाउरा	२५,२९५	३६.६४
२	मट्टीतेल	६६६	०.९६
३	एल. पि. ग्यास	३६,४१२	५२.७४
४	गुइठा	८८	०.१३

५	गोबर ग्यास	५,८८१	८.५२
६	विजुली	१४०	०.२०
७	अन्य	२६९	०.३९
८	उल्लेख नभएको	२८४	०.४१
	जम्मा	६९,०३५	१००

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग, राष्ट्रिय जनगणना २०६८
तालिका १६: बत्ती प्रयोगको आधारमा घर परिवार विवरण

क्र.स.	बत्ती प्रयोगका प्रकार	घर परिवार संख्या	प्रतिशत
१	विजुली	६९,१०९	९७.२१
२	मट्टीतेल	१,३२३	१.९२
३	वायो ग्यास	१५७	०.२३
४	सोलार	६३	०.०९
५	अन्य	८४	०.१२
६	उल्लेख नभएको	२९९	०.४३
	जम्मा	६९,०३५	१००

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग, राष्ट्रिय जनगणना २०६८
तालिका १७: उपलब्ध सेवा सुविधाको आधारमा घरपरिवार विवरण

क्र.स.	सेवा सुविधाका विवरण	घर परिवार संख्या	प्रतिशत
१	कुनै सेवा सुविधा नभएका	२,४५३	३.५५
२	कम्तीमा एउटा सुविधा भएका	६५,९४१	९५.५२
३	रेडियो भएका	४५,२५८	६५.५६
४	टि.भी भएका	४३,२३९	६२.६३
५	केवल लाइन जोडेका	३४,१२२	४९.४३
६	कम्प्युटर भएका	१२,५५०	१८.१८
७	इन्टरनेट सुविधा भएका	६,९७६	१०.११
८	टेलिफोन नभएका	११,३७१	१६.४७
९	मोवाइल	५७,९९६	८४.०१
१०	गाडी भएका	२,१६५	३.१४
११	मोटरसाइकल	१७,६८६	२५.६२
१२	साइकल	४७,०४२	६८.२०

१३	अन्य साधन	५५४	०.८०
१४	फ्रिज	१९,४२३	२८.१४
१५	उल्लेख नभएका	६४१	०.९३
	जम्मा	६९,०३५	१००

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग, राष्ट्रिय जनगणना २०६८

१८: शौचालय प्रयोगको आधारमा घरपरिवार विवरण

क्र.स.	चर्पीको प्रयोग	घर परिवार संख्या	प्रतिशत
१	चर्पी नभएको	१,९८४	२.८७३
२	फलस भएको (सार्वजनिक ढल)	५७,६०५	८३.४४३
३	साधारण	९,१४६	१३.२५०
४	उल्लेख नभएको	३००	०.४३४
	जम्मा	६९,०३५	१००

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग, राष्ट्रिय जनगणना २०६८

तालिका १९: स्वामित्वको आधारमा घरपरिवारको वसोवासको अवस्था

क्र.स.	स्वामित्वको विवरण	परिवार संख्या	प्रतिशत
१	निजी	४८,२४७	६९.८९
२	भाडामा	१७,०२०	२४.७६
३	संस्थागत	१,३८६	२.०१
४	अन्य	२,३८२	३.४५
	जम्मा	६९,०३५	१००

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग, राष्ट्रिय जनगणना २०६८

५ महानगर भित्रका पूर्वाधारहरू

५.१ सडक संजाल

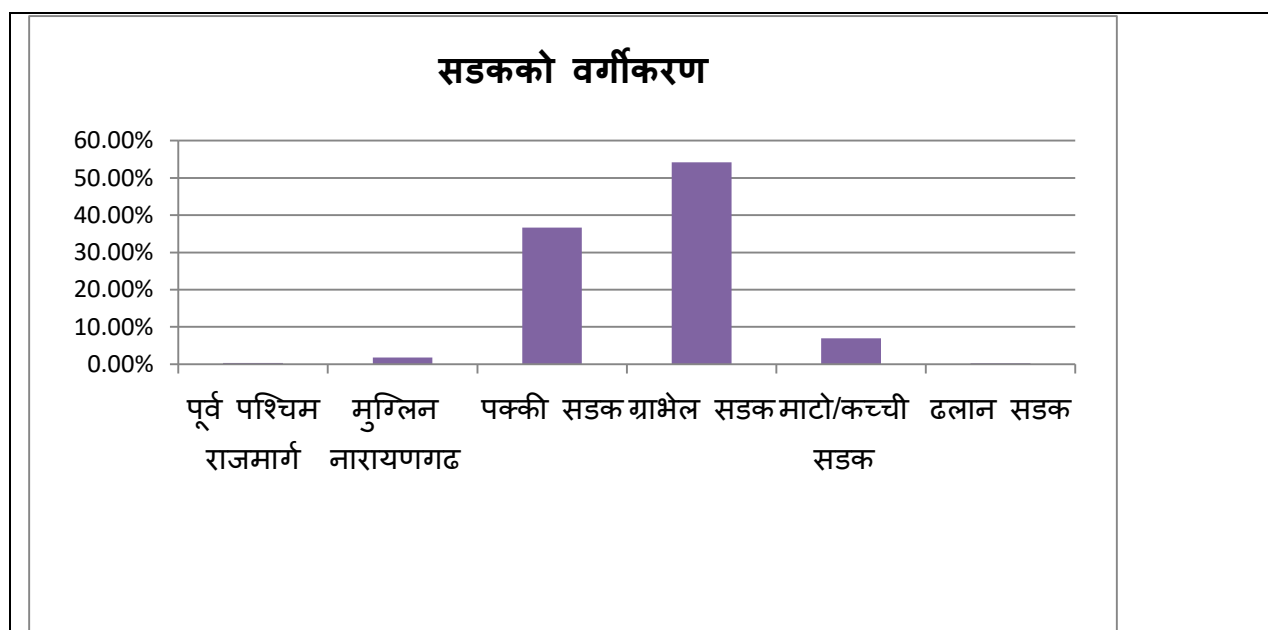
भरतपुर महानगर अन्तरगत पूर्व पश्चिम राजमार्ग तथा मुग्लिन नारायणगढ खण्ड रहेको छ साथै भरतपुर महानगरले रिडरोड र लिङ्गरोडको योजना तयार गरी सडक सुधार एवम् विस्तारको कार्यक्रम अगाडि बढाएको छ । महानगरका मुख्य मुख्य सडकहरूमा नारायणघाटदेखि मेघौली हुँदै गोलाघाट सम्म, नारायणघाट देखि जगतपुरहुँदै कसरा पुलसम्म, नारायणघाट देखि शुक्रनगर सम्म रहेका छन् ।

तालिका २०: सडक संजाल

क्र.स.	सडकको वर्गीकरण	लम्बाई कि. मि.	सडकले सेवा पुगेका वडाहरू
--------	----------------	----------------	--------------------------

१	पूर्व पश्चिम राजमार्ग	४.५	२, ३, ९, १०, १२
२	मुग्लिन नारायणगढ(रिद्धि खोलासम्म)	२६	१, २, २९
३	पक्की सडक	५३३	१-२९
४	ग्राभेल सडक	७८८	१-२९
५	माटो/कच्ची सडक	१००.७५	१-२९
६	ढलान सडक	३.२५	१-२९
जम्मा		१४५५.५	

स्रोत: शहरी पूर्वाधार विकास महाशाखा, भरतपुर महानगरपालिका

क्र.स.	पूर्वाधारहरु	संख्या
१	जम्मा झोलुङ्गे पुल	१० वटा
२	सार्वजनिक शौचालय	१४ वटा (केन्द्रिय बसपार्क, चौबिसकोठी, गेष्टहाउस, रामनगर, आँपटारी, नारायणी नदी कीनार, गणेशस्थान, पुलचोक, देवघाट,

		सब्जिमण्डी, ट्रक पार्क, बालकुमारी तरकारी बजार, पोखरा बसपार्क, सस्तो बजार)
३	ढल	७ कि मि
४	ढल प्रशोधन केन्द्र	३ वटा (नारायणी नदीको किनारमा)
५	डम्पिङ् साईट	२ (नारायणी नदीको किनार र धुर्बमा)
६	स्यानीटरी ल्यान्ड फिल साईट	१ आँपटारीमा निर्माणाधीन

तालिका २१: विविध पूर्वाधारहरूको विवरण

५.२ महानगरमा खानेपानीको वितरण

- २०७४ असार मसान्त सम्ममा महानगरपालिका भित्र ७५७२७ घरधुरीमध्ये २५०८७ ग्राहकहरू मार्फत करिब १५१२५४ जनसंख्यालाई भरतपुर खानेपानी व्यवस्थापन बोर्डबाट शुद्ध खाने पानी उपलब्ध ।
- करिब ८३,५५५ जनसंख्या साविक नगरपालिका भित्रका (ठिमुरा, रामनगर, देवघाट र वाईस बिघा लगायत अन्य विभिन्न खानेपानी उपभोक्ता समिति मार्फत संचालित ससाना खानेपानीको योजना मार्फत सुविधा पुगेको ।
- संस्थागत / व्यक्तिगत डीपबोरिङ्ग मार्फत महानगरका ६६.९ प्रतिशत जनसंख्यामा शुद्ध खानेपानी सुविधा पुगेको, करिब १० प्रतिशतले खानेपानीको पाईप भएर पनि सेवा नलिएको, बाँकी ३३.१ प्रतिशतलाई डीप बोरिङको सुविधा छैन र यसको माग बढ्दो रहेको ।
- खानेपानीको धारा २५०८५ वटा रहेको ।
- प्रस्तावित सबै नया आयोजनाको आ.व. २०७५/०७६ मा आवश्यक जग्गा व्यवस्थापन गरी सर्वेक्षण तथा लागत अनुमान गर्न सके आगामी ९/१० वर्षमा यस महानगरपालिका भित्रका सबै वडाहरूमा डीपबोरिङ्गबाटै व्यवस्थित खानेपानीको सुविधा पुर्याउन सक्ने देखिन्छ ।

तालिका २२: विमानस्थल

क्र.स.	विवरण	स्थान	विमानस्थल अवस्था
१	भरतपुर विमानस्थल	भरतपुर १०	संचालनमा रहेको तथा मुख्यतः बुद्ध एयरको ५/६ वटा नियमित उडान र एति एयरको पनि उडान रहेको
२.	मेघौली विमानस्थल	भरतपुर २७	हाललाई स्थगन

स्रोत: शहरी पूर्वाधार विकास महाशाखा, भरतपुर महानगरपालिका

तालिका २३: बसपार्कहरू

क्र.स.	बसपार्कको नाम	बसपार्क रहेको ठेगाना
१	नारायणगढ, पोखरा बसपार्क	भरतपुर-१, नारायणगढ
२	केन्द्रिय बस टर्मिनल	भरतपुर-९, जिल्ला प्रशासन कार्यालय चोक
३	जगतपुर बसपार्क	भरतपुर-२३, जगतपुर नयाँबस्ती
४	मेघौली बसपार्क टर्मिनल	भरतपुर-२७, पर्साढाप
५	जितपुर बसपार्क	भरतपुर-२८, जितपुर
६	देविस्थान बसपार्क	भरतपुर-२४, देवीस्थान
७	चितवन मिनि बसपार्क	भरतपुर-४, छाहारी बसपार्क लंकु
८	ट्रक पार्क	भरतपुर-३
९	अन्य पार्किङ्	४ वटा (२ वटा गणेशहल छेउ, १ पुलचोक, लायन्सचोक)

स्रोत: शहरी पूर्वाधार विकास महाशाखा, भरतपुर महानगरपालिका

तालिका २४: फनपार्कहरू तथा पिकनिक स्थल

क्र.स.	पार्क तथा फनपार्क रहेको वडा	पार्क तथा फनपार्कको नाम	स्थान
१	२	जलदेवी पार्क	आँपटारी
२	२	सप्त कन्या जलदेवी मन्दिर	गणेशस्थान चोक
३	४	जेम्स फनपार्क	धारा पानी टोल विकास संस्था
४	७	चिल्ड्रेन पार्क	नगर प्लटिङ
५	८	जानकी चिल्ड्रेन पार्क	जानकी टोल
६	९	पूजा फन पार्क	संगम टोल
७	११	नव जागृति फनपार्क	कमलादेवी र प्रगतिपथ
८	१२	धनगढा एकीकृत विकाश	नौरङ्गे
९	१२	राईनो ताल	रामवेल सामुदायिक वन
१०	१२	राईनो चिल्ड्रेन पार्क	रामवेल सामुदायिक वन
११	१५	वि. पि. स्मृति पार्क	भवानपुर
१२	२१	रतनवाल पार्क	रतनपुर
१३	२१	पहारो पार्क	पहारिलोटार
१४	२१	कायन पार्क	कन्चन वस्ती
१५	२३	शहीद स्मृती पार्क	गौचरन

१६	२४	देवीस्थान पार्क	देवीस्थान
१७	२७	शिवालय पार्क	शिवालय टोल
१८	२८	गोलाघाट पार्क	गोलाघाट
१९	२९	कविलाश फन पार्क एन्ड रिसोर्ट	जुगेडी

स्रोत: सम्बन्धित वडा कार्यालयहरू, भरतपुर महानगरपालिका

तालिका २५: खेलमैदान तथा रंगशाला

क्र.स.	वडा नं.	टोल	क्षेत्रफल
१	२	क्याम्पा चौर	५-०-०
२	९	पञ्चशिल गुम्बा साइड	१-१५-०
३	१०	कभर्ड हल, गेष्ट हाउस चौर	३-१५-०
४	१०	प्रहरी तालिम केन्द्र खेलमैदान	११-०-०
५	१३	राइनो खेल मैदान	१-११-०
६	१४	राधापूर खेलमैदान राधापूर	१-१०-०
७	१४	हनुमान नगर गौचरण	२-०-०
८	१४	सुन्दर वस्ति खेलमैदान	१-०-०
९	१५	भगवानपुर गौचरण	१-०-०
१०	१५	श्रीपूर स्कुल मा. वि. चौर	०-१५-०
११	१५	निमार्णाधिन गौतम बुद्ध अन्तराष्ट्रिय क्रिकेट रंगशाला रामपुर	२०-६-०
१२	१८	गुन्जनगर खेलमैदान	४-०-०
१३	२०	चन्द्रनगर फुटबल रंगशाला	१०-०-०
१४	२१	पूर्व रंगीला खेलमैदान	५-०-०
१५	२१	पश्चिम रंगीला खेलमैदान	५-०-०

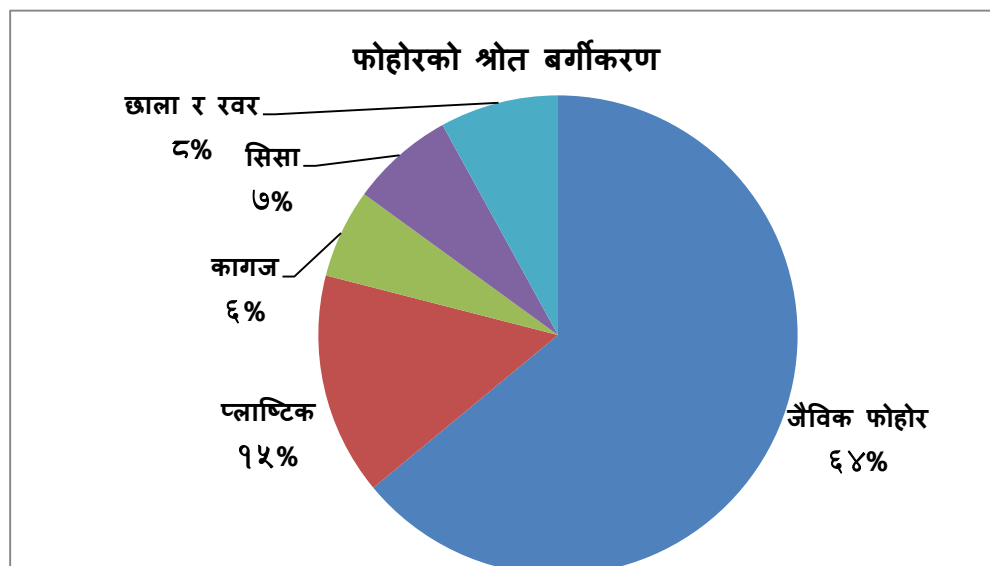
स्रोत: सम्बन्धित वडा कार्यालयहरू, भरतपुर महानगरपालिका

६. वातावरण तथा सरसफाईको अवस्था

महानगरले वातावरण तथा सरसफाईमा विशेष ध्यान दिदै वृहत कार्यक्रमहरू गर्दै आईरहेको छ । महानगरको वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन महाशाखाको तिनवटा शाखाहरू मुख्यतः सरसफाई व्यवस्थापन र वातावरण तथा हरियाली प्रबर्द्धन शाखाले सम्बन्धित वडाका टोल विकास संस्थाहरू, युवा क्लब, सम्बन्धित गैरसरकारी संस्थाहरू, संचारकर्मीहरूसंग प्रभावकारी समन्वय गर्दै वातावरण व्यवस्थापन, फोहोर व्यवस्थापन, सरसफाईका नियमित क्रियाकलापहरू गर्दै आईरहेको छ । वातावरणमैत्री वडाका लागि विविध क्रियाकलाप, कौसी खेती, हरित पार्कको स्थापना, महानगर वगैचा, फोहोरवाट मोहोर, साप्ताहिक

सरसफाई जस्ता कार्यक्रमहरू रहेका छन् । Waste to Energy Project (AEPC, Metropolitan and Private) संचालन अनुरूप महानगरले कार्यक्रमको योजनाहरू तय गरिसकेको छ । विभिन्न संघ संस्थाहरूको सक्रियतामा २०५९ साल देखि सञ्चालित वडा नं. १, २, ३ र ४ बाट सुरु भएको सुईरो कार्यक्रम क्रमशः वडा नं. ७, १०, ११ र १२ मा पनि विस्तार गरिएको छ । टोल विकास संस्था, आमा समूह, क्लबहरू र गैरसरकारी संस्थाहरूसंगको सहकार्यमा निरन्तर सरसफाई, वातावरण अभिमुखीकरण कार्यक्रम, कौसीखेती, हरितपार्क जस्ता क्रियाकलाप भैरहेका छन् । महानगरपालिकामा Sewage Treatment Plant निर्माण भएको, खुल्ला दिसा मुक्त (ODF) क्षेत्र घोषणा भएको र अस्थायी रूपमै भए पनि नारायणी नदी किनारमा भएको ल्याण्डफिल साइट नजिक भएको हुँदा फोहर ढुवानी खर्च कम लाग्ने जस्ता फोहरमैला व्यवस्थापनका सबल पक्षहरू रहेका छन् । त्यसैगरी हाल सम्म स्थाई रूपमा स्यानीटरी ल्याण्डफिल साइट निर्माण हुन नसक्नु, नारायणी नदीको किनारमा फोहोरहरूको विसर्जन हुनु, हस्पिटलजन्य फोहरको उचित व्यवस्था हुन नसक्नु, एकीकृत फोहरमैला व्यवस्थापन को अवधारणा लागू हुन नसक्नु, समयानुकूल भौतिक साधनको कमी, घरधुरीबाट शुल्क उठाउने कार्य प्रभावकारी नभएकोले आर्थिक भार थप भएको, सेवाग्राहीहरूमा नगर सरसफाइको जिम्मेवारी हाम्रो पनि हो भन्ने भावना राम्रो सँग विकास गर्न नसकिएको जस्ता फोहरमैला व्यवस्थापनका सुधार गर्नु पर्ने पक्षहरू रहेका छन् ।

- फोहोरमैला व्यवस्थापनको अवधारणा
 - Public Private Partnership
 - Polluters Pay principle
 - Reduce Reuse and Recycle
 - Waste to Energy
- फोहोरमैला व्यवस्थापनको वर्तमान अभ्यास
 - सडक सफाई
 - फोहर संकलन (Door to Door Collection)
 - ढुवानी (Tractor, compactor, ठेला आदि)
 - अन्तिम विसर्जन (Open Dumping Site)
- महानगरको दैनिक फोहोर उत्पादन: ५५ देखि ६५ टन सम्म
 - जैविक फोहोर : ६४ प्रतिशत
 - प्लाष्टिक : १५ प्रतिशत
 - कागज : ६ प्रतिशत
 - सिसा : ७ प्रतिशत
 - छाला र रबर : ८ प्रतिशत

- फोहोरमैला व्यवस्थापनको लागी पानी ट्याकी १ वटा, फायर बिर्गेडर ३ वटा, जेट पम्प १ वटा, एक्सभेटर ३ वटा, टिपर १ वटा, ट्याक्टर ३ वटा र सेफ्टी ट्यांकि १ वटा रहेको छ ।
फोहोरमैला व्यवस्थापन सार्वजनिक निजी साझेदारी अवधारणामा कार्यान्वयन भैरहेको -दुईवटा निजी क्षेत्रको सहभागीतामा (ग्रीन नेपाल सिटी वेस्ट मेनेजमेन्ट, वेस्ट मेनेजमेन्ट ग्रुप नेपाल प्रा.लि.) ।
- फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि जम्मा कर्मचारी: २२ जना ।
- स्यानिटरी ल्याण्डफिल साईट -निर्माणको लागि जग्गा लिई लागि सम्भावना अध्ययन भई डि.पि.आर. तयार हुँदै गरेको ।
- भरतपुर १, देवघाटमा व्यवस्थित शवदाहगृह निर्माणको लागि टेण्डर प्रकृत्यामा गएको अवस्था ।

७ शिक्षा सम्बन्धी विवरण

चितवन जिल्ला समग्रमा उच्च साक्षरता भएको र पूर्ण साक्षरता जिल्ला हो र भरतपुर महानगरको साक्षरता पनि त्यही अनुरूप राम्रो रहेको छ । भरतपुर महानगरको साक्षरता दर ९८.५ % रहेको छ जसमा महिला साक्षरता ९७.८ % छ भने पुरुष साक्षरता ९९.१ % रहेको छ ।

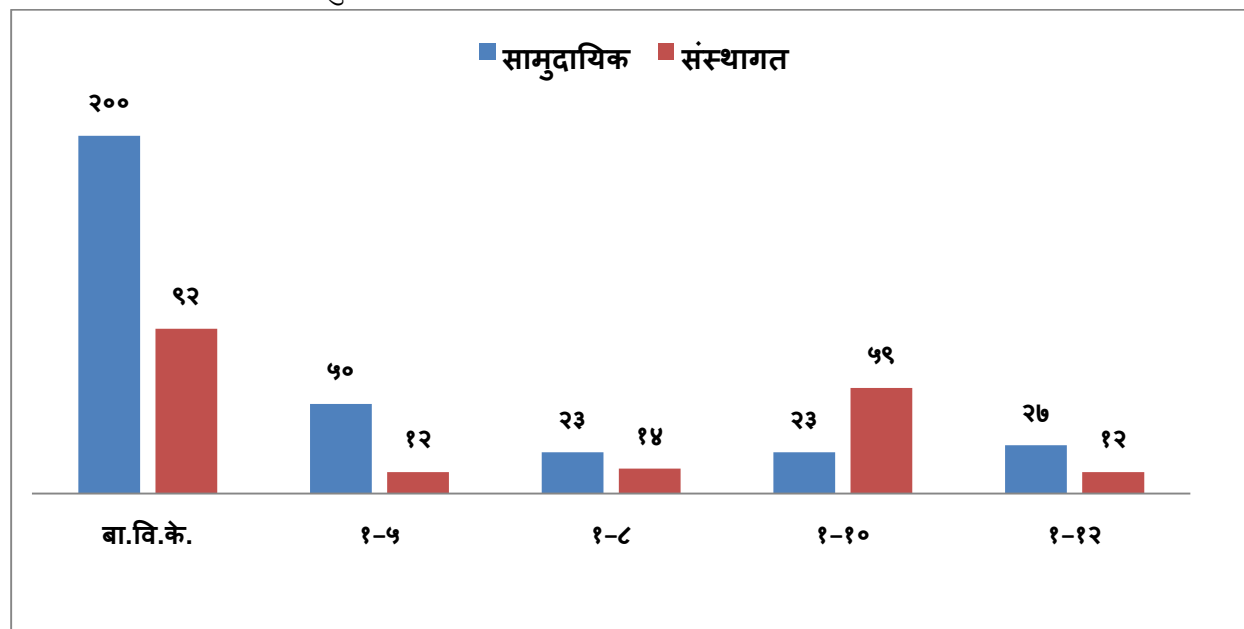
७.१ विद्यालय विवरण (सामुदायिक तथा संस्थागत)

तालिका २६: विद्यालयहरूको विवरण

क्र.स.	प्रकार	बा.वि.के.	१-५	१-८	१-१०	१-१२	जम्मा
१	सामुदायिक	२००	५०	२३	२३	२७	१२३
२	संस्थागत	९२	१२	१४	५९	१२	९७

जम्मा	२९२	६२	३७	८२	३९	२२०
-------	-----	----	----	----	----	-----

स्रोत: शिक्षा शाखा, भरतपुर महानगरपालिका

तालिका २७: भरतपुर महानगरपालिकाको शैक्षिक सुचार्क अवस्था

क्र.स.	आधारभूत तह		माध्यमिक तह
	सूचकहरू	औसत	औसत
१	उत्तीर्ण दर	८४.३३२	८४
२	कक्षा दोहोर्याउने दर	७.८८४	११
३	कक्षा छोडने दर	१०.०४६	६.६
४	औसत सिकाई उपलब्धी	५६.४७	५०
५	तालिम प्राप्त शिक्षक	९९.४	९६
६	तालिम प्राप्त महिला शिक्षक	४०.८०८	८.१
७	शिक्षक विद्यार्थी अनुपात	२१.६६	३३.५

स्रोत: शिक्षा शाखा भरतपुर महानगरपालिका

तालिका २८: विद्यार्थीहरूको विवरण

क्र.स.	प्रकार	बा.वि.के.			१-५			६-८		
		छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
१	सामुदायिक	१६८२	१९७७	३६४९	६१५३	६१३७	१२२९०	५१९९	४६१२	९८११
२	संस्थागत	३८६९	५३०७	९१७६	९४१७	१२५७८	२१९९५	४८९४	६६७०	११५६४
जम्मा		५५५१	७२८४	१२८३५	१५५७०	१८७१५	३४२८५	१००९३	११२८२	२१३७५

क्र.स.	प्रकार	९-१०			११-१२			कूल जम्मा		
		छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
१	सामुदायिक	३८६४	३४२३	७२८७	२७८५	२०१३	४७९८	१९६८३	१८१६२	३७८४५
२	संस्थागत	२८६६	३५६३	६४२९	४६१	७६१	१२२२	२१५०७	२८८७९	५०३८६
जम्मा		६७३०	६९८६	१४७१६	३२४६	२७७४	६०२०	४११९०	४७०४१	८८२३१

स्रोत: शिक्षा शाखा, भरतपुर महानगरपालिका

७.२ सामुदायिक विद्यालय तथा बाल केन्द्रको विवरण

तालिका २९: सामुदायिक विद्यालय तथा बाल केन्द्र

वडा नं.	विद्यालयको नाम	तह
१	भानु मावि	०-१२
१	रामनगर मावि	०-१०
१	सिताराम	०-१०
१	ठिमुरा आधारत	०-५
१	नदिकिनार नारायणी	०-५
१	बालकुमारी कन्या	०-१२
२	बाल कुमार मा. वि.	०-१२
३	चमेली देवी आ. विद्यालय	०-८
४	लक्ष्मी मा. वि.	०-१२
४	श्री बाह्रघरे मा. वि.	०-१०
४	आधारभूत वि. यज्ञपुरी	०-५
४	नवज्योति आधारभूत	०-१०
५	कैलाशनगर मा. वि.	०-१०
५	तोरी खेत मा. वि.	०-१०

वडा नं.	विद्यालयको नाम	तह
५	आधारभूत वि. भद्रकुमारी	०-५
५	आधारभूत आनन्दपुर	१
६	अरुणोदय मा. वि.	०-१२
६	श्री इन्द्रपुरी मा. वि.	०-१०
६	सहिद स्मृति मा. वि.	०-१०
६	देवज्योति आधारभूत	०-८
६	सिद्धेश्वर आधारभूत वि.	०-५
७	प्रेमवस्ती मा. वि.	०-१२
७	राष्ट्रिय मा. वि. कृष्णपुर	१०
८	शरदपुर मा वि	०-१२
८	गौरीगंज मा.वि. गौरीगंज	०-१०
१०	भरतपुर मा. वि.	०-१२
१०	नारायणी मा. वि.	०-१२
१०	चितवन मा. वि.	०-१२

वडा नं.	विद्यालयको नाम	तह
१०	चित्रसेन आधारभूत	०-५
१०	बालमन्दिर	०-५
११	नयाँ किरण मा. वि.	०-८
११	सिद्धिविनायक मा. वि.	०-८
११	हिमालय नि. मा. वि.	०-८
११	नवजागृति प्रा. वि.	०-५
११	स्वविवेकआधारभूत विद्यालय लामाटोल	०-५
११	जखडीमाई प्रा. वि	०-५
११	गणेशथान प्रा. वि.	०-५
११	बालविकास केन्द्र	०-५
१२	मोहन मा. वि.	०-१०
१३	हिमालय मा. वि.	०-१२
१३	गंगानगर मा. वि.	१०
१३	आधारभूत वि. उज्वलनगर	०-८
१३	आधारभूत वि. ब्रम्हपूरी	०-८
१४	ना. वि. म. मा. वि	०-१२
१४	शक्ति आधारभूत वि. राधापुर	१-८
१४	आधारभूत विद्यालय हनुमाननगर	०-८
१४	आधारभूत विद्यालय सुन्दरबस्ति	०-८
१४	आधारभूत वि.शान्तिपुर	०-६
१५	श्रीपूर मा. वि.	१-१०
१५	विश्व प्र. मा. वि.	०-१२
१५	रामपुर मा. वि.	१-१०
१५	गौतम आ. विद्यालय फुलवारी	०-८
१५	राष्ट्रिय आ. विद्यालय सूर्यनगर	०-५
१५	रा. आ. विद्यालय मंगलपुर	०-५

१५	गोपालगञ्ज आ. गोपालगञ्ज	१-३
वडा नं.	विद्यालयको नाम	तह
१६	दुर्गा शेषकान्त मा. वि.	१-१२
१६	श्री ढड्डाघारी मा. वि.	१-१०
१६	आधारभूत वि. ब्रम्हपुर	०-८
१६	आधारभूत (मोहनपुर)	०-८
१६	बसुन्धरा आधारभूत वि.	०-५
१६	आधारभूत वि.शरणपुर	१-६
१७	आधारभूत विद्यालय लगौन्टा	०-५
१८	गुञ्जानगर मा. वि.	१-१२
१८	शशीनगर मा. वि.	१-१०
१८	भुवन बस्ति आधारभूत	०-८
१९	शारदा मा. वि.	१२
१९	अमरजगं गुरुङ मा. वि.	१२
१९	श्री जीवन ज्योति आ. विद्यालय	१-५
२०	भीमनगर मा. वि.	१-१२
२०	भिमचन्द्र आधारभूत	०-५
२०	आधारभूत वि. ददानी	०-५
२०	आधारभूत वि. सिमलटाडी	१-३
२१	आधारभूत वि. कन्चनवस्ती	०-५
२१	अन्नपूर्ण मा.वि.	१०
२१	भानु मा. वि.	१०
२१	कालिका आधारभूत विद्यालय मनिपुर	०-८
२१	आधारभूत विद्यालय शंकर चोक	१-३
२१	आधारभूत .वि. रङगीला	०-५
२१	आधारभूत .वि. सितापुर	०-५
२२	आ.वि. धनौजी	०-८
२२	अमर मा.वि.	१२

२२	आ.वि. विरेन्द्रनगर	०-५
२३	लक्ष्मी मा. वि.	१-१२
वडा नं.	विद्यालयको नाम	तह
२३	सरस्वती मा. वि.	१-१०
२३	कदम आधारभूत वि. खडकौली	०-८
२३	आधारभूत घेलाघारी	०-५
२३	आधारभूत वेलहठा	१-३
२४	आधारभूत विद्यालय धुवनगर	०-५
२४	आधारभूत विद्यालय प्रगतिचोक	०-५
२४	सिद्धार्थ मा.वि.	१-१०
२५	प्रभात मा. वि.	१०+२
२५	जनज्योति मा. वि.	१०+२
२५	माध्यमिक विद्यालय सोसी	१०
२५	आधारभूत वयरघारी	०-५
२५	आधारभूत वि. लेबरनगर	०-५
२६	आर्दश मा. वि.	१-१२
२६	युवा मा. वि.	१-१०
२६	खद्रौलि आधारभूत वि.	०-८
२६	रातापूर आधारभूत वि.	०-८
२६	नारायणी आ.वि.	०-५
२६	आ.वि. कोइलाहा	०-८
२६	आ.वि. भगडी	०-५
२६	जमन सि स्मृति आ.वि.	०-५
२६	मजडिया आधारभूत	०-५
२७	जानकी मा. वि.	१२
२७	श्री काजीमान आधारभूत	०-८
२७	धरमपुर आधारभूत वि.	०-५
२८	साझापुर मा. वि.	१२
२८	सरस्वती मा. वि.	१२

२८	आधारभूत वि. अन्द्रौली	०-५
२८	सिसावास आधारभूत विद्यालय	०-८
वडा नं.	विद्यालयको नाम	तह
२८	आधारभूत वि. लौखारी	०-३
२९	आधारभूत विद्यालय कुसुमटार	०-५
२९	आधारभूत विद्यालय कमलपुर	०-५
२९	आधारभूत विद्यालय भोर्लाड	०-५
२९	आधारभूत विद्यालय तान्द्राड	०-३
२९	आधारभूत विद्यालय स्याउले	०-५
२९	आधारभूत विद्यालय रातमाटे	०-५
२९	आधारभूत विद्यालय फेवाटार	०-३
२९	आधारभूत विद्यालय चौकी	०-८
२९	आधारभूत विद्यालय जलदेवी	०-३
२९	आधारभूत विद्यालय भोर्ले	०-३
२९	आधारभूत विद्यालय ढोडेनी	०-५
२९	आधारभूत विद्यालय डुम्रे	०-३
२९	कविलाश माध्यमिक विद्यालय जुगेडी	०-१२
२९	आधारभूत विद्यालय लामागाउ	०-४

स्रोत: शिक्षा शाखा, भरतपुर महानगरपालिका

तालिका ३०: सामुदायिक सिकाई केन्द्रको विवरण २०७५

क्र.स.	सामुदायिक सिकाई केन्द्रको नाम	ठेगाना
१	गीतानगर सामुदायिक सिकाई केन्द्र	भ.म.न.पा. ६
२	जनचेतना सामुदायिक सिकाई केन्द्र	भ.म.न.पा ७
३	गौरिगञ्ज सामुदायिक सिकाई केन्द्र	भ.म.न.पा ८
४	शरदपुर सामुदायिक सिकाई केन्द्र	भ.म.न.पा. ९
५	दोभान सामुदायिक सिकाई केन्द्र	भ.म.न.पा. १०
६	सामाजिक सेवा सामुदायिक सिकाई केन्द्र	भ.म.न.पा ११
७	विश्वज्योति सामुदायिक सिकाई केन्द्र	भ.म.न.पा १४
८	आनन्द सामुदायिक सिकाई केन्द्र, फुलवारी	भ.म.न.पा. १५
९	शारदानगर सामुदायिक सिकाई केन्द्र	भ.म.न.पा १९
१०	मंगलपुर सामुदायिक सिकाई केन्द्र	भ.म.न.पा १६
११	सचेत प्रयास सामुदायिक सिकाई केन्द्र	भ.म.न.पा २३
१२	पटिहानी सामुदायिक सिकाई केन्द्र	भ.म.न.पा २२
१३	सचेतना सामुदायिक सिकाई केन्द्र	भ.म.न.पा २६

स्रोत: शिक्षा शाखा, भरतपुर महानगरपालिका

७.३ विश्वविद्यालय तथा कलेजहरु र तिनको विषय अनुरूपको विवरण

तालिका ३१: विश्वविद्यालय तथा कलेजहरु तथा विषय अनुरूपको विवरण

क्र.स.	उ.मा.वि, कलेजको नाम	ठेगाना	सञ्चालित	मुख्य विषय	विश्वविद्यालय
१	कृषि वन विश्वविद्यालय	रामपुर	कार्यक्रम र तह	कृषि, पशु र वन विज्ञान	कृषि वन
२	सि एम सि अस्पताल	भरतपुर	स्नातक, स्नातकोत्तर, पिएचडि	जनरल, मेडिकल, डेन्टल, बिशिष्टिकृत	त्रिभुवन
३	सिएम एस	भरतपुर	एमबिब एस, एमडि, डि एम सुपरस्पेशलिष्ट तह	जनरल, मेडिकल, डेन्टल, बिशिष्टिकृत	काठमाडौं

४	विरेन्द्र व.क्याम्पस	भरतपुर	स्नातक, स्नातकोत्तर	समाजशास्त्र, विज्ञान, कम्प्युटर, शिक्षा, व्यवस्थापन, जियोलोजी	त्रिभुवन
५	सप्तगण्डकी बहुमुखी क्याम्पस	भरतपुर	स्नातक, स्नातकोत्तर	समाजशास्त्र, विज्ञान, स्वास्थ्य, कम्प्युटर, शिक्षा, व्यवस्थापन, ग्रामिण विकास, पत्रकारीता	त्रिभुवन/ पोखरा/ पूर्वान्चल
६	बालकुमारी व क्याम्पस	भरतपुर	स्नातक, स्नातकोत्तर	विज्ञान, स्वास्थ्य, कम्प्युटर, शिक्षा, व्यवस्थापन	त्रिभुवन/ पोखरा/ पूर्वान्चल
७	मैयादेवी क. क्याम्पस	भरतपुर	स्नातक, स्नातकोत्तर	समाजशास्त्र, स्वास्थ्य, शिक्षा, व्यवस्थापन, नर्सिङ.	त्रिभुवन/ पोखरा/ पूर्वान्चल
८	मिलेनियम कलेज	भरतपुर	स्नातक, स्नातकोत्तर	कम्प्युटर, सामाजिक कार्य, व्यवस्थापन, पत्रकारीता	त्रिभुवन
९	प्रेसीडेन्सी कलेज	भरतपुर	स्नातक	कम्प्युटर, व्यवस्थापन	पोखरा/ पूर्वान्चल
१०	प्रज्ञा व क्याम्पस	भरतपुर	स्नातक	विज्ञान, स्वास्थ्य, कम्प्युटर, व्यवस्थापन	पोखरा/ पूर्वान्चल
११	अरुणोदय व क्याम्पस	गितानगर	स्नातक	विज्ञान, स्वास्थ्य, कम्प्युटर	त्रिभुवन
१२	अमर जनशक्ति व क्याम्पस	पटिहानी	स्नातक	कम्प्युटर, शिक्षा	त्रिभुवन
१३	शहिद स्मारक व क्याम्पस	शारदानगर	स्नातक	स्वास्थ्य, कम्प्युटर, शिक्षा	त्रिभुवन
१४	उमावठी आदर्श शेरचन व क्याम्पस	दिव्यनगर	स्नातक	स्वास्थ्य, कम्प्युटर, शिक्षा	त्रिभुवन
१५	प्रेमवस्ती व क्याम्पस	भरतपुर	स्नातक	स्वास्थ्य, कम्प्युटर, शिक्षा, व्यवस्थापन	त्रिभुवन

१६	हरिकुमार स्मारक कलेज	मंगलपुर	स्नातक	स्वास्थ्य, कम्प्युटर, शिक्षा	पोखरा
१७	अन्नपूर्ण क्याम्पस	पार्वतीपुर	स्नातक	शिक्षा, व्यवस्थापन	पूर्वान्चल
१८	वोस्टन कलेज	भरतपुर	स्नातक	विज्ञान, कम्प्युटर, व्यवस्थापन	पोखरा/ पूर्वान्चल
१९	युनाइटेड टेक्निकल कलेज	भरतपुर	स्नातक	विज्ञान, कम्प्युटर, शिक्षा, व्यवस्थापन	पूर्वान्चल
२०	श्री मेडिकल कलेज	भरतपुर	स्नातक	स्वास्थ्य, नर्सिङ., ल्याब	पोखरा/ पूर्वान्चल
२१	चितवन क्याम्पस	भरतपुर	१०+२	स्वास्थ्य, कम्प्युटर, व्यवस्थापन	त्रिभुवन
२२	अर्किड साइन्स कलेज	भरतपुर	१०+२	विज्ञान, व्यवस्थापन	
२३	चितवन साइन्स कलेज	भरतपुर	१०+२	विज्ञान, व्यवस्थापन	
२५	एपेक्स एकेडेमी	भरतपुर	ए लेभल	विज्ञान, कम्प्युटर, व्यवस्थापन	
२६	जेभियर कलेज	बेलचोक	१०+२	विज्ञान, कम्प्युटर,	
२७	शान्ती एकेडेमी कलेज	भरतपुर	स्नातक	विज्ञान, व्यवस्थापन	

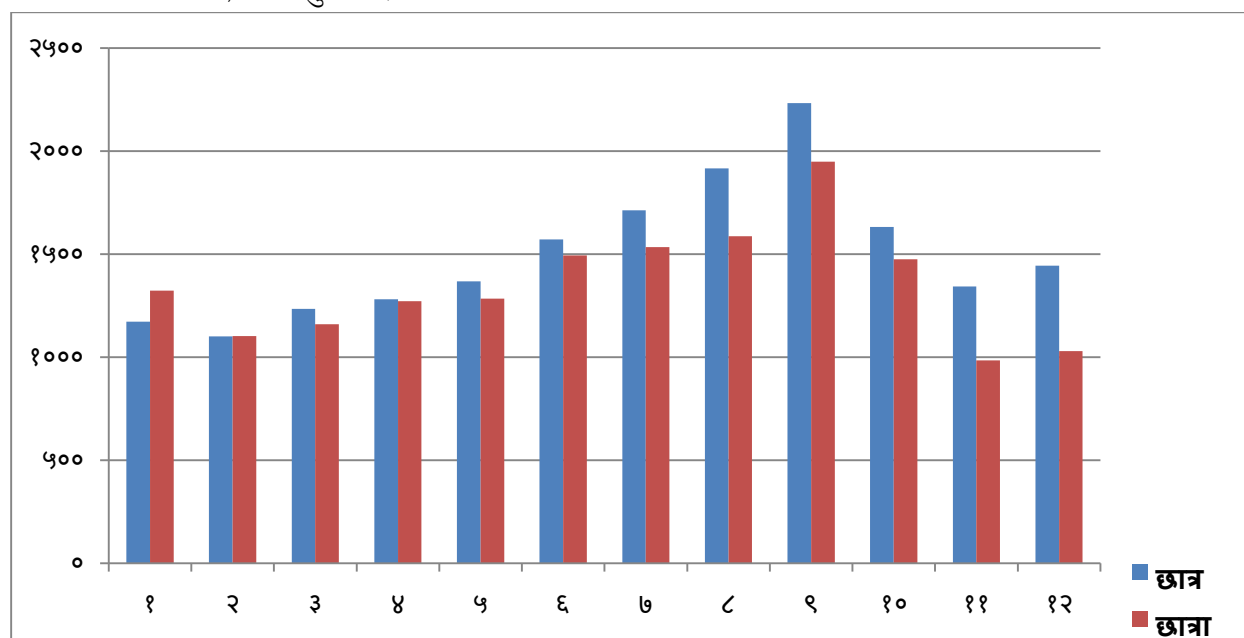
स्रोत: शिक्षा शाखा, भरतपुर महानगरपालिका

तालिका ३२: अध्ययन गरिरहेका छात्रछात्राहरूको विवरण (२०७१)

क्र.स	कक्षा	छात्र	छात्रा
१	प्री स्कुल	१६८२	१९७७
२	१	११७२	१३२२
३	२	११००	११०२
४	३	१२३४	११५९
५	४	१२८०	१२७१
६	५	१३६७	१२८३
७	६	१५७१	१४९३
८	७	१७१२	१५३३

९	८	१९१६	१५८६
१०	९	२२३२	१९४८
११	१०	१६३२	१४७५
१२	११	१३४२	९८४
१३	१२	१४४३	१०२९
	जम्मा	१९६८३	१८१६२

स्रोत: शिक्षा शाखा, भरतपुर महानगरपालिका

तालिका ३३: शिक्षक दरवन्दीको विवरण

क्र.सं.	प्रकार	१-५	६-८	९-१०	११-१२	जम्मा
१	सामुदायिक	७२६	२७३	२२३	५८	१४८०
२	संस्थागत	५१८	५१०	४०३	४६	१७४७
जम्मा	जम्मा	७८३	७८३	६२६	१०४	३२२७

स्रोत: शिक्षा शाखा, भरतपुर महानगरपालिका

तालिका ३४ स्रोतकेन्द्र विवरण

क.सं.	स्रोतकेन्द्र	सामुदायिक विद्यालय					संस्थागत विद्यालय			जम्मा
		१-३	१-५	१-८	१-१०	१-१२	१-८	१-१०	१-१२	
१	दिव्यनगर	१	८	५	३	६	१	६	१	३१
२	पार्वतीपुर	३	९	३	६	५	-	५	-	३१

३	गितानगर	१	५	८	५	५	-	-	-	२४
४	लड्डु	-	६	४	५	७	-	-	-	२२
५	भरतपुर	५	१३	२	४	४	-	-	-	२८
	जम्मा	१०	४१	२२	२३	२७	१	११	१	१३६

स्रोत: शिक्षा शाखा, भरतपुर महानगरपालिका

द. स्वास्थ्य सम्बन्धी विवरण

भरतपुर महानगरपालिका स्वास्थ्य विकासको दृष्टिकोणले योजनाबद्ध तरिकाले अगाडि बढ्दै गएको छ । महानगरले महिला र ज्येष्ठ नागरिकलाई निशुल्क ओपिडी सेवाको लागि सोच तथा बजेट विनियोजन गरेको छ भने महानगर स्थित सरकारी, गैरसरकारी, सामुदायिक, निजी स्वास्थ्य संस्थाहरूले प्रभावकारी सेवा दिइरहेका छन् ।

तालिका ३५: स्वास्थ्य संस्थाहरू (सरकारी, गैरसरकारी, सामुदायिक, निजी)को विवरण

क्र.स.	संस्था	संख्या
१	सरकारी अस्पताल	१ वटा केन्द्रीय स्तर, भरतपुर अस्पताल-१०
२	क्यान्सर अस्पताल	१ वटा केन्द्रीय स्तर, बी.पी. कोईराला मेमोरियल क्यान्सर अस्पताल-७
३	शिक्षण अस्पताल	२ वटा
४	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	१ वटा
५	शहरी स्वास्थ्य प्रवर्धन केन्द्र	१ वटा
६	स्वास्थ्य चौकी	१३ वटा
७	सामुदायिक स्वास्थ्य सेवा केन्द्र	१ वटा
८	नगर स्वास्थ्य सेवा केन्द्र	८ वटा
९	आयुर्वेद औषधालय	६ वटा
१०	२४ घण्टे बर्थिङ्ग सेन्टर	५ स्थान-अस्पताल बाहेक (१४, १७, १९, २३ र २७ वडाका स्वास्थ्य संस्थामा)
११	खोप केन्द्र	७९ स्थान
१२	महिला स्वास्थ्य स्वमसेवीका	२०७ जना
१३	निजी स्वास्थ्य संस्थाहरू	२४ वटा ठुला, १६० वटा साना
१४	एम्बुलेन्स सेवा	१४१ वटा

स्रोत: स्वास्थ्य शाखा, भरतपुर महानगरपालिका

३६: सरकारी स्वास्थ्य सेवा केन्द्रहरुको विवरण (वडागत)

क्र. स.	विवरण (संख्या)	वडा नं	स्थान
१	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	१४	शिवनगर
२	शहरी स्वास्थ्य प्रवर्द्धन केन्द्र	९	शरदपुर
३	स्वास्थ्य चौकी (१३)	६	गितानगर
		८	भरतपुर
		१५	फुलबारी
		१६	मंगलपुर
		१७	गुञ्जनगर
		१९	शारदानगर
		२१	पार्वतीपुर
		२२	पटिहानी
		२३	जगतपुर
		२५	शुक्रनगर
		२६	दिव्यनगर
		२७	मेघौली
		२९	कविलास
४	नगर स्वास्थ्य केन्द्र (८)	१	ठिमुरा
		२	आँपटारी
		४	दुर्गाचोक
		५	कैलाशनगर
		५	तोरीखेत
		११	जलदेवी
		१८	शशीनगर
		२३	कसराचोक
५	सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाई (१)	२९	चौकीडांडा कविलास
६	आयुर्वेद औषधालय (६)	१	देवघाट
		४	शिवघाट
		१८	गुञ्जनगर
		२३	पटिहानी
		२७	मेघौली
		२९	डालेटार

स्रोत: स्वास्थ्य शाखा, भरतपुर महानगरपालिका

तालिका ३७: स्वास्थ्य सम्बन्धी तथ्यांक आर्थिक वर्ष २०७४/०७५

क्र.स.	सुचक	नेपाल	भरतपुर महानगरपालिका
१	बाल मृत्यु दर	२७.९ / १०००	१.८३ / १०००
२	मातृ मृत्यु दर	२५८ / १०००००	०
३	पूर्ण खोप		६७.४ / १०० घरघुरी सर्वेक्षणबाट-पूर्णखोप महानगर घोषणा भएको (३१/३/०७५ मा)
४	गर्भनिरोधक प्रयोग दर	५२.६%	४७.३४%
५	बिसिजी खोप	९७.५%	१२४ / १०० प्रतिशत भन्दा बढि
६	डिपिडी-पहिलो	९७ / १००	९६.२५ / १००
७	डिपिडी-दोस्रो	८०.८७ / १००	८६ / १००
८	संस्थागत सुत्केरी	५७ / १००	१०४ / १०० प्रतिशत भन्दा बढि

स्रोत: स्वास्थ्य शाखा, भरतपुर महानगरपालिका

९. संचारको अवस्था

९.१ टेलिभिजन/एफ.एम. रेडियो स्टेशनहरूको विवरण

तालिका ३८: टेलिभिजन/एफ.एम.रेडियो स्टेशनहरूको विवरण

क्र.स.	टेलिभिजनको नाम	ठेगाना	प्रसारण संस्था	स्टेशन म्यानेजर	अध्यक्ष
१	बेसो	भरतपुर-२	एकता संचार नेपाल प्रा.लि	हाल संचालनमा नभएको	हाल संचालनमा नभएको
२	कृष्टल	भरतपुर-१०	कृष्टल सञ्चार सहकारी संस्था लि.	हाल संचालनमा नभएको	हाल संचालनमा नभएको
३	आभास	भरतपुर-२	ग्रीनलाइन मिडिया प्रा.लि	कोमलचन्द्र भगत	कोमलचन्द्र भगत
४	टिभी कालिका	भरतपुर-१०	टिभी कालिका प्रा.लि.	राजकुमार लामिछाने	राजकुमार लामिछाने
५	नमस्ते	भरतपुर-२	सोनसम्राट मिडिया प्रा.लि	हाल संचालनमा नभएको	हाल संचालनमा नभएको

स्रोत: पत्रकार महासंघ, चितवन शाखा

तालिका ३९: एफ.एम. रेडियो

क्र.सं.	रेडियोको नाम	मेघाहर्ज	ठेगाना	प्रसारण संस्था	स्टेशन म्यानेजर	अध्यक्ष
१	कालिका एफ.एम. ९५.२ र कालिका ९१	२००० वाट	भरतपुर-१०	कालिका एफ एम प्रा.लि.	ओमप्रकाश पोखरेल	विक्रम पाण्डे
२	हाम्रो एफ.एम. ९४	२००० वाट	भरतपुर ११	हाम्रो एफ एम प्रा.लि.	सुरज तिमिल्सिना	भोजराज कौडाल
३	रेडियो त्रिवेणी १००.६	२००० वाट	भरतपुर-२	त्रिवेणी एफ एम प्रा.लि.	हरि शर्मा	तेजनारायण खरेल
४	सिनर्जी एफ.एम. ९१.६	२००० वाट	भरतपुर-१०	सिनर्जी एफ.एम. प्रा.लि.	रामकान्त पौडेल	सहनलाल प्रधान
६	रेडियो सम्पदा ९०.५	२५० वाट	गीतानगर	रेडियो सम्पदा प्रा.लि.	नविन खरेल	मुना गुरुङ
७	रेडियो भरतपुर १०५.२	५०० वाट	भरतपुर-७	रेस नेपाल	नविन पौडेल	नविन पौडेल
८	रेडियो शिव शक्ति	५०० वाट	भरतपुर-१४	शिव शक्ति सामुदायिक संस्था	रमेश पौडेल	भीमप्रसाद पोखरेल

स्रोत: पत्रकार महासंघ, चितवन शाखा

९.२ चितवनका नियमित सञ्चार माध्यमहरू

४०: छापा (दैनिक)

क्र.सं.	पत्रिकाको नाम	ठेगाना	सम्पादकको नाम	प्रकाशकको नाम
१	चितवन पोष्ट	भरतपुर-४	प्रकाश अर्याल	चितवन पोष्ट प्रकाशन प्रा.लि.
२	पारदर्शी	भरतपुर-४	जनक अर्याल	पारदर्शी मिडिया सेन्टर
३	कायाकैरन	भरतपुर-१०	बिनोदबाबु रिजाल	कायाकैरन मिडिया प्रा.लि.
४	लोकतन्त्र सन्देश	भरतपुर-१०	भोजराज कौडाल (अध्यक्ष)	शहीदस्मृति प्रकाशन प्रसारण प्रा.लि.
५	ड्रिम्स	भरतपुर-१०	प्रतिक्षा वास्तोला	ड्रिम्स इन्टरटेन्मेन्ट मिडिया प्रा.लि.

स्रोत: पत्रकार महासंघ, चितवन शाखा

तालिका ४१: छापा (अर्ध साप्ताहिक)

क्र.सं.	पत्रिकाको नाम	ठेगाना	सम्पादकको नाम	प्रकाशकको नाम
१	चितवन खबर	भरतपुर-१२	इन्दिरा पन्त	हरि कार्की

स्रोत: पत्रकार महासंघ, चितवन शाखा

तालिका ४२: छापा (साप्ताहिक)

क्र. स.	पत्रिकाको नाम	ठेगाना	सम्पादकको नाम	प्रकाशकको नाम
१	शुभेच्छा सन्देश	भरतपुर-२	शान्ता अधिकारी	शान्ता अधिकारी
२	सचेत प्रयास	भरतपुर-२	रोशन विश्वकर्मा	सुदन नेपाली
३	जोश	भरतपुर-१२	गुणराज लामिछाने	हरिप्रसाद उप्रेती
४	उज्यालो एक्सप्रेस	भरतपुर-१०	दिपक खनाल	उज्यालो मिडिया हाउस
५	चुरे सन्देश	भरतपुर-११	सुरेशचन्द्र अधिकारी	सुरेशचन्द्र अधिकारी
६	राजधानी आस्था	भरतपुर-१०	सरिताकुमारी नेपाल	नवराज ढकाल
७	अर्थ समाचार	भरतपुर-११	नारायणप्रसाद अधिकारी	नारायणप्रसाद अधिकारी
८	आक्रमण	भरतपुर-१०	महेशकुमार गजुरेल	टिकादत्त तिमिल्सिना
९	चितवन	भरतपुर-१०	गोविन्दराज विनोदी	गणेशेखर शर्मा
१०	चितवन ज्योति	भरतपुर-११	कृष्णप्रसाद खनाल	नविनबाबु मरहट्टा
११	चित्रवन सन्देश	भरतपुर-९	सुमन गौरी	शोभाखर कँडेल
१२	नारायणी सेरोफेरो	भरतपुर-९	धनकुमारी चौधरी	सन्तकुमार चौधरी

स्रोत: पत्रकार महासंघ, चितवन शाखा

तालिका ४३: छापा मासिक

क्र. स.	पत्रिकाको नाम	ठेगाना	सम्पादक	प्रकाशक
१	नारायणी टुडे	भरतपुर-७	वीरेन्द्र मणी पौडेल	वीरेन्द्रमणी पौडेल
२	जीवनदर्शन	भनपा-१	लक्ष्मण भण्डारी	लक्ष्मण भण्डारी
३	दिव्य दर्पण	भरतपुर-१०	नारायण शर्मा	नारायण शर्मा

स्रोत: पत्रकार महासंघ, चितवन शाखा

९.३ टेलिफोन, मोबाइल र इन्टरनेट सम्बन्धी विवरण

तालिका ४४: टेलिफोन, मोबाइल र इन्टरनेट प्रयोगकर्ताको विवरण

क्र. स.	टेलिफोन, मोबाइल र इन्टरनेट	प्रयोग कर्ताको संख्या
१	लेनलाईन फोन	२१२९५
२	मोबाइल -प्रि-पेड/पोष्टपेड	३५५६५२/१४५५५

३	सिडिएमए मोबाइल- प्रिपेड/पोष्टपेड	१९००/४८०
४	इन्टरनेट-एडिएसएल/ वाई म्याक्स	१०५०/२७९६

स्रोत: नेपाल दुरसन्चार कार्यालय, चितवन

तालिका ४५: टेलिफोन, मोबाइल र इन्टरनेट सेवा प्रदायक विवरण

क्र. स.	सेवाप्रदायक निकाय	सम्पर्क नं.
१	नेपाल टेलिकम	०५६-५२०३०३९
२	क्लासिक टेक प्रा. लि.	९८०२९२२३०३
३	टेक माइन्ड प्रा. लि.	०५६-५२२२२२
४	वर्डलिक कम्युनिकेसन प्रा. लि.	०५६-५७११७२
५	भाए नेट कम्युनिकेसन प्रा. लि.	९८०१०४६४१०
६	डोइन नेट प्रा. लि.	०५६-५२६६५५
७	सुबिसु नेट प्रा. लि.	०५६-५२२४९९
८	बोर्डलिक	९८१११६५०६२
९	जस्कना नेट सर्भिस सेन्टर	०५६-५२४८३
१०	एविड नेट प्रा. लि.	९८०२५२५२७४

स्रोत: पत्रकार महासंघ, चितवन शाखा

१०. स्थानीय मौलिकता र संस्कृति

तालिका ४६: चार्डपर्व जात्रा र मेलाहरुको विवरण

क्र.स.	चार्डपर्व	मनाइने महिना	मनाउने जातजाति
१	बौद्धपूर्णिमा	वैशाख	बौद्धमार्गी
२	न्वागी	भदौ	चेपाङ्ग समुदाय
३	जनै पुर्णिमा,	साउन	हिन्दु धर्मालवम्बी
४	जितीया	भदौ	थारु समुदाय
५	दशै, तिहार	असोज - कात्तिक	हिन्दु धर्मालवम्बी / बौद्धमार्गी
६	छठ पर्व	कात्तिक	थारु समुदाय हिन्दु धर्मालवम्बी
७	तमु ल्होसार	पुष	गुरुङ समुदाय
८	क्रिष्मस	पुष	क्रिष्चियन
९	माघी	माघ	थारु समुदाय
१०	सोनाम ल्होसार	माघ	तामाङ

स्रोत: सम्बन्धित वडा कार्यालयहरू , भरतपुर महानगरपालिका

तालिका ४७: मेला तथा जात्रा

क्र. स.	मेला तथा जात्राहरू	मेला तथा जात्रा लाग्ने स्थान	लाग्ने महिना	मनाउने जातजाति
१	लाखे जात्रा, गाई जात्रा	नारायणघाट, पार्वतीपुर, फुलवारी, मंगलपुर	भदौ	नेवार
२	छठ पर्व	नारायणी किनार	कात्तिक	मधेसी समुदाय
३	फुल तार्ने मेला	देवघाट, नारायणघाट, नारायणी किनार, शिसुवार, काभ्रेघाट	कार्तिक	हिन्दु धर्मावलम्बी
४	ठूलो एकादशी	देवघाट	माघ	सवै जातजाती
५	खिचडा महोत्सव	दिव्यनगर सिस्वार	माघ	थारु समुदाय
६	माघे संक्रान्ती	देवघाट मेला	माघ	सवै जातजाती
७	चैते दशैं	जगतपुर विक्रम बावा मेला	चैत्र	सवै जातजाती

स्रोत: सम्बन्धित वडा कार्यालयहरू , भरतपुर महानगरपालिका

तालिका ४८: धार्मिक स्थल, मठ मन्दिरको विवरण

वडा नं.	धार्मिक मठ मन्दिर, गुम्बा, चर्च र मस्जित
१	हरिहर मन्दिर, देवघाट, विश्वकर्मा मन्दिर, गौरेश्वर शिवालय मन्दिर, वागेश्वरी
२	रामेश्वर मन्दिर, लक्ष्मि नारायण मन्दिर, तिनखोले बौद्ध गुम्बा, मस्जित
३	बाह्रघरे दुर्गा मन्दिर, राधेराधे धाम, चर्च
४	लक्ष्मि नारायण मन्दिर, देवी मन्दिर
५	कल्याणदेवी मन्दिर, उगैन छेदुङ्ग गुम्बा
६	लक्ष्मी नारायण, इच्छापूर्ण भगवति
७	श्री कृष्ण आध्यात्मिक प्रतिष्ठान, श्री पञ्चेश्वर महादेव मन्दिर, सम्बालिङ्गी गुम्बा, चर्च
८	ब्रम्हदेव मन्दिर, नागेश्वर शिव पञ्चाएन, पारसनगर बौद्ध गुम्बा
९	शिव मन्दिर काडाघारी पञ्चशिल महा बौद्ध गुम्बा
१०	मालिका मन्दिर, देवी मन्दिर, महाकालेश्वर मन्दिर
११	गणेशथान मन्दिर (धाम), पञ्चशिल गुम्बा, छेच्यु थर्पालिङ्ग गुम्बा
१२	धनगढा मन्दिर, निलकण्ठ मन्दिर

१३	कमलपोखरी मन्दिर विश्वकर्मा बाबा मन्दिर
१४	शिवपञ्चाय मन्दिर, मगर समाज गुठी, छिता माई
१५	अर्थगणेश मन्दिर, टाशी क्षेलिङ्ग गुम्बा
१६	युछिरीङ गुम्बा, राधाकृष्ण मन्दिर, मस्जित, चर्च
१७	मनकामना मन्दिर, लखन थापा स्मृति प्रतिष्ठान
१८	तामाङ्ग गुम्बा, माहासन्दुपुरी (गुम्बा), भिमेश्वर मन्दिर
१९	लक्ष्मी नारायण मन्दिर, टास्लिङ्ग बौद्ध गुम्बा, चर्च
२०	र्य जाम्बुलिङ गुम्बा, श्री गणेश शिव पार्वति मन्दिर
२१	शितापुर गुम्बा, पञ्चरत्न बौद्ध, गुम्बा शिव मन्दिर
२२	शिवालय मन्दिर, पदमपोखरी शिव मन्दिर, चर्च
२३	घैलाघारी मन्दिर, विक्रम वावा थान, कसरा मन्दिर
२४	विशेश्वर महादेव मन्दिर देवथलिङ्ग गुम्बा
२५	बौद्ध गुम्बा, शिव मन्दिर, गणेश मन्दिर
२६	भगडी परवेर्देश्वर, शिवालय त्रिरल, हवाइयुक् बौद्ध गुम्बा
२७	राधाकृष्ण मन्दिर, भोजबारा मन्दिर
२८	द्वारे ढुङ्गे देवि मन्दिर, शिवालय मन्दिर
२९	जलदेवी, चन्द्रसूर्य गुम्बा

स्रोत: सम्बन्धित वडा कार्यालयहरु, भरतपुर महानगरपालिका

११ पर्यटकीय अवस्था

भरतपुर प्रकृति पदत नदी, वन क्षेत्र, सीमसार क्षेत्र, तराई र पहाडी भूभाग रहेको ऐतिहासिक, भौगोलिक, धार्मिक, सामाजिक, साँस्कृतिक स्थितिले पर्यटकीय सम्भावना बोकेको महानगर हो । भरतपुरमा विश्व सम्पदा सूचीमा सूचीकृत चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जको अवलोकन, देवघाट धाम धार्मिक स्थलका साथै बीसहजारी ताल जस्ता विश्व रामसार सूचीमा सूचीकृत संरचनाको अवलोकनदेखि जलमा आधारित सबै प्रकारका पर्यटकीय क्रियाकलाप गर्न सकिने महानगर हो । नेपाल सरकारको १०० वटा पर्यटकीय गन्तव्यमध्येको पटिहानी क्षेत्रलाई पनि पर्यटकीय गन्तव्य छनौट गरेसँगै यो क्षेत्रमा विशेषगरी आन्तरिक पर्यटकीय गतिविधि बढ्दो अवस्थामा छ ।

११.१ पर्यटकीय स्थलहरूको विवरण

भरतपुर महानगरपालिकामा धार्मिक ऐतिहासिक केही पुरातात्विक तथा साँस्कृतिक स्थलहरू रहेका छन् भने हाल महानगरको विभिन्न स्थानमा मानव निर्मित पर्यटकीय स्थल निर्माण भएका छन् ।

क. धार्मिक स्थलहरू

देवघाटधाम, गणेशधाम, कालिकामन्दिर शिवघाट, पटिहानीको छितामाई आदि धार्मिक स्थलको रूपमा रहेका छन् । यी मध्ये देवघाट क्षेत्रमा वर्षेनी ठूलो संख्यामा तीर्थयात्रीहरू आउने हुँदा हिन्दु धर्मावलम्बीहरूको लागि पवित्र तीर्थस्थलको रूपमा परिचित छ । यहाँ विशेष गरी माघे संक्रान्तिमा ठूलो मेला लाग्दछ ।

ख. पुरातात्विक स्थलहरू

भरतपुर महानगरपालिकाको वडा नं. २९ को कविलाश गढी रहेको छ । महानगरको पुरातात्विक स्थलहरू वारेमा अझै खोज अनुसन्धानको आवश्यकता रहेको छ ।

ग. साँस्कृतिक स्थलहरू

यस महानगरमा विभिन्न आदिवासीहरूले बसोबास गर्दै आइरहेका छन् । तीमध्ये मुख्य रूपमा थारु, चेपाङ्ग वोटे, मुसहर, माझी, दराई, कुमाल आदिको रहन सहन भेषभूषा र जीवनशैली अध्ययन गर्नको लागि यो महानगरपालिका उपयुक्त साँस्कृतिक स्थलको रूपमा रहेको छ ।

घ. प्राकृतिक स्थलहरू

भरतपुर महानगरपालिकाको प्राकृतिक स्थलहरूमा चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज, बीस हजारी ताल, नारायणी नदी, ज्ञानेश्वर सामुदायिक वन, वि.पि. शान्तिनगर वन, रानी पोखरी, कमल ताल आदि प्राकृतिक दृश्यावलोकनका लागि मनोरम स्थलको रूपमा लिन सकिन्छ ।

ङ. ऐतिहासिक स्थलहरू

भरतपुर महानगरपालिकाको पुरानो बजार नारायणगढ ऐतिहासिक स्थलको रूपमा रहेको छ । महानगरपालिकाको मुख्य व्यापारिक केन्द्रको रूपमा स्थापित यो बजारमा मुख्य गरी नेवार समुदायको बसोबास रहेको छ । त्यसै गरी ऐतिहासिक स्थल दियालो बंगला भरतपुर वडा नं. १, आँपटारी, नारायणी नदीको किनारमा पर्दछ । त्यसै गरी भरतपुर महानगरपालिका वडा नं. २९ मा पर्ने कविलासगढी पनि महत्वपूर्ण ऐतिहासिक पर्यटकीय स्थल हो । वडा नं. १६ ज्ञानेश्वर सामुदायिक वनमा रहेको सानोगढीपनि पनि ऐतिहासिक पर्यटकीय स्थलको रूपमा रहेको छ ।

तस्बीर १: ऐतिहासिक नारायणढ बजार

११.२ प्राकृतिक, सांस्कृतिक, सामाजिक स्थलहरूको विशेष विवरण

देवघाट

चितवन र नेपालको मात्र नभई देवघाट समस्त हिन्दूहरूको महत्वपूर्ण धार्मिक स्थलको रूपमा परिचित छ । तनहुँ, चितवन र पूर्व नवलपरासीको त्रिवेणीमा रहेको यो तीर्थस्थल विशेष चार्डपर्वहरूमा नेपालबाट मात्र नभई भारत लगायत अन्य मुलुकबाट पनि तीर्थ गर्नको लागि मानिसहरू आउने गर्दछन् । कालीगण्डकी र त्रिशुली नदीको संगमस्थलमा रहेको पवित्र तीर्थ स्थल नगरपालिकाको वडा नं. १ मा पर्दछ । विभिन्न किसिमका हिन्दू मठ मन्दिर, गुफा र प्राकृतिक सुन्दरताले भरिएको यो क्षेत्र धार्मिक तथा पर्यटकीय दृष्टिले भरतपुरको लागि एक महत्वपूर्ण स्थल हो । देवघाट विकास क्षेत्रका कार्यक्रमले यसलाई अझ व्यवस्थित र प्रवर्द्धनमा जोड दिएको छ ।

तस्वीर २: पवित्र तीर्थस्थल देवघाटधाम

गणेश धाम हुँदै गरेको गणेश स्थान क्षेत्र

भरतपुर वडा नं. ११ को बसेनीमा पर्ने यो अर्को एक धार्मिक स्थल हो । पाल्पाका राजा मणि मुकुन्द सेनको पालामा स्थापना भएको मानिने यो मन्दिर धार्मिक र ऐतिहासिक दृष्टिले महत्व राख्दछ । पछिल्लो समय यो मन्दिर क्षेत्रलाई गणेशधामको रूपमा स्थापित गर्न विविध कार्यक्रम अगाडि बढाइएको छ ।

तस्वीर ३: गणेशको मन्दिर सहितको गणेशधामका योजना

धनगढा मन्दिर

भरतपुर महानगरपालिकाको वडा नं. १२ धनगढा मन्दिर राजा मुकुन्दसेनले स्थापना गरेको भन्ने भएको ऐतिहासिक मान्यता छ । धार्मिक र पर्यटकीय दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण रहेको छ । मन्दिर वरिपरि रहेका हरित पार्क, पोखरी, पुल यसका आर्कषण हुन ।

तस्वीर ४: धनगढा मन्दिर

नारायणी नदी

नारायणी नदी नारायणगढ सहरको उत्तर पश्चिम हुँदै बगेको र यो नदी भरतपुरको प्रमुख जलधार हो। यो नदीको किनारमा सूर्योदय एवम् सूर्यास्त हेर्न पर्यटक तथा भक्तजन सधैं नदी किनारमा पुगेका हुन्छन्। नारायणी नदीमा गोही र डल्फिन पाईन्छ। नारायणी नदी चराहरुको अवलोकनको लागि पनि महत्वपूर्ण मानिन्छ। यहाँ बार्षिक स्वदेशी विदेशी गरि ४० हजार भन्दा बढि पर्यटकहरु नदीकै अवलोकन र व्याफिटमा आनन्द लिन आउने गरेको तथ्यांक छ। नारायणगढ बजार निकटको नदी तटीय क्षेत्र केही वर्ष यता साँझमा रमणीय बन्ने गरेको छ भने बिहानमा घुम्न आउने केन्द्रको रुपमा विकास भएको छ। यसले आन्तरिक र बाह्य पर्यटक आकर्षण गर्न सक्ने प्रसस्त सम्भावना बोकेको छ।

तस्वीर ५: नारायणी नदीमा जलक्रीडा सहितको तस्वीर

शान्ति नगर वन

वडा नं. ३ मा रहेको शान्ति नगर वन नारायणी नदीको दुई भंगालो टापुमा रहेको अर्को महत्वपूर्ण क्षेत्र हो । दुवै तर्फ नदीको भंगालाहरु रहेको यो स्थान व्यवस्थित गर्न सकेको खण्डमा यसले आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटन प्रवर्द्धनमा ठूलो टेवा दिन सक्ने देखिन्छ । महानगरले यस क्षेत्रलाई मनोरम पर्यटकिय क्षेत्र बनाउन बृहत योजना तयार गरेको छ ।

ज्ञानेश्वर सामुदायिक वन

प्राकृतिक स्रोतको संरक्षणमा नमुना स्थल, आन्तरिक पर्यटन तथा पिकनिक स्थलको रूपमा ज्ञानेश्वर सामुदायिक वन परिचित भइसकेको अवस्था छ । ज्ञानेश्वर सामुदायिक वन नारायणी नदीको किनारमा पर्दछ । यो क्षेत्र सानो गडीको रूपमा पनि परिचित हुदैछ ।

राप्ती नदी

राप्ती नदी पुर्वी पश्चिम गरी चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जको उत्तर तर्फ हुँदै महानगरको दक्षिण पूर्वी सीमा बनेर बगेको छ । चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज हुँदै बग्ने यो नदी आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकहरुको लागि जंगली जनावर, जलचर, सरिश्रृप, उभयचर र पन्छीको अवलोकनको लागि महत्वपूर्ण मानिन्छ ।

बीस हजारी ताल

बिस हजारी ताल जैविक विविधताको एक उदाहरणीय स्थान हो । मनोरम दृष्य, प्राकृतिक स्रोत, विविध चराहरुको वासस्थान, वन्यजन्तु, आदि यहाँका महत्वपूर्ण आकर्षण हुन् । विश्व सीमसार सूचीमा सूचीकृत सीमासारको अनुपम नमूना यो क्षेत्र साईबेरिया देखि आउने आगन्तुक चराहरुको लागि समेत विश्व प्रसिद्ध छ ।

तस्वीर ६: बिस हजारी ताल

पर्यटकीय गन्तव्यमध्येको पटिहानी क्षेत्र

नेपाल सरकारको १०० वटा पर्यटकीय गन्तव्य मध्येको पटिहानी क्षेत्रलाई पनि पर्यटकीय गन्तव्य छनौट गरेसगैं यो क्षेत्रमा विशेषगरी आन्तरिक पर्यटकीय गतिविधि बढ्दो अवस्थामा छ । हालै मात्र सरकारले पर्यटकीय गन्तव्य पटिहानीमा पर्यटक सुरक्षाको लागि पर्यटन प्रहरी चौकी स्थापना गरेको छ । पटिहानी क्षेत्रको कमलपोखरी यहाँको अर्को एक आकर्षक स्थल हो ।

तस्बीर ७: पटिहानीमा रहेको कमलपोखरी

तालिका ५०: पर्यटन क्षेत्रका सम्पदा तथा आकर्षणहरू

क्र.स.	प्रमुख ऐतिहासिक तथा धार्मिक स्थलहरू	मानव निर्मित आकर्षणहरू
१	देवघाट क्षेत्र	लखन पार्क
२	वागेश्वरी क्षेत्र	तोडके ताल पार्क
३	नारायणी नदी किनार	जोर कुसुम पार्क
४	ठिमुरा नदी किनार	जलदेवि पार्क
५	वागेश्वरी	दियालो बंगला
६	सतनचुलि डाँडा	क्याम्पाचौर
७	जलदेवी	तरकारी तथा फलफूल थोक बिक्री केन्द्र
८	शेष लक्ष्मी नारायण मन्दिर	गणेश पार्क
९	बौद्ध गुम्बा	कमलपोखरी तोरीखेत
१०	सप्तकन्या जलदेवि मन्दिर	बुडाथोकी घोल चिल्ड्रेन पार्क

११	बी.पी. शान्ती नगर वन	जेम्स वर्ल्ड फनपार्क
१२	झोलुङ्गे पुल	चौडा सडकहरु सहितको सरसफाई
१३	संसारी माई, नगरवन मार्ग	आदिवासी संग्रहालय
१४	भगवती मन्दिर, बाह्रघरे	खेलकुद मैदान
१५	गुम्बा, नगरवन मार्ग	जग्गा एकीकरण आयोजना
१६	मस्जिद, शान्ति मार्ग	नगर स्वास्थ्य प्रवर्धन केन्द्र सञ्चालन
१७	लक्ष्मी नारायण मन्दिर	बाइपास सडक
२०	इच्छापूर्ण भगवती	गणेशथान हाइवे
२१	दक्षिणकाली दुर्गा मन्दिर	कपुर पार्क निर्माणाधिन
२२	सिद्धेश्वर शिवालय	बाल उद्यान निर्माणाधिन
२३	वागवानी फर्म	बृहत फनपार्क
२४	क्यान्सर अस्पताल	बोटानिकल पार्क

स्रोत: संस्कृति पर्यटन तथा सम्पदा संरक्षण शाखा, भरतपुर महानगरपालिका

११.३ पर्यटकीय गतिविधि

भरतपुर महानगरको ऐतिहासिक, भौगोलिक, धार्मिक, सामाजिक, साँस्कृतिक स्थितिले पर्यटन गतिविधिहरुको सम्भावना बोकेको हो । यो क्षेत्रहरुमा विशेषगरी आन्तरिक पर्यटकीय गतिविधि बढ्दो अवस्था छ । देवघाट धाममा बर्षेनी १ लाख भन्दा बढी आन्तरिक तथा बाह्य धार्मिक पर्यटक आउने गरेको पाइन्छ । नारायणी नदीको देवघाटदेखि गोलाघाटसम्म बर्षिक ५० हजार भन्दा बढी र चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जको कसारा क्षेत्रमा करीब २० हजार आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकहरुको आगमन हुने गरेको पाइन्छ । पर्यटकीय गन्तव्य पटिहानी क्षेत्रमा आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटनको बढ्दो अवस्था छ ।

११.४ पर्यटकीय संभावना

नारायणी र राप्ती नदीको समागम स्थल गोलाघाटदेखि २९ नम्बरको चौकी डाँडाको पहाडी परिवेश, ऐतिहासिक, भौगोलिक, आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक स्थितिले गर्दा भरतपुर महानगरपालिकाले पर्यटनका लागि निकै सम्भावना बोकेको छ । भौगोलिक रूपले भरतपुर बजारबाट मात्र ८/१० किलोमिटरको दुरीमा फरक प्रकृतिको हावापानी र वातावरण रहेको पाइन्छ । त्यसैले पनि महानगरले विविध प्राकृतिक, सामाजिक तथा साँस्कृतिक विविधता बोकेको पाइन्छ । धार्मिक तथा पर्यटकीय क्षेत्रहरुको अवस्थितिले यस महानगरपालिकालाई आर्थिक विकास र समृद्धिका लागि योगदान दिइरहेको छ । बहुजाती र साँस्कृतिक हिसाबले पनि विविधता भएको महानगरका केही महत्वपूर्ण क्षेत्रमा होमस्टेको राम्रो सम्भावना रहेको छ ।

त्यसैगरी महानगर भित्र नै कृषि तथा वन विज्ञान विश्व-विद्यालय समेत रहेकोले अन्य महानगरले भन्दा भरतपुरले कृषि र यस क्षेत्रको विकासको लागि बहुआयामिक महत्व बोकेको छ ।

अलावा दुई वटा ठूलो मेडिकल शिक्षा दिने कलेज, विशिष्टीकृत सेवा सहितको क्यान्सर अस्पताल, समुदायबाट संचालीत आँखा अस्पताल र यहाँ संचालनमा रहेका १८ वटा भन्दा बढी स्वास्थ्य शिक्षा र व्यवसायिक सीप सिकाउने केन्द्रका कारण चितवन त्यसमा पनि मुख्य गरी भरतपुर महानगर स्वास्थ्यको बहुआयामिक केन्द्र र शैक्षिक पर्यटनको हब बन्न सक्ने देखिन्छ ।

महानगर भित्रका संभावित पर्यटकीय स्थलहरू

- पहाडी क्षेत्रमा भरतपुर २९ चौकीडाँडा र कविलासगढी
- देवघाट धाम क्षेत्र
- नारायणी नदी जलविहार र नदी तटीय अवलोकन
- दिव्यनगर थारु संग्रहालय र थारु सांस्कृतिक
- गोलाघाट (राप्ती नारायणी समागम क्षेत्र)
- मेघौली होमस्टे
- पटिहानी अम्रेला स्टेट

११.५ पर्यटकीय पूर्वाधार

भरतपुर महानगर भौगोलिक रूपमा सुगमता भएको कारण आवश्यक भौतिक तथा सामाजिक पूर्वाधारको अवस्था सन्तोषजनक छ । वडा नं. २८ गोलाघाटदेखि वडा नं. २९ चौकी डाँडा सम्मको पर्यटकीय योजना रहेको महानगरले पूर्वाधारहरूको सुधार गर्दै आएको छ । निजी क्षेत्रले पनि संस्थागत रूपमै विभिन्न परियोजनाहरू संचालन गरिरहेका छन् । महानगरको ड्रिम योजना अन्तर्गतका अन्तर्राष्ट्रिय क्रिकेट मैदान, व्यवस्थित सिटीहल, महानगरीय रिङ्ग र लिङ्क रोड, बहुउद्देश्यीय बहुतले सपिङ्ग कम्प्लेक्स, व्यवस्थित फोहर व्यवस्थापन योजना, पुलचोकदेखि गोन्द्राङ्गसम्मको ६ लेनको हरित मार्ग सहितको व्यवस्थित सडक, हाकिम चोकदेखि कसरा पुल सम्मको हुलाकी मार्ग महानगरका पाइप लाईनमा परिसकेका महत्वपूर्ण विकासे योजनाहरू हुन् ।

११.६ पार्क

भरतपुर महानगरले हरेक वडामा एक उद्यानको योजना अनुसार पनि भैरहेको पार्कहरूलाई व्यवस्थित गर्ने र उचित स्थानमा नयाँ पार्क बनाउने कार्यक्रम अघि सरेको छ । जोरकुसुम पार्क, जलदेवी पार्क, नवजागृति फनपार्क, रतन बाल पार्क, बराई चोक पार्क, गोलाघाट पार्क, शिवालय पार्क, देवी स्थान पार्क महानगरको स्थानीय नागरिकहरूलाई टहलिने, सकारात्मक उर्जा दिने तथा पिकनिक स्थलको रूपमा रहेका छन् ।

११.७ निकुञ्ज तथा वन (सामुदायिक र निजी)

११.७.१ चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज

प्राकृतिक स्थलहरूमध्ये चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज जैविक विविधताको दृष्टिकोणले विश्वमा नै प्रख्यात नेपालको पहिलो र विश्वसम्पदा सूचीमा समेत सूचीकृत राष्ट्रिय निकुञ्ज हो । यस निकुञ्जमा ४३ किसिमका जनावरहरूको बसोबास रहेको छ । विश्वमै लोप हुने अवस्थामा पुगेको दुर्लभ एकसिंगे गैडाको बासस्थान पनि यसै निकुञ्जभित्र छ । त्यस्तै दुर्लभ वन्यजन्तुको रूपमा सूचीकृत बाघले पनि यसै निकुञ्जलाई आफ्नो प्यारो बासस्थान बनाएको छ । ९५२.६३ वर्ग कि.मी. क्षेत्रमा फैलिएको निकुञ्जभित्र हात्ती प्रजनन केन्द्र, गिद्ध तथा घडीयाल गोही प्रजनन तथा संरक्षण केन्द्र, विक्रमबाबा मन्दिर, लामी ताल, तमोर ताल रहेका छन् । ४०० भन्दा बढी थरिका चराहरू पाइने निकुञ्ज अनुसन्धानकर्ताहरूका लागि पनि आर्कषक थलोको रूपमा मानिन्छ । भरतपुर महानगरपालिकाको पश्चिम र दक्षिण भूभागमा अवस्थित चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज अवलोकन गर्न वर्षेनी अधिकांश पर्यटकहरू आउने गर्दछन् । चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज क्षेत्रमा हाल आएर प्लाष्टिक निषेध गरेको छ ।

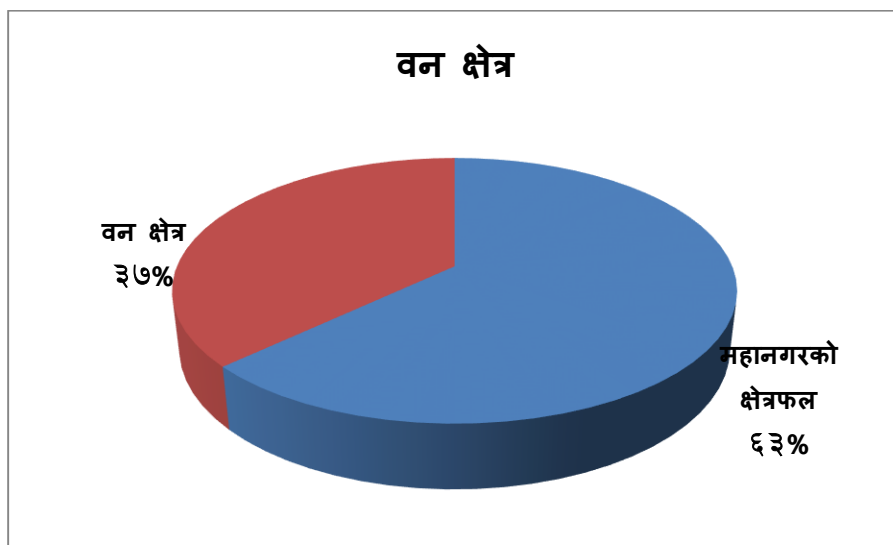
११.७.२ सामुदायिक र निजी वन

महानगरको जम्मा क्षेत्रफल ४३२.९५ वर्ग कि. मि. को ३७ प्रतिशत अर्थात् १६०.१९ वर्ग कि. मि वन क्षेत्र रहेको छ ।

तालिका ५१: सामुदायिक र निजी वन

क्र.स.	विवरण	कैफियत
१	धार्मिक वन	४ वटा (ओम शान्ति धार्मिक वन-३ हे, महाबौद्ध गुम्बा धार्मिक वन-१.४ हे, गणेशस्थान धार्मिक वन- २.४ हे, बागेश्वरी धार्मिक वन- ३.९ हे)
२	सरकारी संरक्षित वन	वरन्डाभार वन क्षेत्र
३	सामुदायिक वन	१८
४	मध्यवर्ती सामुदायिक वन	१४

स्रोत: डिभिजन वन कार्यालय, चितवन

११.८ नर्सरी सम्बन्धी विवरण

महानगर अन्तर्गत डिभिजन वन कार्यालयको आफ्नै नर्सरी रहेको छ जसमा विशेष गरी वन सम्बन्धीका विभिन्न प्रकारका बिरुवाहरु पाईन्छन् । निजी रुपमा भरतपुर महानगरमा विभिन्न नर्सरीहरु छन् जसमा मुख्यतः फूल, सजावटका बिरुवाहरुमा केन्द्रित छन् । मौलाकालिका नर्सरी, आधार नर्सरी, तपस्या नर्सरी, मनकामना नर्सरी, सभ्यता नर्सरीहरु मुख्य रहेका छन् ।

१२. कृषि तथा पशुपंक्षी क्षेत्र

भरतपुर महानगरपालिकाले कृषि क्षेत्रलाई प्राथमिकतामा राखेर कृषि तथा पशुपंक्षीजन्य उत्पादनमा व्यवसायीकरण, विविधीकरण र आधुनिकीकरण गर्दै खाद्य सुरक्षाको स्थिति मजबुत बनाई थप रोजगारी सिर्जना गर्ने नीतिका साथ कृषि विकास कार्यक्रम संचालन गरेको छ । यसका लागि कृषकहरुको आवश्यकतालाई ध्यानमा राखी बिउबिजन आत्मनिर्भर कार्यक्रम, सिंचाई कार्यक्रम, व्यवसायिक तरकारी खेती प्रवर्द्धन कार्यक्रम, मेयरसंग युवा कृषक कार्यक्रम, कृषि यान्त्रिकीकरण कार्यक्रम, अभियानमुखी मकै तथा तोरी उत्पादन कार्यक्रम, प्राङ्गारिक खेती प्रवर्द्धन कार्यक्रम संचालन रहेका छन् । घाँसमा आधारित पशुपालन प्रवर्द्धनको लागि हिउदे घाँस, जै घाँस वितरण, पशु सेवा कार्यक्रम तर्फ पशुपालक किसानहरुलाई प्रोत्साहन गर्न दूध उत्पादनको आधारमा प्रति लिटर २५ पैसा अनुदान, गोठ र खोर सुधार कार्यक्रम, मेडिकल उपचार, खोप तथा सर्भिलेन्स कार्यक्रम, पशुपालनसँग सम्बन्धित डेरी, औषधी पसल, मासु पसल अनुगमन, निरीक्षण लगायत विविध कार्यक्रम रहेका छन् । किसान / किसान समूह / कृषक सहकारीहरुलाई महानगरले अनुदानहरु दिइरहेको छ । मिल्क एनालाईजर, कर्न सेलर, डिजिटल तौल

ब्यालेन्स, डिजिटल प्राईस बोर्ड, ईलेक्ट्रिक स्पेयेर, माछापालनको लागि एरिनेटर आदि आधुनिक प्रविधि र उपकरण अनुदान दिइएको छ ।

१२.१ कृषियोग्य भूभाग

भरतपुर महानगरपालिकाको जम्मा क्षेत्रफल ४३२.९५ वर्ग कि.मि.को वर्ग कि.मि. १४१.१४ (३२.६०%) जमिन खेती योग्य रहेको छ । भरतपुर महानगरपालिकामा विशेष गरि बिजवृद्धि (धान, मकै, गहुँ), खाद्यान्न उत्पादन, माछापालन, तरकारी खेती, केरा खेती, मौरी पालन, तोरी खेती, च्याऊ खेती, राजमा खेती व्यवसायिक रूपमा गरिदै आएको छ । भरतपुर महानगरपालिकाले धान, गहुँ र मकै बिऊ मध्य नेपालका विभिन्न जिल्लामा निर्यात गर्दै आएको छ । यी बाहेक भरतपुर महानगरपालिकामा प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना अन्तर्गतका तीनवटा जोन (तरकारी, मौरी, केरा), एकवटा ब्लक (माछा) र विभिन्न बालीका १७ वटा पकेट कार्यक्रम संचालनमा आएका छन् । वसोवासको बढि चाप भएको भरतपुरमा जथाभावी जग्गा प्लटिङ गर्ने र खेती योग्य जमीनमा ग्राभेल गरी घडेरी बनाउने बढ्दो प्रवृत्तिले कृषि योग्य भूमि विस्तारै कम हुँदै गएको देखिन्छ ।

१२.२ कृषि तथा पशुजन्य उत्पादन (मुल उत्पादन)

कृषि तथा पशुजन्य उत्पादनमा महानगरको अवस्था उपलब्धीमुलक रहेको छ । खाद्यान्न उत्पादन बीजवृद्धि (धान, मकै, गहुँ), माछापालन, तरकारी खेती, केरा खेती, मौरी पालन, तोरी खेती, कुखुरा उत्पादन, च्याऊ खेती, राजमा खेती व्यवसायिक रूपमा गरिदै आएको छ ।

१२.३ कृषि उत्पादनको आर्थिक योगदान

भरतपुर महानगरपालिका कृषि तथा पशुजन्य उत्पादन तथा बजारीकरणमा नेपालकै अग्रणी स्थानमा रहेको छ । महानगरको व्यवस्थित कर प्रणालीले पनि यहाँका उत्पादनले महानगरको आर्थिक अवस्थामा सन्तोषजनक योगदान दिने सम्भावना रहेको देखिन्छ । कृषिमा आधारित पर्यापर्यटनको उत्तिकै सम्भावना छ, महानगर देशकै मध्य भागमा रहेको तथा सडकको सहज पहुँचका कारण देशको सबै क्षेत्रसंग सडक संजालीकरण रहेकोले यहाँको कृषिजन्य उत्पादनहरुले समुदायको आर्थिक सशक्तिकरणमा उपलब्धि-मूलक योगदान दिइरहेको छ ।

१२.४ पकेट क्षेत्रहरु

भरतपुर महानगरपालिकामा प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना संचालनमा छ जस अन्तर्गतका तीनवटा जोन (तरकारी, मौरी, केरा) रहेका छन् । पोल्ट्रीको विशेष पकेट क्षेत्र नभए पनि पोल्ट्रीमा चितवन जिल्ला/भरतपुर महानगरपालिकाले देशमै अगुवाई गरेको छ । महानगरले १ वडा एक उत्पादनको प्राथमिकता अनुसार कार्यहरु गर्दै आइरहेको छ ।

तालिका ५२: वडागत पकेट क्षेत्रहरू

विवरण	वडा नं.	विवरण	वडा नं.
केरा	१,२३,२७,२८	तरकारी	१६,२४,२५,२६
मौरी	१०, २१, २५, २६, २७, २८, २९	खाद्यान्न उत्पादन र बीजवृद्धि	१३,१४,१८,१९,२०,२१, २२,
गाजर	६,१५	फापर	२७,२८
तोरी	५,१९२३,२५,२६	अमिला जातका फलफुल	२९
राजमा	१३	च्याउ	१५, १९, २२, २३
माछा पालन	१८,२२,२३,	एगो टुरीजम	२७,२८,२९

स्रोत: कृषि तथा पशुपंक्षी व्यवस्थापन प्रवर्द्धन शाखा, भरतपुर महानगरपालिका

१२.५ कृषि बजार

महानगरपालिकामा हाल आएर कृषि उत्पादनलाई प्रवर्द्धनको लागि हरेक वडाहरूमा हाटबजारको शुरुआत तथा व्यवस्थापन गरेको छ र यो बजार क्रमशः बढ्दो अवस्थामा छ । कृषिबजारकै रुपमा २ वटा ठूला तरकारी संकलन तथा बिक्री केन्द्र, समुदाय स्तरीय तरकारी संकलन केन्द्रहरू रहेका छन् । कृषि तथा पशुपंक्षी विकास मन्त्रालयको कृषि उपज बजार निर्माण तथा सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत तीन वटा कृषि उपज बजार निर्माण तथा सुधार (वडा नं १८ चनौली, वडा नं २४ केरुङ्गा, वडा नं ३ नारायणघाट बालकुमारीमा) रहेका छन् ।

तालिका ५०: हाटबजार लाग्ने स्थान

क्र.स.	हाटबजार लाग्ने स्थान	वडा नं.
१	नवचन्द्रमा हाट बजार (शान्ति चोक)	१
२	तिनखोले हाट बजार	२
३	धर्मचोक बाट भित्र राउन चोक	४
४	विकास चोक	७
५	पारसनगर डेरी चोक	८
६	गौतमचोक, भरतपुर	१०
७	नहरचोक	११
८	मिलन चोक	१२
९	रामपुर पेट्रोल पम्प पछाडी	१५
१०	मंगलपुर बजार	१५
११	बखान चोक	१९

१२	मनकामना लघौरा	१९
१३	गुञ्जानगर विद्यालय नजिक	२०
१४	पार्वतीपुर बजार	२१
१५	पटिहानी बजार	२२
१६	अमृत चोक	२५
	ज्योतिनगर बजार	२६

स्रोत: सम्बन्धित वडा कार्यालयहरू, भरतपुर महानगरपालिका

१२.५ कृषि पूर्वाधार

महानगरमा कृषि सडक, कृषि सिचाई जस्ता कृषि पूर्वाधारहरू राम्रा अवस्थामा छन भने तरकारी संकलन तथा बिक्री केन्द्र, तरकारी संकलन केन्द्रहरूको पनि उचित पूर्वाधारहरू रहेका छन् । महानगरले कृषि प्रणालीलाई प्रतिस्पर्धी र उत्पादनमुखी बनाउन निम्न कार्यक्रम संचालनमा रहेका छन् -

- साना सिंचाई कार्यक्रम अन्तर्गत स्यालो डीप बोरिङ्ग कुलो मर्मत निर्माण ।
- हाटबजार, थोकबजार व्यवस्थापनको लागि कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन ऐन बनाउने कार्य अगाडि बढेको
- दुईवटा कृषि सहकारीलाई कृषि उपज संकलन केन्द्र निर्माण अनुदान सहयोग ।
- चार वटा कृषि प्रशोधन केन्द्र निर्माण अनुदान सहयोग ।
- पशुपालक किसानहरूलाई प्रोत्साहन र प्रतिस्पर्धी बनाउन नतिजामा आधारित अनुदानको रुपमा दूध उत्पादनको आधारमा प्रति लिटर २५ पैसा अनुदान, गोठ र खोर सुधार कार्यक्रम, मेडिकल उपचार, खोप तथा सर्भिलेन्स ।

१३ सहकारी

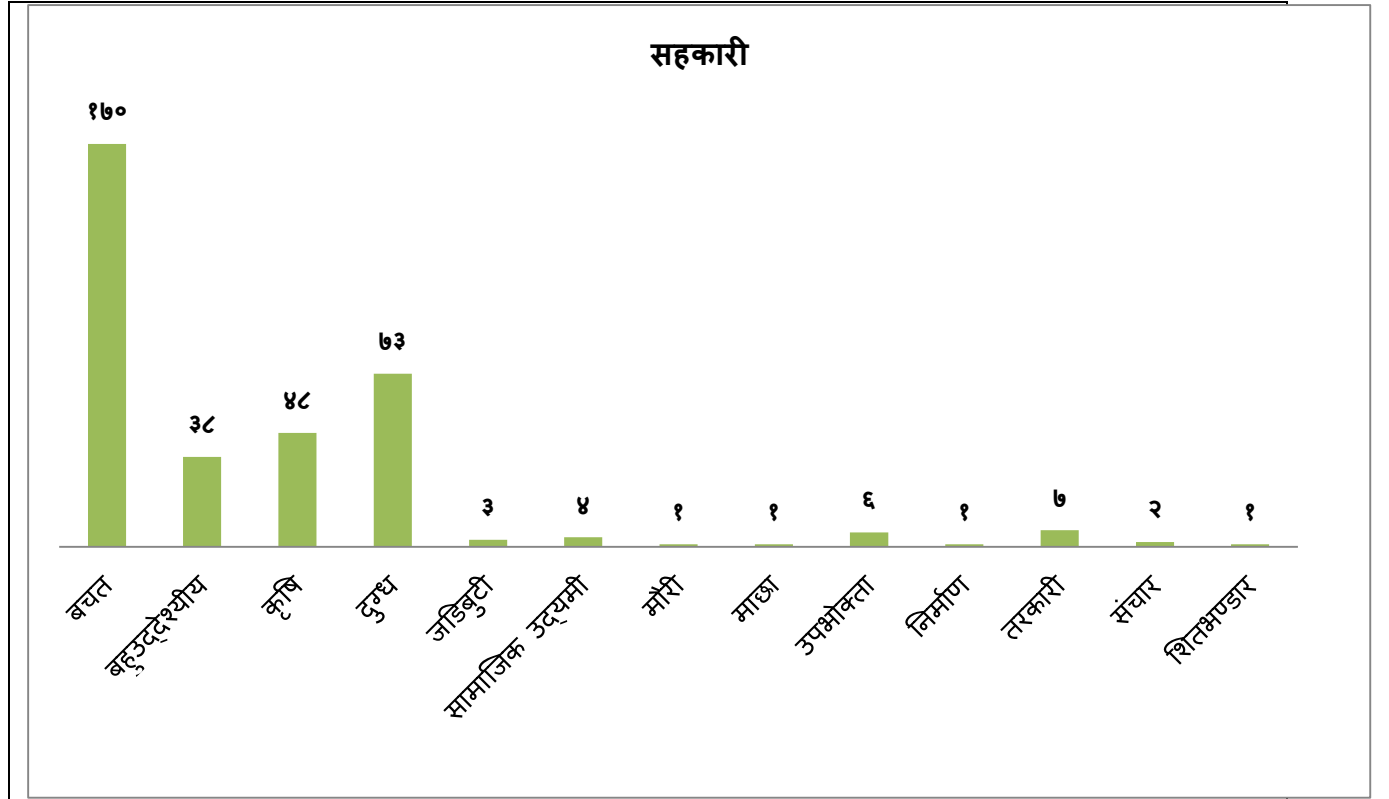
चितवन जिल्ला सहकारी स्थापनाको संस्थापक जिल्ला रहेको अवगतै छ । भरतपुर महानगरपालिका वडा नं. २० मा रहेको बखान बहुउद्देश्यीय सहकारी नेपालकै पहिलो सहकारी हो भने हाल नेपाल सरकारबाट यो सहकारीलाई म्युजियमको रुपमा स्थापित गर्ने क्रियाकलापहरू भैरहेको छ । महानगरमा सबभन्दा बढी बचत तथा ऋण सहकारी रहेको, त्यसैगरी दुग्ध सहकारी दोस्रोमा रहेको छ । महानगरमा जम्मा ३६२ वटा सहकारी रहेका छन् ।

तालिका ५३: वडागत सहकारी

वडा नं.	जम्मा संख्या	सहकारी प्रकार												
		बचत	बहुउद्देशीय	कृषि	दुग्ध	जडिबुटी	सामाजिक उद्यमी	मौरी	माछा	उपभोक्ता	निर्माण	तरकारी	संचार	शितभण्डार
१	२१	१५	३	१	१									
२	१०	८		१						१				
३	१७	११	२	३								१		
४	११	८		३										
५	१०	४	१		४					१				
६	१८	७	४	२	४	१								
७	७	४	१		२									
८	७	२		२	२		१							
वडा नं.	जम्मा संख्या	सहकारी प्रकार												
		बचत	बहुउद्देशीय	कृषि	दुग्ध	जडिबुटी	सामाजिक उद्यमी	मौरी	माछा	उपभोक्ता	निर्माण	तरकारी	संचार	शितभण्डार
९	८	४		२	१	१								
१०	४६	३३	५							१			२	
११	१४	११	१	१		१								
१२	८	७									१			
१३	५	१		१	३									
१४	१४	६	२	२	४									
१५	१५	५	२	३	५									
१६	१६	६	२	२	३		१			१		२		
१७	२				२									
१८	१६	२	३	५	४							१		१
१९	१२	५	३		४									
२०	१२	२		२	६				१			१		
२१	१६	५		५	४					२				
२२	१२	४	२	१	५									
२३	१४	७		५	२									
२४	६	१		१	२		१					१		

२५	१३	३	३	२	४			१						
२६	१३	३	३	२	४							१		
२७	११	४	१	१	५									
२८	६	२		२	२									
२९	२	१					१							
जम्मा	३६२	१७०	३८	४८	७३	३	४	१	१	६	१	७	२	१

स्रोत: सहकारी तथा रोजगार प्रवर्धन शाखा, भरतपुर महानगरपालिका

१४. सेवा प्रवाह विवरण

तालिका ५४: वडा कार्यालयमा रहेका सेवा केन्द्र

क्र.स.	वडा नं.	सेवा केन्द्र संख्या	वडामा रहेका सेवा केन्द्र
१	२	१	नगर स्वास्थ्य क्लिनिक
२	४	२	प्रहरी सेवा सहरी, स्वास्थ्य क्लिनिक

३	५	२	नगर स्वास्थ्य २ वटा आनन्दपुर र तोरीखेत
४	६	२	पशु सेवा केन्द्र, स्वास्थ्य चौकी
५	७	२	बि. पि. कोइराला मेमोरियल क्यान्सर अस्पताल, मिथिला आयुर्वेद औषधालय
६	८	१	गौरीगञ्ज / भरतपुर हेल्थ पोस्ट
७	९	२	शहरी स्वास्थ्य क्लिनिक
८	११	२	जलदेवी शहरी स्वास्थ्य क्लिनिक
९	१२	१	एग्रीकल्चर सेन्टर
१०	१४	६	प्रहरी अस्थाई चौकि, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, खोपकेन्द्र, हुलाक सेवा खगेरी जल उपभोक्ता संस्था, सामुदायिक सिकाई केन्द्र
११	१५	१	इलाका हुलाक कार्यालय, स्वास्थ्य चौकी फूलबारी
१२	१६	५	पशु सेवा केन्द्र, स्वास्थ्य चौकी, कृषि शाखा केन्द्र, प्रहरी चौकी
१३	१७	१	स्वास्थ्य चौकी
१४	१८	८	पशु सेवा केन्द्र, आयुर्वेदिक औषधालय, शहरी क्लिनिक खानेपानी संस्थान, इलाका प्रहरी, विद्युत सबस्टेशन, खोपकेन्द्र
१५	१९	२	पशु सेवा केन्द्र हेल्थपोस्ट
१६	२०	५	मालपोत कार्यालय, नेपाल इन्भेस्टमेन्ट बैंक, गण्डकी वि. बैंक, देवः विकास बैंक, ओम विकास बैंक
१७	२१	२	स्वास्थ्य सेवा
१८	१३	५	हुलाक सेवा, स्वास्थ्य चौकी, नगर क्लिनिक, पशु सेवा केन्द्र
१९	२५	१	प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना तथा सिकाई केन्द्र
२०	२६	२	स्वास्थ्य चौकी, अस्थायी प्रहरी चौकी
२१	२७	२	स्वास्थ्य चौकी, पशु सेवा केन्द्र
२२	२९	२	खोपकेन्द्र, स्वास्थ्य चौकी

स्रोत: सम्बन्धित वडा कार्यालयहरु, भरतपुर महानगरपालिका

१५. उद्योग सम्बन्धी अवस्था

भरतपुर महानगरपालिकामा चितवन उद्योग संघमा दर्ता भएका जम्मा ४६४ उद्योगहरु रहेको छन् । पोल्ट्री फर्म, ह्याचरी फर्म, डेरी, हस्तकला, राइस मिल, खाद्य उद्योग, गाईपालन, मसला उद्योग, तेल मिल, पोशाक उद्योग, टेलर्स, रंग उद्योग, बिउ बिजन उद्योग, इन्जिनियरिङ, होटल एण्ड रिसोर्ट फर्निचर, हस्पिटल, मेटल तथा ग्लिल वर्कशप, ब्लक उद्योग, ब्युटी पार्लर, आदि रहेका छन् ।

तालिका ५५: मुख्य मुख्य कलकारखाना, साना, मझौला र ठूला उद्योगहरू

वडा नं.	कलकारखाना उद्योगहरूको नाम	उत्पादन सामग्री
१	पानी उद्योग	पानी
	गोर्खा मौरी	मह
	कमल पाउरोटी उद्योग	पाउरोटी
२	प्रकाश इन्जिनियरिङ	इन्जिनियरिङ वर्कशप
	नारायणी हाटेक इन्जिनियरिङ	फलामे घर निर्माण सम्बन्धी
३	यती डिष्टीलरी	मदिरा
	उज्यालो नेपाल	कापी
	प्रधान खाद्य उद्योग	खाद्यान्न
	जि यम टी	अवीर केसरी
	पीया प्लास्टिक उद्योग	प्लास्टिक
	कापी उद्योग	कापी
	हमाल प्लास्टिक उद्योग	प्लास्टिक
	त्रिवेशि कन्क्रिट उद्योग	कन्क्रिट
४	श्री प्लास्टिक पाइप उद्योग	प्लास्टिक
	पूजा कापि उद्योग	कापी
	जास्मिन पेन्ट	रंग
	चितवन कापी उद्योग	कापी
	युनाइटेड केवल	तार
	चितवन प्लास्टिक पाइप उद्योग	प्लास्टिक पाइप
	त्रिशुल फुड प्रा. लि.	दालमोट आदि
	निलकण्ठ एग्रो	दाना
	सोभा फुड प्रा. लि.	खाद्यन्न
	एच के मेटल्स	धातुका सामग्री
	त्रिशुल खाद्य उद्योग	मैदा
	चितवन वाटर इन्डस्ट्रीज	पानी
	युनिक प्लास्टिक	प्लास्टिक
	भिजन आल्मुनियम उद्योग	आल्मुनियम
	नारायणी अमेरिकन पेन्ट	रंग
	वासु इलेक्ट्रिक उद्योग	इलेक्ट्रिक सामग्री

	आर. एन. रे. ग्रिल उद्योग	ग्रिल सामग्री
५	भगवत मेटल	फलामे काम
	नेपाल तेल होप एग्रिटेक	दाना
	फाइटो केयर	औषधि
	पञ्चरत्न फिड इन्डस्ट्रीज	दाना
	कल्याण ब्रिडिड	दाना तथा चल्ला
	लोकप्रिय दाना	दाना
	गौतम खनिज	खनिज सामग्री
	विनायक मेटल	मेटल सामग्री
	रोयल फर्निचर	फर्निचर
	सेण्डीज	फलामे द्वार र छाना
	अनमोल फिड	दाना
	अविनास पोल्ट्री	दाना तथा चल्ला
६	अगम पानी उद्योग	पानी
	बुढानिलकण्ठ ह्याचरि	चल्ला
७	पेन्सील तथा कपि उद्योग	पेन्सील र कपी
	सेनेटरि प्याड उद्योग	सेनेटरि प्याड
	चाउमिन उद्योग २ वटा	चाउमिन
	दालमोट उद्योग २ वटा	दालमोट
	पानी उद्योग	पानी
	रारा मेटल इन्जिनियरिङ्ग वर्कसप प्रा. ली.	फलामे घर तथा मेटल सम्बन्धि उत्पादनहरु
८	जलप नेपाल कम्पनी प्रा लि	फलामलाइ जलप लगाउने
	भरतपुर रेडी-मिक्स	रेडी-मिक्स कंक्रीट
	चप्पल कारखाना	चप्पल
	सूर्य किरण फईवर	फाइवरका झ्याल, ढोका
	अस्फाल प्रा.लि.	पिचको लागि कालो पत्र
	विराज पेन्टस प्रा लि	पेन्टहरु
९	जलप नेपाल	ग्याल्बनाइजिड
	एपोलो पेन्टस	रंग
	चितवन रेडी-मिक्स कंक्रीट	रेडी-मिक्स कंक्रीट

	पूर्णमा मसला उद्योग	मसला
	बोटलर्स नेपाल (तराई लि.)	पेय पदार्थ
	ओम सिमेन्ट फ्याक्ट्री	सिमेन्ट
	रोयल पेन्टस	रंग
	ओम शान्ति बल्क उद्योग	बल्क
१०	नेपाल उर्जा विकास कम्पनी	बायो ग्याँस आदी
	शिवशक्ति मौरी पालन स्रोत केन्द्र	मह
	क्वालिटी प्रेस	छपाई
	चितवन होटल ट्रेनिङ सेन्टर	होटल तालिम
११	नारायणी पाइप उद्योग	पाइपहरु
	काँटी उद्योग	पीन, काटि, हुकहरु
	चप्पल उद्योग	चप्पल
	दाना उद्योग	दाना
	राईस मिल	चामल
१२	एभरेष्ट ब्रुअरी	मदिरा
	आमोडो फुड्स कुरकुरे उद्योग	कुरकुरे, चिजबल्स
	सौगात आईरन	फलामका सामग्री
१३	अगम फिड	दाना
१४	आर. आर. दाना उद्योग	दाना
	संगम ह्याचरी	चल्ला
	सुप्रिया दाना उद्योग	दाना
	अस्फाल प्लान्ट	अस्फाल
१५	कामधेनु मैदा मिल	चोकर तथा मैदा
	न्यू होप दाना मिल	दाना
१६	ग्लोबल दाना फ्याक्ट्री	दाना
	सन्तुलित फाइन फ्याक्ट्री	दाना
	अविनाश दाना फ्याक्ट्री	दाना
	भर्जिन फ्याक्ट्री	मदिरा
	गड्यौला मल	मार्मिक कम्पोस्ट मल
	दरौदी मेटल उद्योग	मेटल
	डिभाइन हेल्थ प्रा. लि.	औषधी

	कस्तुरी फर्मा मेडिकल	औषधी
१७	न्यू दवाडी कंक्रीट उद्योग	ब्लक, पोल आदी
१८	औषधि फ्याक्ट्री	औषधी
	चिस्यान केन्द्र	तरकारी स्टोर गर्ने
१९	गुरुङ फर्निचर उद्योग	फर्निचर
	न्यू लामा फर्निचर उद्योग	फर्निचर
२१	साइ बाबा स-मिल	फर्निचर
	हिमाल कंक्रीट	सिमेन्ट सामग्री
	श्रेष्ठ बल्क	सिमेन्ट सामग्री
	तारा राईस मिल	खाद्यान्न
	मीलन फर्मीया	फर्मीया
२२	अर्याल ह्याचरी	चल्ला
	ए.आर.ब्युटी पार्लर ट्रेनिङ सेन्टर	कस्मेटीक तथा तालिम
२५	पूर्णमा पाउरोटी उद्योग	बेकरी खद्यान्न
	जीवन खाद्य उद्योग	खाद्यान्न
२६	क्रेड बनाउने कारखाना	अण्डाको क्रेड बनाउन
	त्रिशुल काष्ठ तथा फर्निचर उद्योग	फर्निचर
२७	पाण्डे राईस मिल	खाद्यान्न
	कुमारवर्ती खाद्य उद्योग	खाद्यान्न
२८	नेपाली कागज उद्योग	कागज
	ऊन तथा खेलौना कम्पनी	ऊन तथा विभिन्न खेलौना
	विष्णु आयुर्वेद हर्बल उत्पादन फार्म	आयुर्वेद तथा हर्बल सामग्री
२९	रिद्धीखोला ढुंगाखानी उद्योग	ढुंगा
	गिरी ब्लक उद्योग	ब्लक, रिड, पोल

स्रोत: चितवन उद्योग संघ तथा सम्बन्धित वडाहरू, भरतपुर महानगरपालिका

१६. सामाजिक तथा अन्य क्षेत्र

१६.१ लैंगिक समानता

भरतपुर महानगरपालिका लैंगिक समानताक लागि योजनावद्ध तथा कार्यक्रमगत रूपमा अगाडि बढेको छ । महानगरले महिला तथा ज्येष्ठ नागरिकलाई स्वास्थ्यमा पहुच पु-याउने उद्देश्यले निशुल्क बहिरंग सेवा शुरु

गरेको छ । महिलाहरूको नेतृत्व विकास, सशक्तिकरण, उद्यमशिलता तथा सीप विकासका गतिविधिलाई जोड दिएको छ । महिला जनप्रतिनिधीहरूलाई नेतृत्वदायी भूमिका बहन गर्न जिम्मेबारी तथा अधिकार दिएको छ । "हाम्रा बालबालिका हाम्रो भविष्य" भन्ने मूल नारा सहितका क्रियाकलापहरू एवम् बालबालिकाका लागि महानगर छात्रवृत्ति कार्यक्रम ल्याएको छ । लक्षित वर्ग कार्यक्रममा जोड दिएको छ । लैंगिक समानताको कार्यक्रमलाई उपलब्धिमूलक बनाउन महानगरले विभिन्न अन्तराष्ट्रिय, राष्ट्रिय संघ-संस्था, युवा, महिला सञ्जाल, संचार माध्यमहरूसँग सहकार्य एवम् समन्वय गर्दै आईरहेको छ । महिला हिंसा, शोषण, बेचबिखन, दुरव्यवहार अन्त्यका लागि नीति अवलम्बन गर्ने योजना रहेको छ । न्यायिक समितिले पनि सक्रिय रूपमा आफ्ना कार्यहरू गर्दै आईरहेको छ ।

१६.२ लैंगिक तथा घरेलु हिंसाको अवस्था

भरतपुर महानगरभित्र अझ पनि चरम लैंगिक तथा घरेलु हिंसा व्याप्त छ । बालिका बलात्कार (अझ आफ्नै आफन्तहरूबाट), महिलामा हुने घरेलु हिंसा, यौन दुर्व्यवहार, कार्यस्थलमा हुने दुर्व्यवहार, मानसिक यातना, वैदेशिक रोजगारी गएका पुरुषहरूमा पर्ने हिंसा रहेका छन् । विशेषतः महिला तथा घरेलु हिंसाको अवस्थामा गालीगलौज, बेवास्ता, धम्की, श्रीमानबाट जबरजस्ती, कुटपिट, टेलिफोनबाट अश्लिल गाली, यातना दिई सम्बन्ध बिच्छेद, परस्त्री सम्बन्ध, बालबच्चाहरूलाई बेवास्ता, आर्थिक लेनदेन र यातना रहेको छ । चितवन जिल्लामा आर्थिक वर्ष २०७५/०७६मा जम्मा २७९ वटा घटनाको मुद्दा रहेको छ ।

१६.३ लैंगिक बजेटको व्यवस्था

भरतपुर महानगरले आर्थिक वर्ष २०७५/०७६ सामाजिक विकास महाशाखा (शिक्षा, स्वास्थ्य तथा सामाजिक) को वार्षिक कार्यक्रम अन्तर्गत महिला सशक्तिकरण, बालबालिका विकास, युवा सशक्तिकरण शिक्षा, स्वास्थ्यका गतिविधिलाई समग्रमा जम्मा बजेटको रु ३९२५१०००।०० व्यवस्था गरेको छ । मुख्यतः महिला तथा ज्येष्ठ नागरिकलाई निशुल्क बहिरंग सेवा, किशोरी शिक्षा, आदिवासी, दलितहरूको क्षमता अभिवृद्धि, सिमान्तकृत, पिछडा वर्गको लागि सामुदायिक सीप विकास, बाल विकासका क्रियाकलापहरू, महिला जनप्रतिनिधि क्षमता विकास, लैंगिक हिंसा न्युनीकरणका क्रियाकलाप, मुस्लिम महिला क्षमता विकास, पिछडा वर्ग शिक्षा तथा छात्रवृत्ति कार्यक्रम आदि रहेका छन् ।

१६.४ सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउने व्यक्तिहरूको विवरण

तालिका ५६ सामाजिक सुरक्षा भत्ता विवरण आ.व. २०७४/०७५

भत्ताको प्रकार	संख्या/व्यक्ति (जना)	रकम (रु)
ज्येष्ठ नागरिक भत्ता	१३१४२	५२४५६०००
ज्येष्ठ नागरिक दलित भत्ता	२१२४	८४७९०००
एकल महिला भत्ता	८६	३४४०००

विधवा भत्ता	६९१३	२७५६००००
लोपोन्मुख भत्ता	१	८०००
पूर्ण अपांगता भत्ता	३२५	२६०००००
अति अशक्त अपांगता भत्ता	७५४	१८०४२००
बालबालिका सुरक्षा भत्ता	१२६९	१९५५६००
ज्येष्ठ नागरिक औषधि उपचार भत्ता	१४९१४	५९५३२०००
जम्मा	२४६१४	१५४७३८८००।००

स्रोत: सामाजिक सुरक्षा तथा पंजिकरण शाखा, भरतपुर महानगरपालिका
तालिका ५७: भरतपुर महानगरपालिकामा भएका नक्सापासका विवरणहरू

आर्थिक वर्ष	नक्सा दर्ता संख्या	पास भएको संख्या
२०६४ देखि २०६५	११६५	९५६
२०६५ देखि २०६६	१७३४	१३२६
२०६६ देखि २०६७	१९६५	१३८७
२०६७ देखि २०६८	१८९६	१३०१
२०६८ देखि २०६९	१८२५	१२७७
२०६९ देखि २०७०	१८३३	१०४२
२०७० देखि २०७१	१५८०	८५५
२०७१ देखि २०७२	१४०४	११०२
२०७२ देखि २०७३	१६१८	१३१५
२०७३ देखि २०७४	२५६४	२६०५
२०७४ देखि २०७५	२०२३	१४०५
२०७५ देखि २०७६	११५७	३३५
जम्मा	३९४७१	३०७७३

स्रोत: भवन तथा भवन संहिता एवं निर्माण इजाजत शाखा, भरतपुर महानगरपालिका

१७. सामाजिक परिचालन सम्बन्धी

१७.१ नगर स्तरीय बाल संजाल

तालिका ५८: नगर स्तरीय बाल संजाल

क्र.स.	पद	नाम
१	अध्यक्ष	आयुष रामदाम
२	उपाध्यक्ष	प्रणव बसौला

३	सचिव	कल्याणी लोक कल्याणी
४	सह-सचिव	एन्जिला चौलागाई
५	कोषाध्यक्ष	मुस्कान रौनियार
६	सदस्य	आस्था पाण्डे
७	सदस्य	आकृति न्यौपाने
८	सदस्य	विपना स्याङ.ताड.
९	सदस्य	कृपा दाहाल
१०	सदस्य	विपिसा भण्डारी
११	सदस्य	केवल अर्याल
१२	सदस्य	स्वस्तिका जमरकट्टेल
१३	सदस्य	सौरभ बिक
१४	सदस्य	अर्चना सापकोटा
१५	सल्लाहकार	खुशी नेपाली
		रोहन बगाले
		सविन बगाले
		अपेक्षा कोईराला
		विकास खडका

स्रोत: महिला बालबालिका तथा समाज कल्याण शाखा, भरतपुर महानगरपालिका

१७.२ वडागत बाल क्लबहरु तथा तिनका प्रमुखहरुको विवरण

तालिका ५९: वडागत बाल क्लबहरु तथा तिनका प्रमुखहरुको विवरण

वडा नं.	बालिका	बालक	जम्मा	प्रमुख
१	६	४	१०	संगिता वि.क.
२	६	८	१४	सुबिता मरहठ्ठा
३	९	६	१५	अशोक कुस्ले
४	९	६	१५	अन्नजना वि.क.
५	४	७	११	सञ्जय कंडेल
६	७	८	१५	राधिका सापकोटा
७	४	९	१३	आदित्य ढकाल
८	८	७	१५	विपना बसेल

९	६	६	१२	रोजी पौडेल
१०	६	५	११	अर्पण गौरेल
११	४	७	११	सुबिन बगाले
१२	५	१०	१५	भीम ब. भोलान
१३	७	८	१५	पुनम गौतम
१४	९	४	१३	किसानथापा
१५	७	८	१५	प्रविना रिजाल
१६	७	८	१५	ओसन परीयार
१७	९	६	१५	सन्दिप न्यौपाने
१८	५	९	१४	कुमारी आले
१९	७	८	१५	सुस्मिता पराजुली
२०	७	८	१५	गुणराज लामिछाने
२१	७	८	१५	सिमा तमाङ्ग
२२	७	८	१५	अशोक न्यौपाने
२३	९	२	११	दिपा धिताल
२४	७	४	११	सागर पौडेल
२५	५	६	११	अभिषेक न्यौपाने
२६	९	६	१५	रक्षा महत्तो
२७	९	६	१५	निशान पौडेल
२८	८	७	१५	चाहना सापकोटा
२९	११	४	१५	मौसम पौडेल
कुल	२०४	१९३	३९७	

स्रोत: महिला बालबालिका तथा समाज कल्याण शाखा, भरतपुर महानगरपालिका

१७.३ बालक्लब/ बाल समूहले प्रतिनिधित्व गरेका संघ संस्थाहरुको विवरण

- नगरस्तरीय बाल संजाल
- बाल क्लबहरु
- विद्यालय स्तरीय समितिहरु
- आवश्यक योजना तर्जुमा, मुद्दामा सहभागिता

१७.४ महानगरपालिकासँग साझेदारी गरेका संघ संस्थाहरु

- उद्योग वाणिज्य संघ चितवन
- चितवन उद्योग संघ
- दियालो परिवार, नारायणगढ
- युथ क्लव नारायणगढ
- नेपाल परिवार नियोजन संघ
- भष्ट्राचार विरुद्धको अभियान

१८. भरतपुर महानगरका उपलब्ध सुविधा / अवसर

- सिटी हल निर्माणाधीन योजना ।
- अन्तर्राष्ट्रिय क्रिकेट रंगशाला निर्माणाधीन ।
- बहुउद्देशीय बहुतले व्यवसायिक भवन निर्माणाधीन ।
- मुख्य बजार क्षेत्रमा आकाशे पुल ।
- नारायणगढको पुलचोकदेखि गोन्द्राङ्गसम्म हरितमार्ग सहितको ६ लेनको सडक ।
- हुलाकी मार्ग (हाकिम चोकदेखि जगतपुर राप्ती पुल कसरा सम्म) ।
- मुख्य सडकमा, सडक बत्ती र ट्राफिक संकेत बत्ती ।
- महानगर उप-प्रमुखको संयोजकत्वमा गठित अनुगमन समितिद्वारा प्रभावकारी भूमिका निर्वाह ।
- स्यानिटरी ल्याण्ड फिल्ड साइट निर्माणको लागि सम्भावना अध्ययन भई डि.पि.आर. तयार हुँदै गरेको ।
- भरतपुरको समग्र विकासको लागि सघन शहरी विकास कार्यक्रम कार्यान्वयनमा सहजीकरण भैरहेको ।
- सडक निर्माणमा निर्माणको नयाँ प्रविधिको प्रयोग भैरहेको ।
- वातावरण व्यवस्थापन तथा सरसफाईका लागि वृहत क्रियाकलाप ।
- पूर्व पश्चिम राजमार्ग, भरतपुर माडी-ठोरी हुलाकी सडक, भरतपुर-रामपुर-गोलाघाट सडक, बाईपास सडक ।
- महानगरीय रिङ्ग रोडको र लिंक रोडको निर्माण शुरु ।
- भू- उपयोग योजना तयारी अन्तिम चरणमा ।
- औद्योगिक ग्राम स्थापनाको तयारी ।
- अधिकांश मुख्य सडक कालोपत्रे, केन्द्रिय बस टर्मिनल सुधार योजना जारी ।
- सार्वजनिक यातायातको सरल पहुँच, बस पार्किङको उचित व्यवस्थाको तयारी ।
- चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज, वरणडाभार क्षेत्रलाई समेत पर्या-पर्यटन क्षेत्रको रूपमा विकास गर्ने तयारी ।
- नारायणी नदी तट र नदी क्षेत्रमा रहेका शान्ति नगरवन जस्ता आइल्याण्डहरूको प्रवर्द्धनका लागि

योजना निर्माण र छलफल शुरू ।

- भरतपुर विमानस्थल रात्रीकालीन सेवा तयारी, मेघौली विमानस्थलको पुनः उडानको सोच ।
- मुख्य बजार क्षेत्रमा खानेपानी, सतह ढल, फोहोर पानी ढलको व्यवस्था अन्य स्थानमा सतह ढलको व्यवस्था ।
- देवघाटधाम एक प्रमुख तीर्थस्थल रहेको र यसको महत्वलाई अझ उच्च बनाउने योजना तयारी ।
- नारायणी र राप्ती नदीसँगै जोडिएको हुँदा जल यातायात लगायत मनोरन्जन स्थलको विकास गर्न सकिने प्रसस्त सम्भावना भएकाले यसको दीर्घकालीन सोचको विकास भइरहेको ।
- नारायणी नदीको किनारको उचित व्यवस्थापन गरी आन्तरिक, बाह्य पर्यटक आकर्षण क्षेत्र बनाउने तयारी ।
- वडा नं. २९ को पहाडी क्षेत्र, ढुंगा खानी लगायत खानेपानीको मुहान लगायत भ्यु टावर निर्माण र पर्यटन विकास ।
- पोल्ट्री व्यवसाय, पशुपालन, मत्स्यपालन, अन्य साना, मझौला र ठूला उद्योगहरूको स्थापना ।
- प्रचुर उत्पादनशील कृषि जमिनको भरपुर उपभोगको लागि महानगरबाट कृषक प्रोत्साहन कार्यक्रम संचालन ।
- कृषि तथा पशुजन्य उत्पादन तथा बजारीकरण साथै तरकारी संकलन केन्द्र एवम् दुई तरकारी बजार सञ्चालनको तयारीमा ।
- ऐतिहासिक तथा धार्मिक एवम् सांस्कृतिक महत्व राख्ने स्थलहरू र पर्यटकीय आकर्षणका ख्याति प्राप्त स्थलहरू पहिचान भइसकेको अवस्था ।
- अन्य नगरपालिकाको तुलनामा महानगरपालिका तुलनात्मक रूपमा नेतृत्व, शिक्षा, स्वास्थ्य, सामाजिक, आर्थिक विकासमा अगाडि बढिरहेको ।
- बढ्दो सहरीकरण र नेपालकै सबैभन्दा धेरै बसाईसराईको चाप रहेको सहर ।

१९. समस्या र चुनौतीहरू

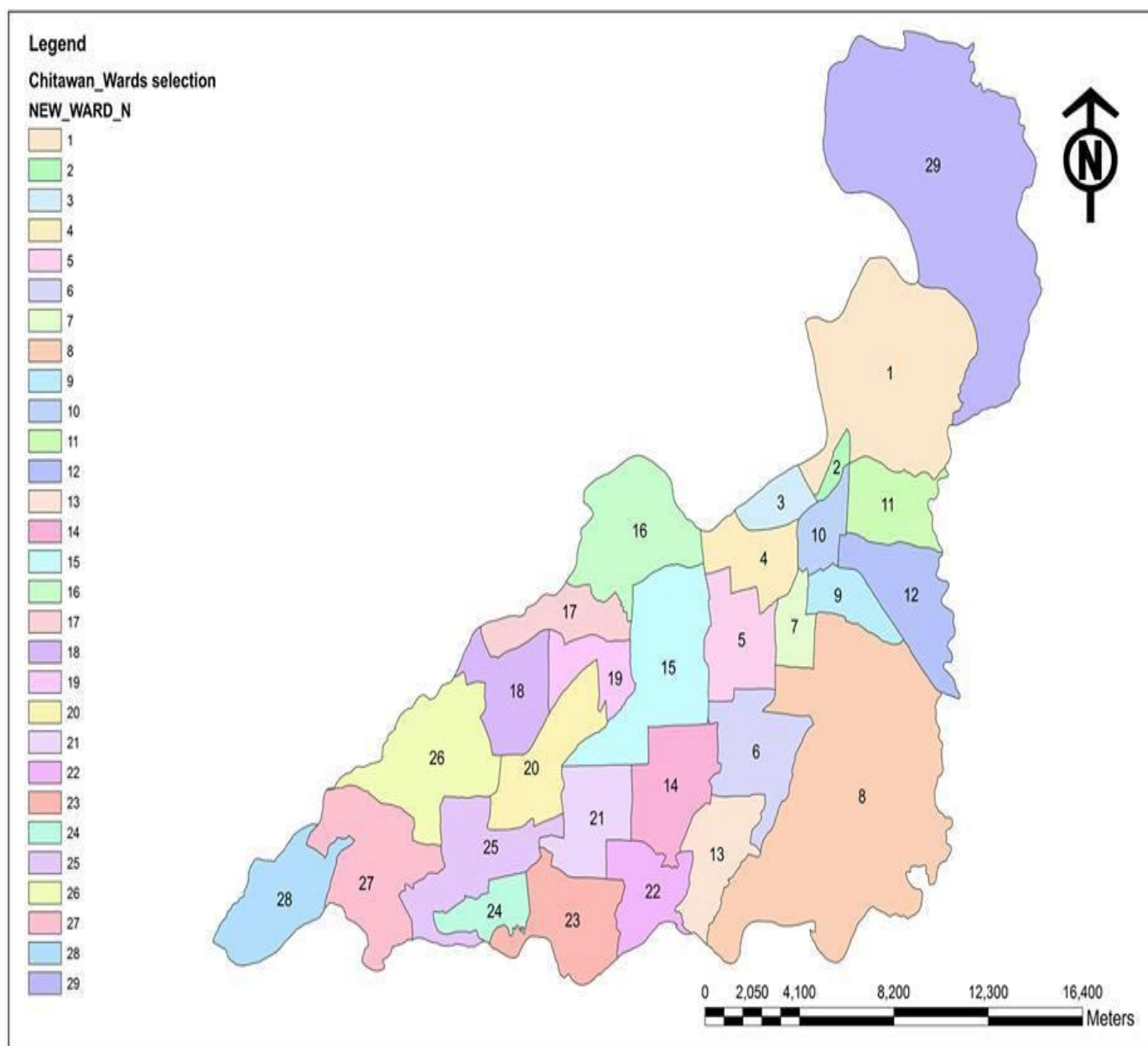
- गा.वि.स.बाट सिधै महानगरपालिकामा गाभिएका क्षेत्रहरू समेत भएका कारण समानुपातिक विकासमा चुनौती ।
- आवश्यकता अनुसारको कार्यालय भवन र कोठाको अभाव ।
- अव्यवस्थित आवास प्लानिङ्गले गर्दा प्रचुर उत्पादनशील कृषि जमिन टुक्राउने काम अत्यधिक रहेको ।
- राजमार्गमा ट्राफिक व्यवस्थापनमा कमी, अत्याधिक गतिको कारण दुर्घटना ।
- केन्द्रीय बस टर्मिनल सञ्चालनमा कमजोरी ।
- बढ्दो सहरीकरण र नेपालकै सबैभन्दा धेरै बसाई सराईको चाप रहेकाले शहरी विकासमा केही समस्या हुन सक्ने ।

- शहरी गरिबी एवम् सुकुम्बासीहरूको व्यवस्थाको आवश्यकता ।
- अधिकांश भित्री सडकहरूमा सतह ढलको कमी, जथाभावी भित्री सडक खोल्ने क्रम जारी ।
- आवश्यक मात्रामा निर्माण उपकरणहरूको कमी ।
- मापदण्ड पूरा नगरी अझै पनि घरहरू निर्माण हुदै ।
- नदी कटान लगायत बाढीले प्रभाव पार्ने र तटबन्धनको लागि बजेटको कमी ।
- वन्य जन्तु र मानव बीचको द्वन्द, खेतीबाली लगायत अन्य धनजनको क्षतिको राहतमा ढिलाई ।
- अधिकांश सडकहरू सतह ढल विहिन, सार्वजनिक यातायातको अभाव ।
- खुला स्थानको कमी पर्यटनको राम्रो अवस्था रहेको महानगरमा सार्वजनिक शौचालयको अभाव ।
- गुणस्तरीय अभिलेख व्यवस्थापनको आवश्यकता ।

२०. अपेक्षित अवस्था

- जनप्रतिनिधिहरूको क्षमता अभिवृद्धि आवश्यकता ।
- जमिनको वर्गीकरण गरी सोही अनुसारको व्यवस्थापन आवश्यक ।
- नदी कटान लगायत, बाढीको प्रभाव अन्त्य गर्ने तटबन्धन सहितको कार्यक्रम र बजेटको योजना ।
- वन्य जन्तु र मानव बीचको द्वन्द, धनजनको क्षति कम गर्नको लागि प्रभावकारी योजना ।
- जंगली जनावर र नदी कटानबाट भएको क्षतिको तत्काल राहत व्यवस्था ।
- सुकुम्बासीका समस्या समाधान गरी बस्ती र बसोबास व्यवस्थापन ।
- नगर सडकमा सतह ढलको व्यवस्था, सम्पूर्ण स्थानमा खानेपानीको व्यवस्था ।
- वडा कार्यालय भवन नभएका स्थानहरूमा भवन निर्माण ।
- सम्पूर्ण क्षेत्रमा खानेपानीको पहुँच, महानगरभित्रका सबै सडक कालोपत्रे गर्न आवश्यक ।
- पूर्ण सरसफाईको लागि सडकहरूमा ढलको व्यवस्थापन ।
- स्यानेटरी ल्यान्डफिलको संचालन आवश्यक ।
- सहरी क्षेत्रमा आवश्यकता अनुसारका सार्वजनिक शौचालयको निर्माण ।
- पैदल यात्रु, अपाङ्गमैत्री सडक, साइकल लेनको व्यवस्थासहितको सडक ।
- गुणस्तरीय अभिलेख व्यवस्थापन ।
- लैंगिक समानता तथा समावेशीकरणको लागि लैंगिक बजेटको व्यवस्था ।
- नारायणी नदी किनार दीर्घकालीन योजनाको तयारीको तिब्रता ।

२१. भरतपुर महानगरपालिकाको नक्सा

२२. अनुसूची

भरतपुर महानगरपालिकाको विवरण

- भवन तथा कार्यालय
 - मुख्य कार्यालय-१ वटा
 - प्रशासनिक भवन-२ वटा
 - प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत निवास -१ वटा
 - आफ्नै भवन-२५ वटा
 - नवनिर्मित भवन- ८ नं. वडा कार्यालय
 - निर्माणधीन भवन- १३, २४ नं. वडा कार्यालय
 - निर्माणधीन भवन- १६ वटा कोठाको भवन
 - भाडामा रहेको भवन-१३, १७, २४ र २८ नं. वडा कार्यालय
- महानगरपालिकाको स्थापनाकाल देखि हालसम्मका प्रमुखको विवरण

क्र.स.	नाम	कार्य अवधि	निर्वाचित र मनोनित
१	प्रथम प्रधानपञ्च-मुक्तिलाल चुके	२०३५	निर्वाचित
२	अध्यक्ष- इन्द्र लाल श्रेष्ठ	२०३६	निर्वाचित
३	प्रधानपञ्च- मुक्तिलाल चुके	२०३७	निर्वाचित
४	प्रधानपञ्च- हिम बहादुर पिया	२०४२	निर्वाचित
५	नगर प्रमुख- मुक्तिलाल चुके	२०४९	निर्वाचित
६	नगर प्रमुख- हिम बहादुर पिया	२०५४	निर्वाचित
७	नगर प्रमुख-रेनु दाहाल	२०७४	निर्वाचित

- प्रमुख, उप प्रमुख, वडा अध्यक्षहरूको विवरण

क्र.सं.	नाम थर	सम्पर्क नम्बर	शाखाको नम्बर	
१	प्रमुख श्री रेनु दाहाल	९८५५०११३११ ९८५११६६००	५२५८७९	
२	उप-प्रमुख श्री पार्वती शाह ठकुरी	९८५५०११४११ ९८५५०६१३५	५२०७१०	

वडा नं.	वडा अध्यक्षहरुका नामावली	सम्पर्क नम्बर	सम्पर्क नम्बर	ईमेल
१	श्री जयराम श्रेष्ठ	९८४५०२६६७८	९८५५०१३१४१	shresthajayram97@gmail.com
२	श्री पूर्णबहादुर श्रेष्ठ	९८५५०५७८९७	९८५५०१३१४२	purnabahadurshrestha234@gmail.com
३	श्री चन्द्रमित्र पण्डित	९८५५०६०३९३	९८५५०१३१४३	chandrapandit67@yahoo.com
४	श्री हरिप्रसाद आचार्य	९८५५०६१३८८	९८५५०१३१४४	acharyahari.wc@gmail.com
५	श्री पदमपाणी सुवेदी	९८५५०६१५५७	९८५५०१३१४५	padampani557@gmail.com
६	श्री हरिविलास कोईराला	९८५५०८१८३४	९८५५०१३१४६	haribilaskoirala7@gmail.com
७	श्री राजेन्द्रमणि काफ्ले	९८५५०५७५२८	९८५५०१३१४७	kafle.rajendrawardno7@gmail.com
८	श्री दामोदर न्यौपाने		९८५५०१३१४८	damodarneupane098@gmail.com
९	श्री यमलाल कडेल	९८५५०५७८६३	९८५५०१३१४९	
१०	श्री अरुण पण्डित भण्डारी	९८४५०४८२७४	९८५५०१३१५१	arunpidit@gmail.com
११	श्री बाबुराम अधिकारी	९८५५०५५०५१	९८५५०१३१५०	baburamadhikari098@gmail.com
१२	श्री नरेन्द्र कन्दडवा	९८४५०८१५२१	९८५५०१३१५२	kandangwanarendrakumar75@gmail.com
१३	श्री प्रकाश दवाडी	९८५५०४६०८३	९८५५०१३१५३	prakashdawadi6@gmail.com prakashdawadi1974@gmail.com
१४	श्री ओमप्रसाद पोखेल	९८४५७०३५८९	९८५५०१३१५४	bharatpurward14@gmail.com
१५	श्री शम्भु बहादुर भण्डारी	९८५५०५२८०१	९८५५०१३१५५	shambhubhandari123@gmail.com
१६	श्री चतुरमान गुरुङ	९८४५०६६१२३	९८५५०१३१५६	
१७	श्री ललितमान तामाङ्ग	९८४५०६५०७९	९८५५०१३१५७	wardchairman17@gmail.com
१८	श्री दीपक लामा	९८४५१७९०२४	९८५५०१३१५८	deepaklama55234@gmail.com
१९	श्री कर्णबहादुर गुरुङ	९८५५०५५२३४	९८५५०१३१५९	
२०	श्री मणीलाल तामाङ्ग	९८५५०५६३११	९८५५०१३१६०	

२१	श्री चित्रसेन अधिकारी	९८४५०५२६२४	९८५५०१३१६१	chitrasenadhikari@gmail.com
२२	श्री बिष्णुराज महतो	९८५५०५०९६२	९८५५०१३१६२	mbishnuraj@gmail.com
२३	श्री नरीनारायण पौडेल	९८५१०११४६४	९८५५०१३१६३	narinarayan.poudel23@gmail.com
२४	श्री कान्छा मल्ल	९८५५०६०४६८	९८५५०१३१६४	kanchhamalla24@gmail.com
२५	श्री विजय भुजेल	९८५५०६१९०५	९८५५०१३१६५	
२६	श्री ज्ञानप्रसाद खनाल	९८५५०६१४५५	९८५५०१३१६६	gyan26@gmail.com gyanprasad2020@gmail.com
२७	श्री गोविन्द तामाङ्ग	९८५५०५४२०२	९८५५०१३१६७	govindatamang552@gmail.com govindatamang110@gmail.com
२८	श्री आशबहादुर कुमाल	९८४५०५६५५२	९८५५०१३१६८	
२९	श्री मानबहादुर मगर	९८४५३३३८३९	९८५५०१३१६९	bahadurmagarman544@gmail.com

• नगर कार्यपालिका सदस्यको विवरण

क्र.स.	नाम	फोन नं.	फोन नं.
१	श्री चक्र रुचाल	९८५५०५६५३९	९८५५०१३१७०
२	श्री टेक लाल वि.क.	९८५५०६००६८	९८५५०१३१७१
३	श्री मन बहादुर वि.क.	९८०२०७०४२६	९८५५०१३१७२
४	श्री धन कुमारी वि.क.	९८४५२००५२१	९८५५०१३१७३
५	श्री विना गुरुङ्ग	९८५५०५५०१६	९८५५०१३१७४
६	श्री पार्वती वि.क.	९८४५२७७९८१	९८५५०१३१७५
७	श्री पवित्रा के.सी	९८४५०५०९५५	९८५५०१३१७६
८	श्री गिता कुमारी	९८५५०५०३५९	९८५५०१३१७७

• नगर कार्यपालिकाका वडा सदस्यहरुको नामावली र सम्पर्क नं.

वडा नं.	महिला सदस्य	द. महिला सदस्य	सदस्य	सदस्य
१	राममाया पिया	गंगादेवी पोखेल	यम बहादुर वाचे मगर	शुक्र कुमार श्रेष्ठ
फो. नं.	९८४५०४९८६७	९८०७२५२६६३	९८४५०५४५३२	९८५५०५५७८८
२	सरिता सुवेदी	धन कुमारी बि.क.	बिष्णु प्रसाद अधिकारी	मन बहादुर राना

फो. नं.	..	९८४५२००५२१	९८५५०५७५१७	९८११८६८५११
३	इन्दु पण्डित	सुकमाया परियार	भरत प्रसाद लामिछाने	रविन्द्र गौतम
फो.नं.	९८४५०३२७६५	९८५५०८२२५०	९८४५०४४१५५	९८५१००७४१२
४	पवित्रा के.सि.	कोपिला परियार	अर्पण पोखरेल	प्रेम प्रसाद पाठक
फो.नं.	९८४५०५०९५५	९८०६८७९२४	९८५५०५३१२५	९८४५०४५०६९
५	मुना कुमारी श्रेष्ठ	शारदा नेपाली परियार	दामोदर सुवेदी	रविलाल भट्टराई
फो.नं.	९८४५२४५७१४	९८४५२१९३८६	९८५५०५८०४२	९८४५०८५३९७
६	आईती माया राना	सर्मिला परियार	बाबुराम न्यौपाने	देव मित्र पण्डित
फो.नं.	९८४५०५६१००	९८६५२५५२०५	९८४५०८४५३५	९८५५०५५९९८
७	सरिता कु. सुवेदी पाठक	रीता दर्जि	बुद्धि प्रसाद सापकोटा	राजेन्द्र बहादुर तामाङ्ग
फो.नं.	९८४५०४५४९२	९८६५२५६९१४	९८४५०८७३४२	९८४५०७८११७
८	लाल कुमारी सुवेदी गौतम	सावित्री बि.क.	डिल्ली राम लामिछाने	तिलक ब. दर्लामी मगर
फो.नं.	९८४५०५५७३१	९८४५९६५७०३	९८४५०४७१२३	९८४५१११५४५
९	रत्न कु. अधिकारी तिवारी	सुमिता कुमारी बि.क.	सुर्य प्रसाद खनाल	किशोर सापकोटा
फो.नं.	९८६७८१४५०३	९८४५१५३२५९	९८४५०८६४४७	९८४५०५२९६३
१०	नरीमाया तामाङ	माया नेपाली	कृष्ण प्रसाद अधिकारी	बलराम जि.सि.
फो.नं.	९८६५००४८८०	९८४५६११६३८	..	९८४५०८५७९८
११	विना गुरुङ	बिमला बि.क.	चिन्तामणी लम्साल	ज्ञान बहादुर कुमाल
फो.नं.	९८५५०५५०१६	९८४५१४४१३८	९८४५०८१०३९	९८४५०५११०४
१२	बिमला भट्टराई	देवी परियार	कृष्ण बहादुर अधिकारी	ईश्वर रिमाल
फो.नं.	९८४५१९७९०४	९८४५०५११८६	९८४५११४६७७	९८५५०६०१७८
१३	कुमारी माया लो	सिता दर्जि	किसोर पौडेल	गजराज न्यौपाने
फो.नं.	९८४५१४५३१२	९८४५१८१४२१	९८४५१९८००१	९८४५२१४०७६
१४	सरस्वती भण्डारी पौडेल	सन्जु परियार	प्रकाश गुरुङ	मञ्जु महतो
फो.नं.	९८४५०६४४७४	९८०६८९५१६८	९८४५०४४६५९	९८४५०८२५८०
१५	सृजना अधिकारी	सिता सापकोटा परियार	भरत अधिकारी	बिर बहादुर लामा

फो.नं.	९८४५०७८८११	९८०६६२६०३९	९८५५०६४८४७	९८५५०५७००९
१६	साबित्री देवी देवकोटा	चन्द्रमाया नेपाली	ओम बहादुर रावल	राम प्रसाद ढकाल
फो.नं.	९८४५१९७४०४	९८०६९०३४३६	..	९८४५२०४८४४
१७	लक्ष्मी देवी महतो	सरस्वती सुनार	राज कुमार तामाङ्ग	मंगलध्वज गुरुङ्ग
फो.नं.	९८४५३२८४४१	९८४६०३२६९५८	९८४३४२४६२६	९८४११९९१७३
१८	ज्योत्सना अधिकारी ढकाल	सरिता नेपाली	जीत बहादुर तामाङ्ग	बाबुराम राना
फो.नं.	९८४५१२०६१२	९८४५४२३९२७	९८५५०४७५९१	९८५५०५६९७७
१९	साधना पराजुली	चुन्चा परियार	जय नारायण श्रेष्ठ	द्रोण गुरुङ्ग
फो.नं.	९८४५२७५८३०	९८६५३९९७०२	९८४५६९०३१६	९८४५०५३१२०
२०	मन्दिरा पोखेल	मठै परियार	यज्ञ प्रसाद घिमिरे	लोकेन्द्र गुरुङ्ग
फो.नं.	९८४५२४८३६६	९८४५२०८९६६	९८४५०८५०६९	९८०६८२४४८६
२१	शान्ती पराजुली	फुलकुमारी परियार	कृष्ण कुमार गरुङ्ग	राजु तामाङ्ग
फो.नं.	९८४५१४१३८७	९८११८६७१७१	९८४५८८३१८२	९८४५०२३३६९
२२	सिता पुन	देउमाया बि.क.	प्रेम बहादुर थापा	सोम बहादुर गुरुङ्ग
फो.नं.	९८४५०५४६७२	९८१२७६५९०८	९८४५२७६७६०	९८४६३३४०६३
२३	बिन्दु दराई	अन्जु परियार	जीत बहादुर बस्नेत	बाबुलाल थिङ्ग
फो.नं.	९८४५२०३८२२	९८४५६३२७७७	९८४५०८२७७९	९८४५०४६१९९
२४	हिरा कुमारी बि.क.	बिम कुमारी बि.क.	अबिर बहादुर बि.क.	बुद्धलाल घिसिङ्ग
फो.नं.	९८४५१९६११२	९८१९३२००६	९८१९२३०८७०	९८५५०५०८४४
२५	गौरी जमरकट्टेल	पार्वती बि.क.	कमल बहादुर गोदार	युवराज चौधरी
फो.नं.	९८४५३२२४५४	९८४५२७७९८१	९८४५०८२७३०	९८४५१५५०५८
२६	गीता कुमारी शर्मा पौडेल	सीता कुमारी दर्जी	राम कृष्ण चौधरी	लिलाधर पौडेल
फो.नं.	९८५५०५०३५९	९८४५५९५४१६	९८४५४६६०९३	९८४५२२०७१७
२७	राधा क्षेत्री	तिल कुमारी सुनार	राज बहादुर भण्डारी क्षेत्री	सन्त बहादुर महतो
फो.नं.	९८४५९४८३४७	९८४५९५०९५८	९८४५०६८१७७	९८४५२१२९९४
२८	सिता कुमारी बस्याल	शान्ति दर्जी	नेत्र प्रसाद आचार्य	भीम बहादुर कुमाल

फो.नं.	९८५५०१३९११	९८११२६२७५५	९८४५३३०५८२	९८४४१६३८५७
२९	भिम कुमारी थापा मगर	माया कामी	बलराम तामाङ	राम बहादुर मगर
फो.नं.	९८२११५३१४७	९८४५८०७४६६	९८४५२०५३१३	९८४५०५३४३३

• नगर कार्यपालिकामा कार्यरत स्थायी कर्मचारीहरूको विवरण

क्र.स.	कर्मचारीको नाम, थर	पद	स्तर / तह	मोबाईल नं.
१	नेत्र प्रसाद सुवेदी	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	अधिकृत स्तर एघारौं	९८५५०५८०६६
२	प्रद्युम्न प्रसाद उपाध्याय	उपसचिव	रा.प.द्वितीय	९८४११८७५९६
३	सीताराम कोइराला	अधिकृत (शिक्षा)	अधिकृत स्तर दशौं	९८५१०५६९७३
४	ठाकुर प्रसाद पौडेल	अधिकृत (लेखा)	अधिकृत स्तर नवौं	९८५५०१५५१६
५	कुलबहादुर जी.सी.	उपसचिव	रा.प. द्वितीय	९८५११६६८५५
६	सिर्जना थपलिया	उपसचिव	रा.प. द्वितीय	९८४९०७३७२०
७	शान्ता कुमारी पौडेल	ब. म. वि. अधिकृत	अधिकृत स्तर नवौं	९८४००५८८८३
८	देवी प्रसाद आचार्य	अधिकृत	अधिकृत स्तर आठौं	९८५७६२४३२०
९	कृष्ण प्रसाद भट्टराई	अधिकृत	अधिकृत स्तर आठौं	९८४१३०८९३२
१०	देवु परियार	अधिकृत	अधिकृत स्तर आठौं	९८४१७४६९७७
११	सुशीला वाग्ले खनाल	महिला विकास अधिकृत	अधिकृत स्तर आठौं	९८४५७०३८७७
१२	कलावती ओझा	महिला विकास अधिकृत	अधिकृत स्तर आठौं	९८४५०५०५६७
१३	बाबुराम दुवाडी	अधिकृत (शिक्षा)	अधिकृत स्तर आठौं	९८४५०६७२६३
१४	बालचन्द्र सापकोटा	अधिकृत (शिक्षा)	अधिकृत स्तर आठौं	९८४७६२६१६०
१५	दिपक सिग्देल	अधिकृत (शिक्षा)	अधिकृत स्तर आठौं	९७५१००५५०५
१६	मेघराज ढकाल	अधिकृत (पशु)	अधिकृत स्तर आठौं	९८५५०३३२७७
१७	उपेन्द्र सिंह पन्त	इन्जिनियर	अधिकृत स्तर आठौं	९८५५०५४४४९
१८	डा. सन्तोष घिमिरे	पशु विकास अधिकृत	रा.प. तृतीय	९८४१९५३१२६

१९	विनोद लामिछाने	वाली संरक्षण अधिकृत	रा.प.तृतीय	९८४५७३६२२९
२०	रुद्र शर्मा	शाखा अधिकृत (वि. नि.)	रा.प.तृतीय	९८४१४७९९०३
२१	अन्नजनी अधिकारी	स. वन अधिकृत	रा.प.तृतीय	९८४५०५३४१२
२२	अर्जुन पौडेल	शाखा अधिकृत	रा.प.तृतीय	९८४३७६६९८६
२३	राम कुमार अधिकारी	कम्प्यूटर अधिकृत	रा.प.तृतीय	९८५५०३२२६९
२४	कृष्ण पण्डित	ईन्जिनियर	रा.प.तृतीय	९८४५१६३६८४
२५	राधा देवी देवकोटा	शाखा अधिकृत	रा.प.तृतीय	९८४१९२१२५३
२६	भरत कुमार आचार्य	ईन्जिनियर	अधिकृत स्तर सातौं	९८५५०६०८५६
२७	विराट घिमिरे	ईन्जिनियर	अधिकृत स्तर सातौं	९८५५०५६०३५
२८	विसु राम कुँवर	आ.ले.प. अधिकृत	अधिकृत स्तर सातौं	९८५५०६५५८०
२९	सुभद्रा पुडासैनी	अधिकृत	अधिकृत स्तर सातौं	९८४९०१७९०१
३०	अनुज घिमिरे	अधिकृत	अधिकृत स्तर सातौं	९८४९६२३८२७
३१	असीम रेग्मी	अधिकृत	अधिकृत स्तर सातौं	९८५११६८६४२
३२	झलक कुमार श्रेष्ठ	अधिकृत	अधिकृत स्तर सातौं	९८६१३४५१८२
३३	लक्ष्मण अधिकारी	अधिकृत (लेखा)	अधिकृत स्तर सातौं	९८४६१२३९७७
३४	जगन्नाथ अर्याल	अधिकृत (लेखा)	अधिकृत स्तर सातौं	९८५१०८३७२७
३५	झविलाल भुषाल	अधिकृत	अधिकृत स्तर सातौं	९८४१६३५०८८
३६	जिवलाल कुँवर	अधिकृत	अधिकृत स्तर सातौं	९८४५०८८५२८
३७	बिष्णु प्रसाद आचार्य	अधिकृत	अधिकृत स्तर सातौं	९८४१४३४८३८
३८	जिवन कुमार श्रेष्ठ	जनस्वास्थ्य अधिकृत	अधिकृत स्तर सातौं	९८५५०५७४९७
३९	अर्जुन लामिछाने	अधिकृत (लेखा)	अधिकृत स्तर सातौं	९८४१३१७३०९
४०	शिव हरि अधिकारी	ईन्जिनियर	अधिकृत स्तर सातौं	९८४५०८७२७३
४१	सुजन दंगाल	अधिकृत	अधिकृत स्तर सातौं	९८४९३४२८०८
४२	श्यामराज देवकोटा	अधिकृत (पशु)	अधिकृत स्तर सातौं	९८४५०६६६०६
४३	खगेश्वर अधिकारी	कानून अधिकृत	अधिकृत स्तर छैठौं	९८५५०६००३७

४४	लिलाराज खरेल	अधिकृत	अधिकृत स्तर छैठौं	९८५५०६१०६९
४५	रामकृष्ण ढकाल	अधिकृत	अधिकृत स्तर छैठौं	९८४०७०१६८८
४६	कृष्ण बहादुर मल्ल ठकुरी	ईन्जिनियर	अधिकृतस्तर छैठौं	९८५५०५७५८२
४७	ईश्वर कुमार राजभण्डारी	ईन्जिनियर	अधिकृत स्तर छैठौं	९८५५०६३३०७
४८	मधुराम दुवाडी	अधिकृत	अधिकृत स्तर छैठौं	९८४५१३७०५३
४९	तुलसी प्रसाद श्रेष्ठ	आ.ले.प. अधिकृत	अधिकृत स्तर छैठौं	९८४५०२४००९
५०	सूर्य प्रकाश लामा	ईन्जिनियर	अधिकृत स्तर छैठौं	९८५५०५९३३६
५१	अस्मिता खनाल	अर्बान प्लानर	अधिकृत स्तर छैठौं	९८४५१५०५७६
५२	ज्योति लम्साल	स्ट्रक्चरल ईन्जिनियर	अधिकृत स्तर छैठौं	९८५११८४११६
५३	मेनका पण्डित	अधिकृत	अधिकृत स्तर छैठौं	९८५५०५४७३१
५४	सूर्य प्रसाद तिवारी	हे.अ.छैठौं	अधिकृत स्तर छैठौं	९८५८०३५०३५
५५	सिता माया दाहाल	प.नि.सु.	अधिकृत स्तर छैठौं	९८५११२२२४१
५६	रुपमति आले	स्टाफ नर्स	अधिकृत स्तर छैठौं	९८६११९३७९४
५७	ठानेश्वर सापकोटा	अधिकृत	अधिकृत स्तर छैठौं	९८४५२७७१४७
५८	योगराज सापकोटा	अधिकृत	अधिकृत स्तर छैठौं	९८४५०७८०५५
५९	विनय सिंखडा	अधिकृत	अधिकृत स्तर छैठौं	९८१३८४८०३८
६०	राम कृष्ण पाण्डे	अधिकृत	अधिकृत स्तर छैठौं	९८४५०२३९८२
६१	प्रधुन्न कुमार खड्का	अधिकृत	अधिकृत स्तर छैठौं	९८४५०५०६८५
६२	नवराज खनाल	अधिकृत	अधिकृत स्तर छैठौं	९८४५१५०५४८
६३	रामबाबु पौडेल	अधिकृत	अधिकृत स्तर छैठौं	९८५५०६३२२४
६४	कमु प्रसाद चौधरी	अधिकृत	अधिकृत स्तर छैठौं	९८४५०५००८८
६५	माधव सुवेदी	अधिकृत	अधिकृत स्तर छैठौं	९८४५७३६५५५
६६	भोजराज रेग्मी	अधिकृत	अधिकृत स्तर छैठौं	३८४५४०८९९९
६७	दिपक कुमार ढकाल	अधिकृत	अधिकृत स्तर छैठौं	९८४५१९४०५३
६८	अरुणराज गौतम	अधिकृत (शिक्षा)	अधिकृत स्तर छैठौं	९८४५६९०८०८
६९	राम हरि खड्का	अधिकृत	अधिकृत स्तर छैठौं	९८५११३९२२२

७०	अनिमा घिमिरे	अधिकृत (शिक्षा)	अधिकृत स्तर छैठौं	९८४५०७१९८६
७१	भरत प्रसाद कुँईकेल	अधिकृत	अधिकृत स्तर छैठौं	९८४१७७७९४७
७२	बाबुराम शर्मा	अधिकृत	अधिकृत स्तर छैठौं	९८५७६२४२५०
७३	शिवराज अर्याल	अधिकृत (पशु)	अधिकृत स्तर छैठौं	९८५६०२६७०१
७४	नरेन्द्र बहादुर पाण्डे	अधिकृत (पशु)	अधिकृत स्तर छैठौं	९८५५०३३७२९
७५	भरत प्रसाद अधिकारी	ईन्जिनियर	अधिकृत स्तर छैठौं	९८५५०५४६५६
७६	चित्र बहादुर बस्नेत	अधिकृत (कृषि)	अधिकृत स्तर छैठौं	९८४५०८६६१७
७७	पुरषोत्तम तिवारी	अधिकृत (कृषि)	अधिकृत स्तर छैठौं	९८४६०१६९६९
७८	भानुभक्त घिमिरे	अधिकृत (पशु)	अधिकृत स्तर छैठौं	९८४५०५१२३७
७९	बन्धुराज अधिकारी	अधिकृत (पशु)	अधिकृत स्तर छैठौं	९८५५०७०८११
८०	जगत बहादुर अधिकारी	अधिकृत (पशु)	अधिकृत स्तर छैठौं	९८४५०४७३६४
८१	फणिन्द्र प्रसाद खनाल	सहायक (लेखा)	सहायक स्तर पाँचौं	९८४५०२१४७३
८२	माधव प्रसाद अर्याल	सहायक (लेखा)	सहायक स्तर पाँचौं	९८५५०८०८७८
८३	टीकानाथ सुवेदी	सहायक	सहायक स्तर पाँचौं	९८५११४५९८७
८४	माधव प्रकाश पोखेल	सहायक	सहायक स्तर पाँचौं	९८४५७२१७१६
८५	कृष्ण प्रसाद सिक्देल	सहायक	सहायक स्तर पाँचौं	९८४५०६२६२१
८६	नारायण प्रसाद लौडारी	सहायक (लेखा)	सहायक स्तर पाँचौं	९८४५०६९६४३
८७	जानुका थापा	सहायक	सहायक स्तर पाँचौं	९८४५२०९१६३
८८	दधिराम शर्मा	सहायक	सहायक स्तर पाँचौं	९८४५०८४६११
८९	सुरजराज पौडेल	सहायक	सहायक स्तर पाँचौं	९८५५०५७६५२
९०	लालुराम सापकोटा	सहायक	सहायक स्तर पाँचौं	९८४५०४९९३०
९१	रोजी के.सी.	सहायक	सहायक स्तर पाँचौं	९८४५०६४३८४
९२	सीता अधिकारी	सहायक (लेखा)	सहायक स्तर पाँचौं	९८४५०५४९३९
९३	जयन्ती आचार्य	सहायक	सहायक स्तर पाँचौं	९८४५०२६०४७
९४	विजयराज अधिकारी	सहायक	सहायक स्तर पाँचौं	९८४५२०२४००
९५	तेजराज खनाल	सहायक	सहायक स्तर पाँचौं	९८४५०४७७६४

९६	चन्द्रकला शर्मा	सहायक	सहायक स्तर पाँचौं	९८४५१९४९८३
९७	रचना सिंह	सहायक	सहायक स्तर पाँचौं	९८५५०६३०१९
९८	नारायण बहादुर सुवेदी	सहायक	सहायक स्तर पाँचौं	९८५५०६०३७२
९९	महेन्द्र बहादुर कार्की	सहायक	सहायक स्तर पाँचौं	९८४५०४६६२५
१००	सोम बहादुर लामा	सहायक(लेखा)	सहायक स्तर पाँचौं	९८४५०५१०८७
१०१	चन्द्र प्रसाद आचार्य	सहायक	सहायक स्तर पाँचौं	९८४५०५११८५
१०२	काशीराम कंडेल	सहायक	सहायक स्तर पाँचौं	९८४५०४५३५४
१०३	तुलसी प्रसाद पौडेल	सहायक	सहायक स्तर पाँचौं	९८४५०५३२८३
१०४	खगेन्द्रराज लामिछाने	सहायक	सहायक स्तर पाँचौं	९८४५१९८५०१
१०५	शिवजी अधिकारी	सहायक	सहायक स्तर पाँचौं	९८४५४२१४३१
१०६	पदम प्रसाद अधिकारी	सहायक	सहायक स्तर पाँचौं	९८४५०४५३३२
१०७	बाल कृष्ण थपलिया	सहायक	सहायक स्तर पाँचौं	९८४५०५११२७
१०८	प्रकाश लामिछाने	सहायक	सहायक स्तर पाँचौं	९८४५०२३८०६
१०९	सन्जु प्रसाद शर्मा	सहायक	सहायक स्तर पाँचौं	९८४५१५५८९१
११०	प्रकाश रेग्मी	सहायक	सहायक स्तर पाँचौं	९८४६४४१२३६
१११	मिना अर्याल खनाल	सहायक	सहायक स्तर पाँचौं	९८४७२७९२२०
११२	सरितादेवी अर्याल	सहायक	सहायक स्तर पाँचौं	९८४५०४७०८८
११३	जनकराज पाठक	सहायक	सहायक स्तर पाँचौं	९८४५०४६३९७
११४	लक्ष्मी कुमारी गुरुङ	सहायक	सहायक स्तर पाँचौं	९८५५०४८३४१
११५	पूर्ण कुमारी गुरुङ	सहायक	सहायक स्तर पाँचौं	९८४५०८३७४१
११६	चुडामणी भण्डारी	सहायक	सहायक स्तर पाँचौं	९८४५०८०६५१
११७	पञ्चमाया तामाङ्ग	सहायक	सहायक स्तर पाँचौं	९८५५०७९१९५
११८	बाबुराम अधिकारी	सहायक	सहायक स्तर पाँचौं	९८४५०५२६६७
११९	अनिता श्रेष्ठ	सहायक	सहायक स्तर पाँचौं	९८४५०५४९७८
१२०	जयराम भण्डारी	सहायक	सहायक स्तर पाँचौं	९८४५०४६८५३
१२१	ओम प्रकाश न्यौपाने	सहायक	सहायक स्तर पाँचौं	९८४५०६३७९२

१२२	रामबाबु अर्याल	सब ईन्जिनियर	सहायक स्तर पाँचौं	९८४५०५७५८७
१२३	देवेन्द्र राज रेग्मी	सहायक (सुवेदार वारुणयन्त्र)	सहायक स्तर पाँचौं	९८४५०५१६८३
१२४	केश बहादुर तमाङ्ग	सब ईन्जिनियर	सहायक स्तर पाँचौं	९८४५०८५०९६
१२५	हस्त बहादुर विष्ट	सब ईन्जिनियर	सहायक स्तर पाँचौं	९८४८२७१९०५
१२६	स्मिता श्रेष्ठ	सब ईन्जिनियर	सहायक स्तर पाँचौं	९८४६५७२५९२
१२७	दिपेन्द्र अधिकारी	सब ईन्जिनियर	सहायक स्तर पाँचौं	९८४५०४७१८७
१२८	रामेश्वर सापकोटा	सब ईन्जिनियर	सहायक स्तर पाँचौं	९८५५०५७६६७
१२९	राम प्रसाद भट्टराई	सब ईन्जिनियर	सहायक स्तर पाँचौं	९८५५०५९४९५
१३०	विकास देवकोटा	सर्भेयर	सहायक स्तर पाँचौं	९८५१०४३८५८
१३१	पपु कुमार यादव	कम्प्युटर अपरेटर	रा. प. अनं. प्रथम	९८४३३९९०३१
१३२	मीना सुनार	प्राविधिक सहायक	रा. प. अनं. प्रथम	९८४५६७२७२९
१३३	चन्द्र कान्त कोइराला	सहायक	सहायक स्तर पाँचौं	९८५५०६०९९१
१३४	ध्रुव आचार्य	प्राविधिक सहायक	रा. प. अनं. प्रथम	९८४१८१४४२१
१३५	कुन्ता शमा दाहाल	प्राविधिक सहायक	रा. प. अनं. प्रथम	९८४१६३६४८४
१३६	सिता लम्साल	सहायक	सहायक स्तर पाँचौं	९८४६५७०५२०
१३७	अप्सरा देवकोटा	महिला विकास निरीक्षक	रा. प. अनं. प्रथम	९८४५०४६५९७
१३८	सकुन्तला पोखरेल घिमिरे	महिला विकास निरीक्षक	रा. प. अनं. प्रथम	९८४५०८४६०७
१३९	कमला गौतम	सर्भेक्षक	सहायक स्तर पाँचौं	९८४३३७१४०७
१४०	कालिका वन	सहायक (कृषि)	सहायक स्तर पाँचौं	९८४८४८०१६९
१४१	लक्ष्मी पोखरेल	सहायक	सहायक स्तर चौथो	९७४५०१७३३९
१४२	राजु श्रेष्ठ	सहायक	सहायक स्तर चौथो	९८४५२०९१६०
१४३	हिमनिधि पौडेल	सहायक	सहायक स्तर चौथो	९८६५०३८४६४
१४४	मित्र बहादुर तामाङ्ग	सहायक (नगर प्रहरी इन्चार्ज)	स्तर सहायक चौथो	९८४५०६६५४९
१४५	सुशिल प्रसाद बराल	सहायक	रा. प. अनं. द्वितीय	९८४५०५०६३३

१४६	निमा खड्का	स.म.वि.निरीक्षक	सहायक स्तर चौ	९८४५२७८९०१
१४७	शोभा ढकाल	स.म.वि.निरीक्षक	सहायक स्तर पाचौ	९८४५१२४६०६
१४८	रेशम राज पाण्डे	सहायक	सहायक स्तर पाचौ	९८४५९२२२८४
१४९	तारा देवी ढकाल	सहायक	स्तर सहायक चौथो	९८४५७७९९००
१५०	बिष्णु मगर	सहायक	सहायक स्तर चौथो	९८४०१६७३६६
१५१	गीतादेवी अधिकारी	सहायक (पशु)	सहायक स्तर चौथो	९८४५२०२९३८
१५२	प्रकाश ढकाल	प.से.प्रा.	रा. प. अनं. प्रथम	९८५५०६५३२६
१५३	शिवराम बराल	सहायक (सुपरभाइजर)	सहायक स्तर चौथो	९८४५०८१४७५
१५४	राम प्रसाद अम्गाई	सहायक	सहायक स्तर चौथो	९८४५०९१४३५
१५५	अजय पौडेल	सहायक	सहायक स्तर चौथो	९८५५०६५५०५
१५६	लक्ष्मी देवः शर्मा पण्डित	सहायक	सहायक स्तर चौथो	९८४५०५३३६३
१५७	बुद्धिसागर न्यौपाने	सहायक	सहायक स्तर चौथो	९८४५०६४२८६
१५८	अरुण थापा	सहायक	सहायक स्तर चौथो	९८४५०६८६५३
१५९	महेन्द्र राज पोखरेल	अ. सब ईन्जिनियर	सहायक स्तर चौथो	९८५५०५०२६१
१६०	प्रेम ओली	अमिन	सहायक स्तर चौथो	९८६६९२३३६०
१६१	इन्दु पन्थी	अमिन	सहायक स्तर चौथो	९८४५६७६१८०
१६२	पूर्ण कुमार मानन्धर	विजुली मिस्त्री	सहायक स्तर चौथो	९८४५०५१५३०
१६३	प्रेमलाल तामाङ्ग	विजुली मिस्त्री	सहायक स्तर चौथो	९८४५०५७०६८
१६४	राजकुमार श्रेष्ठ	विजुली मिस्त्री	सहायक स्तर चौथो	९८४५०४४६०५
१६५	टिकाराम पौडेल	विजुली मिस्त्री	सहायक स्तर चौथो	९८४५०८२१८८
१६६	पुण्य बहादुर मल्ल	विजुली मिस्त्री	सहायक स्तर चौथो	९८४५०८८५२२
१६७	खगराज अमगाई	विजुली मिस्त्री	सहायक स्तर तेश्रो	९८१६२६९९८२
१६८	बाबुराम ढकाल	विजुली मिस्त्री	सहायक स्तर तेश्रो	९८४५०८४१९९
१६९	युवराज पौडेल	ना. प.स्वा.प्रा.	रा. प. अनं. द्वितीय	९८४५०२६७७९
१७०	बैकुण्ठ अधिकारी	ना. प.स्वा.प्रा.	रा. प. अनं. द्वितीय	९८४५०८११७३

१७१	गौतम के.सी.	लोडर अप्रेटर	पाँचौ	९८४५०२६६५६
१७२	कृष्ण कुमार श्रेष्ठ	हे.स.चा.	चौथो	९८४५०६५०८५
१७३	चिरञ्जिवि आचार्य	हे.स.चा.	चौथो	९८४५२०२३२५
१७४	रामभक्त माझी	हे.स.चा.	चौथो	९८४५०४४९२४
१७५	हिरालाल कंडेल	हे.स.चा.	चौथो	९८४५०५०४२५
१७६	ऐतराम कुमाल	ग्रेडर अप्रेटर	दोस्रो	९८४५०३१५३१
१७७	देवमाया देउजा	स्वीपर	पाँचौ	
१७८	मेजलाल देउजा	स्वीपर	पाँचौ	
१७९	ईन्द्र माया देउजा	मे.ई.	पाँचौ	
१८०	सीतामाया देउजा	स्वीपर	पाँचौ	
१८१	गणेश परियार	का.स.	पाँचौ	
१८२	गुरु प्रासाद पराजुली	का.स.	पाँचौ	९८४५०४६०५१
१८३	कृष्ण बहादुर थापा	फायरमेन	पाचौ	
१८४	ईश्वरी प्रसाद बगाले	का. स.	पाचौ	९८४५१७८९९०
१८५	दुर्गा बहादुर बंशी	का. स.	पाचौ	९८४५०६७१८९
१८६	मंगल बहादुर गुरुङ्ग	का. स.	पाचौ	९८४५२४४३२२
१८७	रामु परियार	का. स.	पाचौ	९८४५०४९८४८
१८८	प्रकाश भद्र पण्डित	का. स.	पाचौ	९८४५६१७१११
१८९	नारायण बहादुर देवकोटा	का. स.	पाचौ	
१९०	वीर बहादुर तामाङ्ग	का. स.	पाचौ	९८४५०७८७९२
१९१	मंगल बहादुर तामाङ्ग	का. स.	पाचौ	९८४५९२१०१४
१९२	चन्द्र बहादुर बोटे	वनपाले	पाचौ	९८४५३६९३१०
१९३	शम्शेर तमाङ्ग	वनपाले	पाचौ	
१९४	राम प्रसाद आचार्य	का. स.	पाचौ	९८४५०८३८१४
१९५	सीताराम देवकोटा	वनपाले	पाचौ	९८४५०४७६८३
१९६	भुपाल तमाङ्ग	वनपाले	पाचौ	

१९७	धन बहादुर परियार	वनपाले	पाचौं	९८५५०५९५३३
१९८	राजु वि.क.	नगर प्रहरी	पाचौं	९८१४२३६८८१
१९९	राजु थापा मगर	नगर प्रहरी	दोस्रो	९८४५१४०४७८
२००	डबल बहादुर रिजाल	सुरक्षा गार्ड	दोस्रो	९८४५००९६६२
२०१	प्रकाश शाही	फायरमेन	दोस्रो	९८४५०६४२९९
२०२	नोख बहादुर भण्डारी	नगर प्रहरी	दोस्रो	९८४५१४०९८३
२०३	सुर्य प्रसाद पन्त	नगर प्रहरी	दोस्रो	९८४५५०१८०५
२०४	उपेन्द्र दराई	का. स.	दोस्रो	९८४५०८३०८७
२०५	रमेश दमै	का. स.	दोस्रो	९८४५५८१३२१
२०६	चन्द्र प्रसाद अधिकारी	का. स.	दोस्रो	
२०७	टंक प्रसाद पन्थी	का. स.	दोस्रो	
२०८	सुक लाल गुरुङ्ग	का. स.	दोस्रो	९८४५०२६२७९
२०९	मिन बहादुर श्रेष्ठ	का. स.	दोस्रो	
२१०	मान बहादुर दराई	का. स.	दोस्रो	
२११	जानु महतो	का. स.	दोस्रो	९८४५१४४६७२
२१२	राजेन्द्र प्रसाद सापकोटा	का. स.	दोस्रो	९८४५०६२९०४
२१३	बिमल कुमार रायमाझी	का. स.	दोस्रो	९८४५१५६९६६
२१४	माधव प्रसाद पन्थी	का. स.	दोस्रो	९८४५०६७८६४
२१५	देवी गुरुङ्ग	का. स.	दोस्रो	९८४५६७२१३२
२१६	जोखुमली डोम	का. स.	दोस्रो	९८११२६३००३
२१७	सुब्बा कुमाल	का. स.	दोस्रो	
२१८	दिल बहादुर देउजा	का. स.	दोस्रो	
२१९	लिलाधर रेग्मी	का. स.	दोस्रो	९८४५४१९१५६
२२०	पुङ्के तमाङ्ग	का. स.	दोस्रो	
२२१	सुर्य नगरकोटी	का. स.	दोस्रो	
२२२	राम बहादुर कुमाल	का. स.	दोस्रो	

२२३	हर्क बहादुर गुरुङ्ग	का. स.	दोस्रो	
२२४	मिना पन्थी	का. स.	दोस्रो	९८४५९२०६१९
२२५	रमेश बहादुर न्यौपाने	का. स.	दोस्रो	९८४५९३८६४४
२२६	भोलानाथ कमर जोगी	का. स.	दोस्रो	९८४५९९५७०५
२२७	दामोदर आचार्य	का. स.	दोस्रो	९८४५३९०३७४
२२८	खम बहादुर कार्की	नगर प्रहरी	दोस्रो	९८४५०४५३८७
२२९	राजु गौतम	नगर प्रहरी	दोस्रो	९८४५०४५०३०
२३०	सुनिल रायमाझी	नगर प्रहरी	दोस्रो	९८४५०६४३८७
२३१	लाल बहादुर भुजेल	नगर प्रहरी	दोस्रो	९८४५०८८६७१
२३२	लाल माया चेपाङ्ग	नगर प्रहरी	दोस्रो	९८६११४०५८२
२३३	अनिता चौधरी	नगर प्रहरी	दोस्रो	९८२४२०७६४४
२३४	सुर्य नगरकोटी	का. स.	दोस्रो	९८४५३५६३३७
२३५	सोम बहादुर लामा	का. स.	दोस्रो	
२३६	राम नारायण महतो	का. स.	दोस्रो	
२३७	तुल बहादुर गुरुङ	का. स.	दोस्रो	
२३८	बुद्धिराम महतो	का. स.	दोस्रो	९८४५०८५६८२
२३९	माया राम महतो	का. स.	दोस्रो	९८४५०५२०६४
२४०	मगरा दराई	का. स.	दोस्रो	९८४५४३४७९६
२४१	सुकमान तामाङ्ग	का. स.	दोस्रो	
२४२	झलक बहादुर कुँवर	का. स.	श्रेणी विहिन	९८१९२९८५२०
२४३	नेत्र बहादुर गौतम	का. स.	श्रेणी विहिन	९८४५३६५५६१
२४५	पवित्रा राउत	का. स.	श्रेणी विहिन	९८४५१५१३३६
२४६	बालध्वज सापकोटा	का. स.	श्रेणी विहिन	९८६५०३६४८३
२४७	राम प्रसाद रिमाल	का. स.	श्रेणी विहिन	९८४५२०५७८१
२४८	वैकुण्ठ शर्मा	का. स.	श्रेणी विहिन पाँचौं	९८४५९२७७००
२४९	जयभद्र कडेल	का. स.	श्रेणी विहिन पाँचौं	९८४७६३३२४४

• भरतपुर महानगरपालिकाका वडा सचिवको सम्पर्क नम्बर

वडा नं.	नाम, थर	तह	कार्यालयको फोन नं.	सम्पर्क नम्बर
१	मधुराम दुवाडी	अधिकृत स्तर छैठौं	५२५८२९	९८४५१३७०५३
२	बाबुराम शर्मा	अधिकृत स्तर छैठौं	५२०३०५	९८५७६२४२५०
३	लिला राज खरेल	अधिकृत स्तर छैठौं	५७१९९०	९८५५०६१०६९
४	देवी प्रसाद आचार्य	अधिकृत स्तर आठौं	५७१४२७	९८५७६२४३२०
५	भोजराज रेग्मी	अधिकृत स्तर छैठौं	५०३०८१	९८४५४०८९९९
६	योगराज सापकोटा	अधिकृत स्तर छैठौं	४००३४०	९८४५०७८०५५
७	ठानेश्वर सापकोटा	अधिकृत स्तर छैठौं	४१८०६९	९८४५२७७१४७
८	जयन्ती आचार्य	नायब सुब्बा	४१५०१२	९८४५०२६०४७
९	झविलाल भुषाल	अधिकृत स्तर सातौं	५२१६५५	९८४१६३५०८८
१०	सुजन दंगाल	अधिकृत स्तर सातौं	५२१८४५	९८४९३४२८०८
११	ओम प्रकाश न्यौपाने	नायब सुब्बा	४२१२८८	९८४५०६३७९२
१२	महेन्द्र बहादुर कार्की	नायब सुब्बा	५२६२८२	९८४५०४६६२५
१३	सुरजराज पौडेल	नायब सुब्बा		९८५५०५७६५२
१४	चन्द्रकान्त कोईराला	सहायक स्तर पाँचौं		९८५५०६०९९१
१५	रोजी के.सी.	नायब सुब्बा	५९१०३०	९८५५०६४३८४
१६	प्रधुम्न कुमार खड्का	अधिकृत स्तर छैठौं	५०२०२३	९८४५०५०६८५
१७	दिपक कुमार ढकाल	अधिकृत स्तर छैठौं	५९२००५	९८४५१९४०५३
१८	राम कृष्ण ढकाल	अधिकृत स्तर छैठौं	५९२६०६	९८४०७०१६८८
१९	राम कृष्ण पाण्डे	अधिकृत स्तर छैठौं	५९१००७	९८४५०२३९८२
२०	विनय सिंखडा	अधिकृत स्तर छैठौं	५९१३१४	९८१३८४८०३८

२१	पञ्चमाया तमाङ्ग	नायब सुब्बा	५९१९५१	९८४५०७९१९५
२२	नव राज खनाल	अधिकृत स्तर छैठौं	४०१०३२	९८४५१५०५४८
२३	भरत प्रसाद कुँईकेल	अधिकृत स्तर छैठौं	४११०६०	९८४१७७७९४७
२४	माधव प्रकाश पोखेल	सहायक स्तर पाँचौं		९८४५७२१७१६
२५	राम हरि खड्का	अधिकृत स्तर छैठौं	६२००१५	९८५११३९२२२
२६	चुडामणी भण्डारी	नायब सुब्बा	४१६२२२	९८४५०८०६५१
२७	बाबुराम अधिकारी	नायब सुब्बा		९८४५०५२६६७
२८	कमु प्रसाद चौधरी	अधिकृत स्तर छैठौं		९८४५०५००८८
२९	बालकृष्ण थपलिया	नायब सुब्बा		९८४५०५११२७

• करार कर्मचारीको विवरण

क्र.सं.	कर्मचारीको नाम, थर	पद	मोबाइल नं.
१	सन्तोष पाण्डे	प्रा.इन्जिनियर	९८४१४३७७९६
२	प्रविन श्रेष्ठ	ईन्जिनियर	९८५११६८९४९
३	शुशीला रेग्मी अधिकारी	वातावरण अधिकृत	९८४१७६८४०४
४	शिशिर सुवेदी	ईन्जिनियर	९८५११७८२४५
५	निरु वराल	सब.ई. पाँचौं	९८४५४६७१४४
६	विश्वराज भण्डारी	सब.ई. पाँचौं	९८५५०६५५८०
७	यम बहादुर राना	सब ईन्जिनियर	९८४५०४६३९५
८	कुलचन्द्र पौडेल	सब ईन्जिनियर	९८४५४७८६०५
९	प्रविण बोहरा	सब ईन्जिनियर	९८५५०८१५९२
१०	प्रेम बहादुर गुरुङ	कम्प्यूटर अपरेटर पाचौं	९८६०२९०७७१
११	सुकदेव ढकाल	ना.सु.	९८५५०८२७६८
१२	देवकुमारी जोशी	कार्यालय सहायक	९८४५४३६०५१
१३	लक्ष्मी सोती	खरिदार	९८४५०७०२७७
१४	सिमा शर्मा	खरिदार	९८४५१५५४१०

१५	सीता सुवेदी पाण्डे	खरिदार	
१६	मुक्तिनाथ सुवेदि	अमिन	९८४५३३१२९९
१७	नमकला भूपाल अधिकारी	अ.हे.ब. आयुर्वेद	
१८	विमल कुँवर	अ.न.मी.	
१९	जेनी कुमारी महतो	स.कम्प्यूटर अपरेटर	९८४५२४६०६४
२०	अपार पाण्डेय	स.कम्प्यूटर अपरेटर	९८४५०६६७९७
२१	सकुन्तला अधिकारी	टेलिफोन अपरेटर	९८४५५१८१४२
२२	विनिता थापा	स.स्तर तेश्रो	
२३	कल्पना खड्का क्षेत्री	कम्प्यूटर अपरेटर तेस्रो	९८६५२०३९७७
२४	अर्जुन पाठक	हलका सवारी चालक/ फायरमेन	९८६५१७७९७३
२५	कृष्ण कुमार श्रेष्ठ	वारुद यन्त्र सवारी चालक	९८४५०६५०८५
२६	नारायण आचार्य	हे.सवारी चालक	९८४५८४९५००
२७	तिलक प्रसाद भण्डारी	हे.सवारी चालक	९८४५८१४१११
२८	दिपक रेग्मी	हलका सवारी चालक	९८६५०८४५९७
२९	निरमल तामाङ	कार्यालय सहयोगी	
३०	कृष्ण बहादुर थापा	फायरमेन	९८४५४४४०९४
३१	हरिराम कुमाल	कार्यालय सहयोगी	९८४५८१७७५०
३२	गिता सापकोटा	कार्यालय सहयोगी	
३३	डोलमाया पन्थी	कार्यालय सहयोगी	
३४	गंगा कंडेल	कार्यालय सहयोगी	
३५	कृष्ण बहादुर कुमाल	कार्यालय सहयोगी	
३६	विश्वास कुमाल	स.स्तर पहिलो	९८४५११२०४६
३७	कमला सिग्देल	कार्यालय सहयोगी	
३८	चन्द्रकला कोइराला	कार्यालय सहयोगी	
३९	असित कुमाल	कार्यालय सहयोगी	

४०	तारा वि.क.	कार्यालय सहयोगी	
४१	निर्मला शर्मा लामिछाने	कार्यालय सहयोगी	
४२	बद्री भुजेल	कार्यालय सहयोगी	
४३	नविन वस्ताकोटी	कार्यालय सहयोगी	९८४५६९६५००
४४	बेद प्रसाद पौडेल	कार्यालय सहयोगी	
४५	लक्ष्मी माया नेपाली	कार्यालय सहयोगी	९८४५२४७९९९
४६	गिता बास्तोला	कार्यालय सहयोगी	९८०७२६२३००
४७	टेक प्रसाद दवाडी	सुरक्षा गार्ड	९८४५१७५८८३
४८	हरीलाल श्रेष्ठ	सुरक्षा गार्ड	९८४५१७८३४८
४९	मीना चौधरी	कार्यालय सहयोगी	९८१३८७०८३२
५०	दल बहादुर आले मगर	कार्यालय सहयोगी	९८४५१४३०४५
५१	दिपकराज चौधरी	कार्यालय सहयोगी	९८४५०८८९५२
५२	शोभा लामा	कार्यालय सहयोगी	९८११२९४१७४
५३	सिता तामाङ	कार्यालय सहयोगी	९८४५९२२८३३
५४	रुपा दरै	कार्यालय सहयोगी	९८४५०९०४१३
५५	सुरेस बहादुर मोहोरा	सवारी चालक	
५६	मुस्कान मल्ल	खरिदार (करार)	९८४९२४५२६४
५७	यान प्रसाद ढकाल	नायक पशु स्वास्थ्य प्रा. (करार)	९८४५०४४३४७

• कम्प्युटर अपरेटरहरूको विवरण

क्र. सं.	नाम	फोन नं.	ईमेल	वडा नं.
१	दर्शन गुरुङ	९८१७२५०६३७	gurungdarshan123@gmail.com	१
२	भुवानी राज कडेल	९८०७२७९१८७	bhuwanraj.kandel@gmail.com	२
३	सालिक राम सापकोटा	९८४५२००७५८	shalikram751@gmail.com	३
४	गिता देवी शर्मा	९८४१९८४३९१	gitasharma.pc@gmail.com	४
५	समिर कुमार महतो	९८६५२१८१४९	mahatokaran11@gmail.com	५
६	मिना श्रेष्ठ	९८४५०७९८६३	shresthamia656@gmail.com	६
७	गिता घिमिरे	९८४५१४३२७४	merogeet15@gmail.com	७

८	विनिता श्रेष्ठ	९८६७८७२५०१	stha.binita1@gmail.com	८
९	प्रज्ञा शर्मा त्रिपाठी	९८४५३५९७८७	tripathipragya10@yahoo.com	९
१०	अमृता पन्त	९८४५५६७७५३	amritapanta75@gmail.com	१०
११	शरद घिमिरे	९८४३५०३१६५	friendsharad1@gmail.com	११
१२	अन्जना कडेल	९८४५२०४६०६	anjkanedel46@gmail.com	१२
१३	प्रतिमा ओझा	९८४५१७६८६४	ojha.pratima@gmail.com	१३
१४	सुभाष पोखरेल	९८५५०६३७७३	lovelysuvash@gmail.com	१४
१५	राजु कुमार चौधरी	९८४५५६३४०३	raju123chau@gmail.com	१५
१६	अप्सरा खरेल	९८४९४५६८७७	apukharel@gmail.com	१६
१७	दिलिप घिमिरे	९८६०३४७८६८	dilipghimire8@gmail.com	१७
१८	सुनिल पडित	९८४५८१३५४६	sunilpandit13546@gmail.com	१८
१९	आशिष दराई	९८६५३४४८९०	daraiaashish04@gmail.com	१९
२०	कृपा श्रिमल	९८६५०३९११२	kripasreemal1214@gmail.com	२०
२१	भिम रावल	९८५८४२१८१८	rb2040@gmail.com	२१
२२	लक्ष्मी रिजाल	९८४५०४५८४३	LaxmiRijal2019@gmail.com	२२
२३	अनिशा पन्त	९८४५१७४६३०	anisha.pant579@gmail.com	२३
२४	अनन्त मणि ढकाल	९८४५९५६३८८	babuananta62@gmail.com	२४
२५	सविता पौडेल	९८६९२४१८७१	savitapoudel71@gmail.com	२५
२६	शोभा परियार	९८६५२४८३६२	silvishova@gmail.com	२६
२७	प्रतिभा देवकोटा	९८४५९५६३३०		२७
२८	टंक प्रसाद पौडेल	९८५५०५४४८४	ptanka@gmail.com	२८
२९	सुषमा गुरुङ	९८४५२७७४०४	susigurung77@gmail.com	२९
३०	सुनिल प्रसाद सिम्खडा	९८४५१०६१४२	simkhada.sunil@gmail.com	मुख्य कार्यालय
३१	दिनेश श्रेष्ठ	९८४५०८८४२३	sthedinesh123@gmail.com	मुख्य कार्यालय
३२	निशा पौडेल	९८४५१५३०७०	nishat750@gmail.com	मुख्य कार्यालय

• ज्यालादारीको कर्मचारीको विवरण

क्र.सं.	कर्मचारीको नाम, थर	पद	स्तर	मोबाईल
१	दिपेश न्यौपाने	इन्जिनियर	छैठौं	९८५५०५५०८०
२	सूरज देवकोटा	इन्जिनियर	छैठौं	९८५५०८०९८३

३	आशिष गुरुङ्ग	इन्जिनियर	छैठौं	९८४५२४७९४७
४	वर्त बहादुर तामाङ	सब—इन्जिनियर	पाचौं	९८४५४७२२३२
५	किर्ति वाग्ले	सब—इन्जिनियर	पाचौं	९८४५४७२२३२
६	अस्मिता भूषाल	सब—इन्जिनियर	पाचौं	९८६६८४६४३७
७	प्रतिप सापकोटा	सब—इन्जिनियर	पाचौं	९८५५०८१०२०
८	विजय शाही	सब—इन्जिनियर	पाचौं	९८५५०८११०८
९	साजन कार्की	सब—इन्जिनियर	पाचौं	९८६५०४१२९१
१०	निश्चल वास्तोला	सब—इन्जिनियर	पाचौं	९८४६५९०४६२
११	गणेश प्रसाद कडेल	सब—इन्जिनियर	पाचौं	९८४५२०३२७७
१२	अभिषेक श्रेष्ठ	सब—इन्जिनियर	पाचौं	९८४५१४०१९२
१३	विनोद पौडेल	मे सब—इन्जिनियर	पाचौं	९८४५३५८१०४
१४	अमृता पन्त	कम्प्यूटर अपरेटर	पाचौं	९८४५५६७७५३
१५	दिनेश श्रेष्ठ	कम्प्यूटर अपरेटर	पाचौं	९८४५०८८४२३
१६	सुवास पोखरेल	कम्प्यूटर अपरेटर	पाचौं	९८५५०६३७७३
१७	गितादेवी शर्मा	कम्प्यूटर अपरेटर	पाचौं	९८४१९८४३९१
१८	सुनिल प्रसाद सिखंडा	कम्प्यूटर अपरेटर	पाचौं	९८४५१०६१४२
१९	मिना श्रेष्ठ	कम्प्यूटर अपरेटर	पाचौं	९८४५०७९८६३
२०	प्रतिमा ओझा	कम्प्यूटर अपरेटर	पाचौं	९८४५१७६८६४
२१	शालिकराम सापकोटा	कम्प्यूटर अपरेटर	पाचौं	९८४५२००७५८
२२	अनन्तमणी ढकाल	कम्प्यूटर अपरेटर	पाचौं	९८४५९५६३८८
२३	समिर कुमार महतो	कम्प्यूटर अपरेटर	पाचौं	९८६५२१८१४९
२४	गीता घिमिरे	कम्प्यूटर अपरेटर	पाचौं	९८४५१४३२७४
२५	सुष्मा गुरुङ्ग	कम्प्यूटर अपरेटर	पाचौं	९८४५२७७४०४
२६	शरद घिमिरे	कम्प्यूटर अपरेटर	पाचौं	९८४३५०३१६५
२७	लक्ष्मी रिजाल	कम्प्यूटर अपरेटर	पाचौं	९८४५०४५८४३
२८	कृपा श्रीमल	कम्प्यूटर अपरेटर	पाचौं	९८६५०३९११२
२९	दर्शन गुरुङ्ग	कम्प्यूटर अपरेटर	पाचौं	९८१७२५०६३७
३०	प्रज्ञा शर्मा त्रिपाठी	कम्प्यूटर अपरेटर	पाचौं	९८४५३५९७८७
३१	शोभा परियार	कम्प्यूटर अपरेटर	पाचौं	९८६५२४८३६२
३२	विनिता श्रेष्ठ	कम्प्यूटर अपरेटर	पाचौं	९८६७८७२५०१
३३	आशिष दराई	कम्प्यूटर अपरेटर	पाचौं	९८६५३४४८९०

३४	राज कुमार चौधरी	कम्प्यूटर अपरेटर	पाचौ	९८४५५६३४०३
३५	अप्सरा खरेल	कम्प्यूटर अपरेटर	पाचौ	९८४९४५६८७७
३६	दिलिप घिमिरे	कम्प्यूटर अपरेटर	पाचौ	९८६०३४७८६८
३७	भुवन राज कंडेल	कम्प्यूटर अपरेटर	पाचौ	९८०७२७९९८७
३८	अन्नना कंडेल	कम्प्यूटर अपरेटर	पाचौ	९८४५२०४६०६
३९	सुनिल पण्डित	कम्प्यूटर अपरेटर	पाचौ	९८४५८९३५४६
४०	भिम रावल	कम्प्यूटर अपरेटर	पाचौ	९८०४५२३९९५
४१	अनिसा पन्त	कम्प्यूटर अपरेटर	पाचौ	९८४५९७४६३०
४२	निशा पौडेल	कम्प्यूटर अपरेटर	पाचौ	९८४५९५३०७०
४३	टंक प्रसाद सुवेदी	कम्प्यूटर अपरेटर	पाचौ	९८५५०५४४८४
४४	प्रतिभा देवकोटा	कम्प्यूटर अपरेटर	पाचौ	९८४५९५६३३०
४५	दुर्गा प्रसाद चौधरी	कम्प्यूटर अपरेटर	पाचौ	९८६०९३६७९५
४६	तारा सङ्गोल्ला दवाडी	कम्प्यूटर अपरेटर	पाचौ	
४७	सर्मिला लामिछाने	कम्प्यूटर अपरेटर	पाचौ	९८४६९५७६०६
४८	सुजन श्रेष्ठ	कम्प्यूटर अपरेटर	पाचौ	९८४५९५२३०२
४९	अनुप थारु	अमिन	चौथो	९८७७९०९४९०
५०	पार्वती खड्का	अमिन	चौथो	९८६७२५०८२२
५१	हिमाल गिरी	अमिन	चौथो	९८५७०४९०२६
५२	वीरेन्द्र बहादुर कठायत	अमिन	चौथो	९८४४८३४५९६
५३	निर्मल चौधरी	अमिन	चौथो	९८६८४७३०२६
५४	अभय तिमिघसिना	सुपरचाइजर	दैनिक ज्यालादारी	९८४५८९७२२०
५५	हरि प्रसाद पोखेल	कार्यालय सहयोगी	दैनिक ज्यालादारी	९८४५९९२४९७
५६	केशव पोडे	स्विपर	दैनिक ज्यालादारी	९८४५८०३६९४
५७	ईन्द्र श्रेष्ठ	स्विपर	दैनिक ज्यालादारी	९८६५९९७९०५९
५८	राजन श्रेष्ठ	स्विपर	दैनिक ज्यालादारी	९८२९८७९९४४९
५९	छविलाल श्रेष्ठ	स्विपर	दैनिक ज्यालादारी	९८४६६०५००४

६०	अमृत कुमाल	स्विपर	दैनिक ज्यालादारी	९८४३८५००४
	सागर मालिक	स्विपर	दैनिक ज्यालादारी	९८११२३२११३
	सुरज घले गुरुङ्ग	स्विपर	दैनिक ज्यालादारी	९८४११९८७८५

• महानगर शाखाको नाम र नम्बर

क्र. स.	शाखाहरूको नाम	फोन नं.
१	मेयर	९८५५०११३११५, २५८७९
२	उप मेयर	९८५५०११४११, ५२०७१०
३	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	५२०१६७
४	सूचना शाखा	५२५७७१
५	प्रशासन शाखा	५२१४६७
६	योजना अनुगमन तथा सूचना प्रविधि महाशाखा	५२०७१४
७	लेखा शाखा	५२२९४६
८	वातावरण शाखा	५२०६९१
९	योजना शाखा	५२१०८०
१०	नक्सा शाखा	५२१०१३
११	राजस्व शाखा	५२६९५१
१२	जिन्सी शाखा	५२२२५२
१३	स्वास्थ्य शाखा	५३०२४१
१४	सहकारी शाखा	५३२१३९
१५	बारुद यन्त्र शाखा	५२१०८३/९८४५१४३८७८
१६	दर्ता शाखा	५३००६२
१७	टोल फ्रि नम्बर)	१६६०५६५२२२२

• सरकारी कार्यालयको नाम, टेलिफोन विवरण

सि.नं	कार्यालय	फोन नं.
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	५२१९४४
२	जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय	५२०३३२
३	जिल्ला अदालत	५३१९०८
४	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	५२०९९९

६	कृषि ज्ञान केन्द्र कार्यालय	५२६२२६
७	घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय	५२०१३६
८	चितवन जिल्ला हुलाक कार्यालय	५२०२६१
९	डिभिजन वन कार्यालय	२०२१५
१०	जिल्ला सरकारी वकिलको कार्यालय	५२०३२२
११	सिचाई डिभिजन ५ को कार्यालय	५२०७४९
१२	विद्युत प्राविधिकरण भरतपुर	५२५३८०
१३	जल उत्पन्न प्र. नि. डिभिजन	५३२४९९
१४	जनताको तटबन्धन कार्यक्रम	५२४४६१
१५	कोष तथा लेखा नियन्त्रण कार्यालय	५२०७२९
१६	आन्तरिक राजस्व कार्यालय	५२०१०६
१७	भरतपुर ब्यारेक	५२०७८३
१८	मालपोत कार्यालय	५२०१९१
१९	सशस्त्र प्रहरी बल गढिमाई गण	५५०४९९
२०	सीमा सुरक्षा कार्यालय, भरतपुर	५२०५४४
२१	जिल्ला ट्राफिक कार्यालय	५२४८९९
२२	भरतपुर अस्पताल	५२७९५९
२३	होटेल व्यवसायी संघ	५८०३२३
२४	रा. अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय	५२६३५३
२५	यान्त्रिक कार्यालय	५२६५६१
२६	आँखा अस्पताल	५२०३३३
२७	नागरिक उड्यन प्राधिकरण	५२०२५४
२८	जिल्ला निर्वाचन कार्यालय	५२५७९१
२९	उद्योग वाणिज्य संघ चितवन	५२०१०८
३०	नेपाल पत्रकार महासंघ चितवन	५२०१८८

स्थानीय राजनैतिक दलहरू

१. नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (नेकपा)
२. नेपाली कांग्रेस
३. राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी

४. नेकपा माले
५. राष्ट्रिय जनमोर्चा
६. समाजवादी पार्टी
७. नेपाल मजदुर किसान पार्टी
- महानगरपालिकाका वडामा रहेका वडामा भएका संघ संस्थाहरु

वडा नं.	गै.स.स.को नाम
१	दियालो परिवार, युथक्लब, नारायणगढ जेसिस, रेडक्रस, नारी उत्थान केन्द्र, नारी अम्युदय केन्द्र, नेपाल क्षयरोग निवारण संस्था, मेरी स्टोप्स
२	फरवार्ड नेपाल, भ्रष्टाचार विरुद्धको सहयोगी समूह
५	नमूना कल्याण आश्रम, भ्रष्टाचार विरुद्धको सहयोगी समूह
६	रेडक्रस उपशाखा, गीतानगर जेसीज शाखा, लायन्स क्लब गीतानगर, जनकल्याण युवा युथ सोसाइटी क्लब, गीतानगर ब्वाइज क्लब
७	के आई नेपाल, ओइन्स डल (बालगृह), सामाजिक परिवर्तन केन्द्र, सृजनशिल समाज, भ्रष्टाचार विरुद्धको सहयोगी समूह, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी कृष्णपुर उपशाखा, नेपाल (बालगृह)
८	प्रकृति तथा बिस हजारौ ताल संरक्षण समिति, महिला समन्वय समिति, सूर्योदय मगर समूह, समाज
९	नेस्डो नेपाल, मेड नेपाल, चितवन मानव सेवा आश्रम, भ्रष्टाचार विरुद्धको सहयोगी समूह
१०	पैरवी मन्च, परिचय, बेटर चितवन, आदर्श नारी बिकास केन्द्र, भ्रष्टाचार विरुद्धको सहयोगी समूह
१२	सेतो गुराँस, माईती नेपाल, भ्रष्टाचार विरुद्धको सहयोगी समूह
१३	मनकामना महिला कृषि समूह, बेल शहर मध्यवर्ति सामुदायिक वन अपाङ्ग समाज, भ्रष्टाचार
१४	विश्वज्योति युवा क्लब, सुन्दर युवा क्लब, शिवशक्ति युवा क्लब, ग्रामिण युवा क्लब, भ्रष्टाचार विरुद्धको सहयोगी समूह
१५	रेडक्रस उपशाखा, सूर्योदय युवा क्लब, सरस्वति युवा क्लब, आदेश युवा क्लब, भ्रष्टाचार विरुद्धको सहयोगी समूह
१६	चारपाते युवा क्लब, भ्रष्टाचार विरुद्धको सहयोगी समूह
१८	मिलन क्लब, भ्रष्टाचार विरुद्धको सहयोगी समूह
२१	कन्चन विकास परिषद, पार्वतीपुर बजार विकास सहकारी संस्था, कृष्ण चोक बजार व्यवसाय
२७	कृलीक नेपाल, भ्रष्टाचार विरुद्धको सहयोगी समूह
२८	मेघौली खानेपानी सहरीकरण, रेडक्रस उपशाखा मेघौली
२९	माईती नेपाल, परिचय, सावरी उत्थान

